OPENBARE VERGADERING VAN 26 september 2018

Voorzitter: de heer P.E.J. den Oudsten
Plaatsvervangend voorzitter: de heer Benjamins *(agendapunt 7b, 8a)*

Aanwezig: de dames K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), W. Paulusma (D66), F. Woudstra (D66), M. van Duin (SP), L.R. van Gijlswijk (SP), C. Bloemhoff (PvdA), S.M. Brouwer (PvdA), P. Brouwer (GroenLinks), G. Chakor (GroenLinks), E. Akkerman (VVD), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), A.M.J. Riemersma (Stad en Ommeland), M.E. Woldhuis (100% Groningen) en de heren B.N. Benjamins (D66), J.H. Luhoff (D66), T. Rustebiel (D66), C. Schimmel (D66), A.J. Wonink (D66), E. Zirkzee (D66), D. Brandenbarg (SP), J.P. Dijk (SP), B. de Greef (SP), W.H. Koks (SP), M. van der Laan (PvdA), J.P. Loopstra (PvdA), D.J. van der Meide (PvdA), D.S. Ruddijs (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), M.D. Blom (VVD), J.R. Honkoop (VVD), A. Sijbolts (Stad en Ommeland), R. Bolle (CDA), R.F.M. Lamers (CDA), H.P. Ubbens (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), R.J. Lammers (Student en Stad) *(t/m agendapunt 2a)*, W.B.P.M. Snelting (Student en Stad), G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Afwezig m.k.: de heer A.P.M. Banach (Student en Stad)

Griffier: de heer A.G.M. Dashorst

Secretaris: de heer P.J.L.M. Teesink

Wethouders: de heren P.S. de Rook (D66), T. Schroor (D66), J.M. van Keulen (VVD), R. van der Schaaf (PvdA) en M.T. Gijsbertsen (GroenLinks)

1. Opening, mededelingen, vaststelling agenda en verslagen

De VOORZITTER: De vergadering is geopend. Wij hebben een iets ander begin van de officiële raadsvergadering dan gebruikelijk. Wij gaan zo meteen eerst afscheid nemen van Robert Lammers. Daarna gaan wij de heer Snelting installeren. Daarna gaan we afscheid nemen van Javano Zwiers en Rosalin Martina als kinderburgemeester en kinderlocoburgemeester. En daarna gaan wij Jouayria Ouarraoui en Amy Caro installeren als kinderburgemeester en loco-kinderburgemeester.
En daarna leggen wij de vergadering even stil. Dan kunt u al uw felicitaties, aan wie dan ook, in één keer kwijt.

2. Benoemingen

2.a: Afscheid van de heer R.J. Lammers en benoeming en installatie raadslid dhr. W.B.P.M. Snelting

De VOORZITTER: Robert Lammers heeft een mooie baan gevonden in Den Haag. Dat vinden wij op zichzelf eigenlijk wel een beetje een vervelend ding natuurlijk, want wij houden graag goed opgeleide jonge mensen binnen. Dat lukt niet altijd en dat blijkt ook wel weer uit het feit dat jij hebt gekozen, ik denk ook dat dat volkomen logisch is, voor die positie daar, omdat jij natuurlijk ook je verdere loopbaan uiteindelijk vorm moet geven. En die verdere loopbaan vind je in het algemeen niet in de kringen van de gemeenteraad van Groningen.
Jullie hebben sowieso de gewoonte bij Student en Stad om halverwege de periode te wisselen. Ik moet eerlijk zeggen dat ik daar zelf een beetje aan moest wennen, toen ik hier net kwam. Maar tegelijkertijd geef je ook veel mensen die gelegenheid om in het bestuurswerk een beetje opgeleid te worden, om er interesse voor te krijgen en voor de publieke zaak ook de goede dingen te doen. Het goede van Student en Stad is denk ik dat jullie ook heel nadrukkelijk in al jullie bijdragen die verbinding maken tussen de wereld van de studenten en de belangen die je daarin ziet en de gemeente, zonder dat je die brede functie van raadslid daaraan ondergeschikt maakt.
Je hebt zelf veel het woord gevoerd. Dat kan ook bijna niet anders in een tweemansfractie. Je hebt dat op een uitstekende manier gedaan. Dat vinden wij denk ik allen. Dat heeft vooral te maken met het feit dat je

je betogen ook eigenlijk altijd heel erg zakelijk, gericht en concreet hebt gehouden en ook altijd hebt laten zien dat je stond voor de zaken waar je ook echt geloof in had. En dat is mooi.
En een van de aardige dingen van dit afscheid is ook nog dat, als ik het goed heb, het fenomeen kinderburgemeester oorspronkelijk uit jullie fractie komt. Dus je kunt nu ook nog even meebeleven dat de kinderburgemeesterswisseling vandaag plaatsvindt en dat ook nog beschouwen als een kroon op het eigen werk.
Ik dank je namens de raad echt hartelijk voor al je bijdragen. Je hebt het goed gedaan en ik wens je alle goeds voor de toekomst. Je krijgt van mij nu bloemen en het bekende cadeau, het peerd. Dat heeft hier dezer dagen een heel eigen betekenis.
(Applaus)

De VOORZITTER: Het woord is aan Rosita van Gijlswijk en daarna wordt de afsluitende tekst door Robert Lammers zelf uitgesproken.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (nestor van de raad): Voorzitter, beste Robert, de vorige keer dat we afscheid namen van raadsleden van Student en Stad, koos uw nestor voor ‘wist u dat’. U kent het wel: leuke weetjes en informatie, die u wellicht verbaasd zullen doen staan. En over Robert zijn er ook heel wat leuke weetjes en informatie, dus ik deel ze vandaag graag met u.
Wist u dat Robert in een tijdsbestek van de vier jaar Student en Stad vier keer zijn mobieltje kapot heeft laten vallen? Uiteindelijk had hij een mobiel van het merk Quad. De meeste mensen kennen Quad of qat, alleen als een licht stimulerende drug. Kauwen op de bladeren van die gelijknamige plant verdrijft vermoeidheid en honger. Maar het spul waar jouw mobiel van is gemaakt, wordt vooral in de bouw gebruikt en ook voor mobieltjes die niet kapot kunnen. Maar uiteindelijk is zelfs dat je nog gelukt.
Wist u dat Robert het altijd schitterend heeft gevonden om zo vaak mogelijk het woord ‘soelaas’ in zijn woordvoeringen terug te laten komen? Dit door de bekende zin van Hans Teeuwen: “Waar vind ik soelaas?” Teeuwen vond vooral soelaas in blowen, toen hij op de mavo worstelde, maar ook in het sprookjesbos. Mocht jij nou in de toekomst steun en troost zoeken, op 22 km van Groningen vind je een sprookjesbos.
En wist u dat Robert een echt verenigingsdier is en na overleggen en vergaderingen altijd voor biertjes in is? Totdat zijn vriendin in zijn leven kwam.
En wist u dat niet alleen het idee van de kinderburgemeester bij Robert vandaan kwam, maar ook het initiatief Shelter City, waarbij Groningen mensenrechtenactivisten opvangt en ze bijstaat in hun strijd? Dat was een voorstel van jou en werd naar eigen zeggen door andere partijen omarmd.
Maar wist u ook dat Robert potentiële kandidaten en lijsttrekkers voor zijn partij voorhield dat de raadsbesluiten niet ter goedkeuring naar Brussel gaan, maar in zijn ogen onmiddellijk worden uitgevoerd? Maar Robert, weet jij dan dat ondertussen de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Raad van Ministers zich nu buigen over een voorstel dat gemeenten zal verplichten om al hun regels en wetten die aan het dienstenverkeer raken, eerst ter goedkeuring aan Brussel voor te leggen?
Wist u dat Robert er bij amendement voor heeft gezorgd dat de term ‘studentenoverlast’ door de gemeente niet langer als indicator in de gemeentebegroting en andere officiële teksten van de gemeente is opgenomen?
En wist u trouwens dat Roberts wellicht wel allergrootste verdienste is dat zelfs Jimmy Dijk niet meer over studentenhuisvesting, maar over jongerenhuisvesting spreekt?
En wist u dat Robert een soort analytische encyclopedie is? Hij wist nog altijd precies hoe de fractie waarop had gereageerd en hoe de fractie had gestemd. Volgens zijn eigen fractievoorzitter was hij, laat ik maar zeggen, ‘de Rosita van Student en Stad’.
En wist u dat Roberts concentratievermogen uitmuntend is? Dat moet ook wel als de fractievoorzitter een concentratieboog van een doperwt heeft. Ja, voorzitter, ik zie u wel kijken: wat maakt ze er weer een show van. Maar ja, u gaat daar niet over. Het is aan de raad om mij tot de orde te roepen, als die vindt dat dit moet.

De VOORZITTER: Dat staat in je tekst.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (nestor van de raad): Jazeker. Dat is alvast een winstwaarschuwing voor de laatste raadsvergadering van deze raad.
Maar voorzitter, het is nu tijd voor de cadeautjes. Bedacht door de nestor, maar gegeven door de hele raad. Want wist u dat Robert halverwege zijn raadsperiode na een bezoekje aan een seminar gestopt is met roken

en het eten van vlees? Uiteraard zijn wij allemaal erg benieuwd, Robert, of je dat volgehouden hebt. Voor het geval dat niet zo is: een boekje met vijfhonderd vegetarische gerechten.
En nu moet ik even terug.
Wist u trouwens dat Robert een eigen website heeft? Het contactadres is sesamestreet1stfloorsanfrancisco. Een niet-bestaand adres. En ik neem maar aan dat je eigenlijk stiekem een beetje fan van Sesamstraat bent, hopelijk wel van de Amerikaanse versie van deze kinderserie, want dan ken je twee Rosita's. En dus ook het vijfjarige Spaanse monstermuppetpersonage uit de serie. Ken je haar niet, dan vertel ik je daar straks nog wel even wat over. En ook: ja, ze lijkt in geen enkel opzicht op mij. Maar passend bij het receptenboek, een boek van Sesamstraat aan tafel.
Robert, dank voor de samenwerking en het ga je goed.

(Applaus)

De heer LAMMERS (Student en Stad): Kort, ook nog even een woordje van mij. Dank voor de mooie woorden. Ik denk dat benoemd worden als 'de Rosita van Student en Stad' toch wel een compliment is.

De heer DIJK (SP): Mwa.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Ik hoop dat dit als compliment bedoeld was. Maar kort: ik werk nu drie weken in Den Haag en ik logeer dan veel bij mijn vriendin. En als ik bij haar logeer, dan ga ik 's ochtends op de fiets naar mijn werk. En wat ik een beetje gemerkt heb, is dat ik na meer dan vier jaar Beheer en Verkeer nogal kritisch ben geworden op hoe verkeer in een stad eruitziet. Ik kan jullie vertellen, in Den Haag hebben fietsers geen voorrang, heb je geen slimme routes en kom ik denk ik vier à vijf punten die niet onderdoen voor de Eikenlaankruising tegen. Als ik dan 's avonds weer terugkwam bij mijn vriendin, heb ik toch wel een paar keer een soort lofzang afgestoken over hoe goed het wel niet geregeld was in Groningen.

De VOORZITTER: Zeg het nou maar eerlijk, je verlangt gewoon nu al terug.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Nou ja, ze zei nog net niet: "Dan ga je toch lekker daar wonen", maar wat ze wel zei is: "Je klinkt wel alsof je verliefd bent op Groningen." En ik denk wel dat daar een enorme kern van waarheid in zit. Ik heb als inwoner van Groningen een heel mooie tijd gehad, maar zeker ook als raadslid. Ik denk dat ik als raadslid een kant van de stad heb mogen zien die eigenlijk te weinig inwoners te zien krijgen en dat ik daardoor de stad eigenlijk nog meer ben gaan waarderen. Ik denk dat hier in de raad allemaal mensen zitten die het hart op de juiste plek hebben en het beste met de stad voor hebben. Ik vond het heel fijn om dat inzicht te krijgen van de politiek, dat beeld van de politiek.
Dus met een dubbel gevoel verlaat ik de stad dan ook en verlaat ik ook de raad. Bij dezen wil ik iedereen bedanken: alle raadsleden, het college, de griffie, alle ambtenaren en eigenlijk alle inwoners met wie ik de afgelopen jaren heb mogen samenwerken. En ik wens jullie alle succes en al het goede toe.

(Applaus)

De VOORZITTER: Wij gaan over tot de installatie van de heer Snelting, opvolger van de heer Lammers. Ik vraag eerst aan de voorzitter van de commissie voor de geloofsbrieven of deze installatie doorgang kan vinden.

De heer RUSTEBIEL (Voorzitter commissie geloofsbrieven): De commissie heeft de geloofsbrieven onderzocht en in orde bevonden, dus de heer Snelting kan worden toegelaten tot deze raad.

De VOORZITTER: Ik dank u. Dan verzoek ik u om de heer Snelting binnen te geleiden en u allen om te gaan staan.
Wij gaan, mijnheer Snelting, de officiële procedure nu even doen met elkaar. U weet ongetwijfeld een beetje hoe dat eruitziet en wat u te wachten staat. Ik zeg altijd erbij dat als u het weet, dan kan een kind de was doen. Goed.
"Ik verklaar dat ik om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb

aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.” En dan zegt u mij na: dat verklaar en beloof ik.

De heer SNELTING (Student en Stad): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Hartelijk gefeliciteerd. Welkom in ons midden.

2.b: Afscheid kinderburgemeester en installatie nieuwe kinderburgemeester

De VOORZITTER: Dan gaan wij afscheid nemen van onze kinderburgemeester, Javano Zwiers en onze kinderlocoburgemeester, Rosalin Martina. Ik vraag jullie zo meteen om naar voren te komen, maar het is denk ik goed om eerst even aan te geven dat wij eigenlijk voor het eerst nu een jaar achter de rug hebben waarbij het burgemeesterschap van deze stad door meerdere mensen is vervuld. En dat is ook mooi, want we hebben vorig jaar het kinderburgemeesterschap ruimte gegeven en ingesteld om vooral de goede verbinding te maken tussen kinderen als bewoners van deze stad, als mensen die iets te zeggen hebben, maar ook een stem moeten hebben, meer positie te geven. En de kinderburgemeester is daar een heel mooi onderdeel van. En ik vind dat Javano en Rosalin het best geweldig gedaan hebben. Ik zeg daar ook even bij: wij zijn als stad ook hartstikke trots op jullie beiden, dat jullie dat zo goed gedaan hebben. Het mooie is, je ziet twee kinderen die allebei hartstikke goed van de tongriem gesneden zijn, slim zijn, energie hebben en die energie ook daadwerkelijk benut hebben. Nou vielen zij, zeg ik er even bij, ook wel enigszins met hun neus in de boter. Er waren een paar activiteiten, waarvan een eigenlijk helemaal bovenaan stond, die het natuurlijk wel heel erg bijzonder maakten. En dat was Koningsdag. Als je als kinderburgemeester ook de koning kan toespreken met zijn familie, dan is dat toch wel heel bijzonder en dat maak je, zeg maar even, niet elke dag mee. Ik heb hier een hele lijst van activiteiten waar zowel Javano als Rosalin aan mee hebben gedaan. Javano is ook nog in Tsjechië geweest bij een kinderfilmfestival. Rosalin is geweest bij een inspiratiezitting rondom digitale geletterdheid. Er zijn campagnes samen met hen gestart, rookvrijcampagnes, we hebben het timmerdorp samen afgesloten, Javano, vorig jaar. Dat kan ik mij nog goed herinneren. Er zijn prijsuitreikingen geweest, er is in klassen gesproken, er is gesproken over en ook aandacht besteed aan de muziek in de klas. Kortom, het is een hele lijst van activiteiten die belangrijk zijn voor ons, die misschien niet onmiddellijk opvallen, maar die tegelijkertijd toch maken dat de positie van kinderen in deze stad stapje voor stapje meer aandacht krijgt en meer bij ons, de gemeenteraad in het vizier komt.
Jullie hebben dat beiden fantastisch gedaan. Ik zou jullie eigenlijk willen vragen om even naar voren te komen nu, allebei. Straks krijg je natuurlijk allemaal cadeaus, maar het zijn er zoveel dat ik ze allemaal niet geef. Jullie krijgen van mij de bloemen. En ik wil, nogmaals onder dankzegging voor wat jullie voor ons gedaan hebben, en om het feit dat wij hier, de hele gemeenteraad, hartstikke trots op jullie zijn, afscheid van jullie nemen nu. Maar ik zie dat dit jaar voor jullie zelf ook belangrijk is geweest, dat jullie ook gegroeid zijn. Niet alleen zó, maar ook hier. En dat jullie er misschien zelf ook op de lange termijn heel veel aan hebben. Jullie krijgen de bloemen en dan mag Javano zo meteen nog iets zeggen. En daarna vraag ik aan Rosalin om weer te gaan zitten, want Javano moet nog iets doen. Ja, er is verschil tussen een echte en een loco, dat kan ik ook niet helpen. Dat weten ze hier ook wel, hoor.

(Applaus)

JAVANO ZWIERS (kinderburgemeester): Hallo allemaal. Mijn jaar als eerste kinderburgemeester van Groningen zit er alweer op. Ik heb een heel mooi jaar gehad en heel veel plezier gehad in alles wat ik heb mogen doen. Ik heb veel nieuwe mensen leren kennen en ook heel veel meegemaakt, met natuurlijk als hoogtepunt de Koningsdag en Tsjechië, waar ik in de kinderjury zat van het kinderfilmfestival. Dat vond ik samen het allerleukste. Verder heb ik ook wel gemerkt dat het soms toch wel heel veel tijd in beslag neemt en aangezien ik nu op de middelbare school zit, is dit een goed moment om de ketting over te dragen aan Jouayria. Ik wens haar heel veel succes en plezier als tweede kinderburgemeester.

(Applaus)

De VOORZITTER: Die bloemen komen zo wel weer even, hè. Dan vraag ik nu naar voren Jouayria Ouarraoui en Amy Caro.

Dank je wel. Kom er maar even bij staan, want jullie nemen het stokje over. Dat hebben jullie eigenlijk al gedaan, ik weet het van jou in ieder geval helemaal zeker, jullie hebben een fantastische campagne gevoerd. Jij hebt een campagne gevoerd van: ik doe het niet voor mezelf, maar voor iedereen.

JOUAYRIA OUARRAOUI: Ja.

De VOORZITTER: En jij hebt ook campagne gevoerd. Jullie zijn allebei vol energie. Ik heb jou vanmiddag gesproken; er zijn heel veel plannen die komen en wij zijn hartstikke benieuwd hoe dat gaat. Ik installeer jullie nu formeel als kinderburgemeester en locokinderburgemeester. Zo, dan is dat klaar. En dan gaat Javano jou zo meteen de kinderburgemeestersketen omhangen. En als dat gereed is, dan krijg jij nog de gelegenheid om hier even iets te zeggen en daarna zien we wel weer verder. Is dat goed?

JOUAYRIA OUARRAOUI: Ja.

De VOORZITTER: Oké. Dan gaan we nu even naar het midden, daar, en dan doen we het zo. Javano, af dat ding! Oké, mensen.

(Applaus)

De VOORZITTER: Jullie mogen gaan zitten. Dan krijg jij de gelegenheid om nog iets te zeggen.

JOUAYRIA OUARRAOUI: Goedemiddag. Wat voel ik mij zeer vereerd dat ik vanaf vandaag kinderburgemeester van de gemeente Groningen mag zijn. Ik hoop dat ik een groot voorbeeld mag zijn voor vele kinderen en kinderen kan inspireren om alles te kunnen worden en dat ze er niet alleen voor staan. Ik ben me altijd bewust geweest dat ook ik het niet alleen kan veranderen, maar dat het belangrijk is om de dingen samen op te pakken.
In de afgelopen jaren heb ik mij in eerste instantie ingezet op mijn eigen school, de Bisschop Bekkersschool. Daar heb ik in de leerlingenraad gezeten. Vervolgens heb ik me ingeschreven bij de wijkraad. Daar heb ik veel mogen betekenen voor de vele wijken. Nadat ik deze ervaring heb opgedaan, ben ik in de Raad voor Kinderen terechtgekomen, wat superinteressant, leerzaam en ontzettend leuk is om aan mee te kunnen doen. En dat ik vandaag word geïnstalleerd is de kers op de taart. Mijn motto is: niet ik, niet jij, maar wij. Wij zijn de toekomst. Want wij kinderen zijn de toekomst van de stad.
Ik vind het belangrijk dat er goed samen met kinderen gekeken wordt wat de behoeftes zijn. Ik ga me voor 100% het komende jaar inzetten en hoop daarbij vele kinderen te betrekken.
Ik wil iedereen bedanken die me in de campagneperiode heeft gesteund. Ik wil de Bisschop Bekkersschool bedanken, ik wil mijn familie bedanken, ik wil heel graag de kinderburgemeester, nou eigenlijk niet meer, en Rosalin bedanken en ik wil ook nog kennissen, vrienden en mijn vader en moeder, broertjes en zusjes bedanken. Dank jullie wel.

(Applaus)

De VOORZITTER: Dat heb je goed gedaan. Hartstikke goed.

JOUAYRIA OUARRAOUI: Dank je wel.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering voor tien minuten. U kunt feliciteren aan degenen die komen, u kunt afscheid nemen van degenen die gaan. En u hebt een ruime keus. De vergadering is geschorst.

(Schorsing 16.59 uur – 17.10 uur)

1.a: Vaststelling agenda

De VOORZITTER: De vergadering is heropend. Ik loop even met u door een paar agendapunten.
Het eerste is dat er een aantal moties ‘Vreemd aan de orde van de dag’ is aangekondigd. Misschien is het goed om die even achtereenvolgens langs te lopen. De heer Snelting als eerste, Student en Stad, u moet haar nog wel even indienen. Kunt u dat nu even doen? Door te vertellen aan de raad waar het over gaat? Dat helpt, denk ik. Nee, dat mag gewoon zittend, dat is allemaal prima.

De heer SNELTING (Student en Stad): Voorzitter, het klopt inderdaad, dat wij een motie willen indienen over de Eikenlaan. Wilt u meteen het hele verhaal, de hele toelichting erbij?

De VOORZITTER: Nee. U hebt helemaal gelijk, dit is genoeg voor nu. Ze wordt aan het eind geplaatst.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Was dit een maidenspeech?

(Gelach)

De heer SNELTING (Student en Stad): Voorzitter, via u kan ik alvast melden aan de heer Leemhuis dat ik altijd kort maar krachtig ben. Ik kom graag ter zake.

De VOORZITTER: Dat is fijn. Ik ga naar de heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Onze motie gaat over 'Eet Geen Dierendag'.

De VOORZITTER: Oké. Dan mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja voorzitter, onze motie gaat over het standbeeld van het Peerd van Ome Loeks op een zichtbare plek zetten.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Van Doesen.

Mevrouw VAN DOESEN (D66): Voorzitter, even een puntje van orde. Ik weet niet hoe ver u in de agenda bent, maar zou er niet nog iemand van de coöperatieve wijkraad beëdigd moeten worden?

De VOORZITTER: Nee, ja, ik snap dat, maar ik ben bij de vaststelling van de agenda.

Mevrouw VAN DOESEN (D66): Oké.

De VOORZITTER: Dus dat komt allemaal nog, mevrouw Van Doesen. Dat komt allemaal goed.
Dan geef ik u nu al aan dat, in de volgorde van indiening, na het behandelen van agendapunt 8c, deze moties worden behandeld.
Dan heb ik nog een agendawijziging en dat is bij de 1-minuutinterventies. Dat is denk ik iedereen al bekend: 7c gaat eraf. Dat wordt niet meer behandeld vandaag. En 7b wordt na 7e behandeld. Dat wordt 7f. Dat heeft een praktische oorzaak. Dit agendapunt en het agendapunt erna, 8a, worden door mijzelf inhoudelijk verdedigd en dan hoeft de plaatsvervangend voorzitter niet een keer op te staan en weer weg te lopen en weer terug te komen, enzovoorts.
En ik geef u nu alvast aan dat voor agendapunt 8c zich drie insprekers gemeld hebben.
Verder heeft zich voor de rondvraag mevrouw Jongman gemeld. Dat u dat ook weet.

1.b: Vaststelling verslag 11 juli 2018 + 18 juli 2018

De VOORZITTER: Dan ga ik nu over tot het vaststellen van de verslagen van 11 juli en van 18 juli van dit jaar. Is iemand daarop tegen? Wil iemand daarover het woord? Niemand? Dan besluiten wij conform.

2.c: Benoeming beoogd griffier

De VOORZITTER: Dan gaan wij naar de benoeming van de beoogd griffier. Ik stel u voor om dat conform te besluiten.

2.d: Benoeming leden Coöperatieve Wijkraad Oosterparkwijk

De VOORZITTER: En nu komen wij, mevrouw Van Doesen, bij de benoeming van de leden van de coöperatieve wijkraad Oosterparkwijk. Akkoord? Akkoord.

3. Rondvraag en interpellaties

De VOORZITTER: We gaan we naar mevrouw Jongman voor de rondvraag.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Na de vraag in de commissie Ruimte en Wonen van 12 september jongstleden, over de zorgen over huisvesting van internationale studenten, kregen wij vorige week als meerdere fracties via Twitter het signaal dat er nog steeds sprake is van een schrijnende situatie en dat sommige studenten, internationale studenten, nu alsnog vertrekken omdat zij nog steeds geen kamer hebben. Het gaat om zo'n tweehonderd studenten. Ze verblijven op dit moment op de dure hotelboot, in hostels, in een schoolgebouw, of bij mensen thuis en er is zelfs een meisje dat in een koude garage zonder verwarming slaapt. Omdat wij als stad als het ware gastheer zijn en ook verantwoordelijkheid dragen voor fatsoenlijke huisvesting voor alle inwoners, vragen wij het college of het bereid is alles op alles te zetten om in overleg met de RUG en de Hanzehogeschool te bevorderen dat er nu eindelijk een definitieve oplossing komt voor deze groep studenten. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik geef het woord aan de wethouder.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja dank u, voorzitter. Ja, dit punt is net van de agenda gehaald, dus het komt uiteraard uitgebreider terug bij de hoorzitting die u zelf als raad hebt georganiseerd, volgende week, en bij de behandeling van mogelijk eind oktober.
Wat ik ook al in de commissie heb gezegd en ook wel eerder, is natuurlijk dat als het gaat om dit probleem, het tekort dat ook de afgelopen jaren steeds weer in het begin van het studiejaar in ieder geval stevig optreedt en dit jaar misschien nog wel steviger dan vorig jaar, dit niet alleen vraagt om tijdelijke oplossingen, maar ook om structurele oplossingen.
Even inzoomend op het aspect van: zijn er nou studenten die teruggaan vanwege het gebrek aan huisvesting? Het klopt inderdaad dat het elk jaar zo is dat er buitenlandse studenten zijn die in de eerste maand alweer vertrekken. Dit komt eigenlijk altijd voor. Soms zijn er redenen als heimwee, verkeerde studiekeus of gebrek aan financiën. Onze indruk is wel dat dit jaar inderdaad vaker als reden is opgegeven, dat hebben wij teruggekregen van de universiteit en hogeschool, het gebrek aan huisvesting. Het lijkt erop dat dit vaker dan vorig jaar een reden is geweest. Of dat cijfermatig voor de eerste maand helemaal klopt, dat weten we niet. De maand is ook nog niet helemaal voorbij. Maar dat zullen we zeker, zodra we dat hebben, dan wel volgende week, dan wel bij de behandeling in de raad, met u delen.
De noodopvang bestaat inderdaad op dit moment uit de Metaallaan, dat is de oude sportzaal, en de hotelboot. Die noemde u net ook al. Uiteraard is het aan studenten zelf om daar wel of geen gebruik van te maken. Er zijn er inderdaad vrij veel die gebruikmaken van andere mogelijkheden, bij mensen thuis, bij bekenden. Wat we overigens wel bij de noodopvang merken, is dat er een relatief hoge no show is, zoals dat heet. Mensen melden zich wel aan, maar komen uiteindelijk toch niet opdagen. Ze vinden dus waarschijnlijk, hopelijk, een echte definitieve kamer, dan wel een andere oplossing. En de doorstroom uit die noodopvang is ook op dit moment vrij hoog.
We zullen hier volgende week uitgebreider, met cijfers en de stand van zaken, op terugkomen. Maar het moge duidelijk zijn dat, net als vorig jaar, dit een enorme aandacht heeft, zowel van het college als uiteraard van de Hanzehogeschool en de universiteit. Maar dat als het gaat om structurele oplossingen, we daar een stevig gesprek met elkaar over moeten voeren. En we hopen dat ook de komende weken met u te kunnen doen.

De VOORZITTER: Akkoord?

4. Initiatiefvoorstellen *(n.v.t.)*

5. Ingekomen stukken

5.a: Bekrachtiging geheimhouding op grond van artikel 25 Gemeentewet t.a.v. brief nummer 35 op de lijst van ingekomen collegebrieven en bijlage bij brief Binnenstad-West en Evaluatie Flitsteam

De VOORZITTER: Conform.

5.b: Ingekomen collegebrieven

Nr. raad	Onderwerp	Ontvangen d.d.	afhandeling	cie. datum
1	Proces kadernota cultuur (2021)	17-7-2018	via cie. O&W	12-9-2018
2	Stand van zaken zomerstremming zuidelijke ringweg	18-7-2018	via cie. B&V	19-9-2018
3	Convenant duurzame stadslogistiek Groningen	18-7-2018	via cie. B&V	19-9-2018
4	Uitkomst quickscan broedplaatsen, incubators en ateliers	18-7-2018	via cie.W&I	19-9-2018
5	Terugblik armoedenota Perspectief	19-7-2018	via cie. W&I	19-9-2018
6	Start opstellen OV-Visie	19-7-2018	via cie. B&V	19-9-2018
7	Beantwoording motie Ontwikkelingskansen	19-7-2018	via cie. O&W	12-9-2018
8	Herindeling en proces harmonisatie belasting- en legestarieven	19-7-2018	via cie. F&V	12-9-2018
9	Binding studenten en regionale bedrijven	19-7-2018	via cie. W&I	19-9-2018
10	Ondernemen met impact, Actieprogramma 2019-2022	19-7-2018	via cie. W&I	19-9-2018
11	OV-bureau Begroting 2019, dienstregeling 2019, motie waardering buschauffeurs en voorlopige Gunning	19-7-2018	via cie. B&V	19-9-2018
12	Noordelijke ontsluitingsroute Meerstad (juli 2018)	19-7-2018	via cie. R&W	12-9-2018
13	Bestemmingsplan Zernike Campus Groningen	19-7-2018	via cie. R&W	12-9-2018
14	Verantwoording archief 2017 gemeente Groningen	20-7-2018	via cie. F&V	12-9-2018
15	GEHEIME brief ART 25, LID 2 GEMEENTEWET	20-7-2018	via cie. R&W	12-9-2018
16	Week van de Democatie 14 t/m 21 november 2018	20-7-2018	via cie. F&V	12-9-2018
17	Huisvesting internationale studenten	25-7-2018	via cie. R&W	12-9-2018
18	Reactie biedingen corporaties 2019	25-7-2018	via cie. R&W	12-9-2018
19	Evaluatie inkoop- en aanbestedingsbeleid 2015	30-7-2018	via cie. F&V	12-9-2018
20	Beantwoording vragen raadscommissie F&V dd 11 juli 2018 over telefonische bereikbaarheid Noordelijk Belastingkantoor	30-7-2018	via cie. F&V	12-9-2018
21	Terugkoppeling motie Laaggeletterdheid	30-7-2018	via cie. O&W	12-9-2018
22	Voorlopige gunning gebiedsondersteuningsnetwerk	30-7-2018	via extra cie. O&W	18-9-2018
23	Rapport werkgelegenheidseffecten Ring Zuid	30-7-2018	via cie. B&V en cie. W&I	19-9-2018
24	Haalbaarheidsonderzoek wijkcentrum Oosterpark	31-8-2018	via cie. R&W	3-10-2018
25	Brief RKC navolging aanbevelingen van drie onderzoeken	5-9-2018	via cie. O&W	3-10-2018
26	Vastgestelde jaarrekening en jaarverslag 2017 en begroting 2019 RHC Groninger Archieven (wensen en bedenkingen)	6-9-2018	via cie F&V	17-10-2018
27	Jaarwisseling 2018-2019	6-9-2018	via cie. F&V	12-9-2018
28	Koningsdag 2018 (evaluatie)	6-9-2018	via cie. F&V	17-10-2018
29	Zienswijze begrotingswijziging 2e helft 2018 PG&Z	6-9-2018	via cie. O&W	12-9-2018
30	Financiering WKO-programma WarmteStad 2018-2021 (wensen en bedenkingen)	6-9-2018	via cie. B&V	19-9-2018

31	Informatie Week van de Veiligheid 2018	13-9-2018	Via cie. F&V	17-10-2018
32	Stand van zaken bestuurlijk overleg en afspraken met Het Kopland	13-9-2018	via cie. O&W	3-10-2018
33	Voortgangsbrief gaswinningsdossier	13-9-2018	Via cie. F&V	17-10-2018
34	HRM-bijeenkomst voor de raadscommissie Financiën & Veiligheid	13-9-2018	Via cie. F&V	17-10-2018
35	GEHEIME Brief ART 25, LID 2 GEMEENTEWET	13-9-2018	Via cie. R&W	3-10-2018
36	Wijkvernieuwing en de ongedeelde stad	13-9-2018	via cie. R&W	3-10-2018
37	Uitnodiging bijeenkomst Stadspark 2 oktober	14-9-2018	via cie. R&W, via cie. B&V	3-10-2018, 10-10-2018
38	Voortgang Aanpak Ring Zuid	17-9-2018	via cie. B&V	10-10-2018
39	Grondverkoop met betalingsregeling Roodehaan (wensen en bedenkingen)	19-9-2018	via cie. R&W	3-10-2018
40	Ontwerpwijzigingsplan Atlas en Pleione Pleiadenlaan	19-9-2018	Veeg-commissie	17-10-2018
41	Beantwoording motie de cultuurhopper	20-9-2018	Veeg-commissie	17-10-2018
42	Evaluatie Gronings escalatiemodel aanpak woonoverlast	20-9-2018	via cie. F&V	17-10-2018
43	Subsidie stichting OTP(Ondernemerstrefpunt) 2018	20-9-2018	via cie. W&I	10-10-2018
44	Routekaart Groningen 2035	20-9-2018	via cie. B&V	10-10-2018
45	Ring West opbrengst 2e participatieronde	20-9-2018	via cie. B&V	10-10-2018
46	Preadvies initiatiefvoorstel Steunpunt huren	20-9-2018	via cie. R&W	3-10-2018
47	Stand van zaken huisvesting Vrijdag	20-9-2018	Veeg-commissie	17-10-2018
48	Gemeenteraadsverkiezing op 21 november 2018	20-9-2018	via cie. F&V	17-10-2018
49	Beantwoording motie tijdelijke fietsroute Penningsdijk	20-9-2018	via cie. B&V	10-10-2018
50	Preadvies Initiatiefvoorstel GrunnGras	20-9-2018	via cie. B&V	10-10-2018
51	Marktanalyse werklocaties	21-9-2018	via cie. W&I	10-10-2018
52	Evaluatie geluidsnormen strategisch evenementenbeleid	21-9-2018	via cie. B&V	10-10-2018
53	Verkenning fietsenstalling(en) Binnenstad-West en evaluatie Flitsteam	21-9-2018	via cie. B&V	10-10-2018

5.c: Ingekomen overige stukken

Nr.	Afzender	Onderwerp	Dagmail d.d.	Advies/ afhandeling
1.	Burger	Wunderline leidt tot vragen Bundestag Berlijn	18-7-2018	Tkn.
2.	College	Afschrift van beantwoording brieven van meerdere burgers n.a.v. oproep Natuurmonumenten over 'tips voor een bewuster insectenbeheer'	18-7-2018	Tkn.
3.	Burgers	Behandeling bezwaar parkeerboete door Noordelijk Belastingkantoor	19-7-2018	*Ter afhandeling college*
4.	PG&Z	Ontwerpbegrotingswijziging 2018 t.b.v. implementatie aanbevelingen Taskforce Jeugdhulp 2e helft 2018 (Zienswijze vóór 1 oktober)	19-7-2018	Tkn.
5.	Burger	Afschrift van mail aan wethouder Gijsbertsen m.b.t. Geothermie	20-7-2018	Tkn.
6.	Veiligheidsregio Groningen	Advies VRG Winningsplan 2018 Groningenveld aan Ministerie EZK	30-7-2018	Tkn.

7.	College	Weigering verklaring van geen bedenkingen Noorderstationsstraat 31-31a	30-7-2018	Tkn.
8.	College	Verklaring van geen bedenkingen 119 woningen Oosterparkkwartier	30-7-2018	Tkn.
9.	Coöperatieve Vereniging van Eigenaren	Afschrift van brief aan burgemeester met reactie op collegebrief van 6 juni m.b.t. koopzondagen Paddepoel	30-7-2018	(m.n. cie. W&I)
10.	Publiek Vervoer Groningen Drenthe	Begroting 2019 samenwerkingsorganisatie Publiek Vervoer GD	30-7-2018	Tkn.
11.	POP Groningen	Uitnodiging aan fracties voor gesprek met Popstad BV over ambitie en pamflet popsector Groningen	30-7-2018	Tkn.
12.	Kunstraad Groningen	Afschrift van brief aan college m.b.t. collegebrief Talentontwikkeling	31-7-2018	Tkn.
13.	Provincie Groningen	Goedkeuring raadsbesluit 18 juli	31-7-2018	Tkn.
14.	Gereformeerde Bijbelstichting	Aanbod gratis bijbel voor gebruik in raadszaal	31-7-2018	Tkn.
15.	College	Afschrift van reacties op bezwaren en advies adviescommissie bezwaren m.b.t. omgevingsvergunning Verlengde Hereweg 183	31-7-2018	Tkn.
16.	College	Afschrift van advies gaswinningsbesluit 2018 aan Ministerie van Economische Zaken	31-7-2018	Tkn.
17.	Burger	Regiodeal Zeeland welke ruimtelijk economische deals inclusief MIRT in perspectief regio Groningen	31-7-2018	Tkn.
18.	Burger	Verkenning duurzame bereikbaarheid Wadden	31-7-2018	Tkn.
19.	Burger	Aanpak Ring Zuid en Noord-Zuidlijn zijn bestuurlijk volledig te vergelijken	31-7-2018	Tkn.
20.	Burger	Hoe staat het met de Helperzoomtunnel?	6-8-2018	Tkn.
21.	FNV Lokaal	Afschrift van brief aan college m.b.t. Lokale Monitor 2018	6-8-2018	Tkn.
22.	Burger	Oproep gezamenlijk overleg betreft Zuidring A7-N7	6-8-2018	Tkn.
23.	Burger	Nieuw raadsbesluit vast meldpunt illegale kamerverhuur	6-8-2018	Tkn.
24.	Burger	Invalide parkeren	6-8-2018	Tkn.
25.	Burger	Innovatie maakindustrie in Noord-Nederland	6-8-2018	Tkn.
26.	Stichting Behoud en Beheer gebouw de Rieshoek te Noordlaren	Ahri-procedure inzake de Rieshoek	6-8-2018	*Ter afhandeling college*
27.	Burger	Huidig plan Ringweg Zuid sluit de stad af i.p.v. de stad te ontsluiten, te ontdoen van verkeer	6-8-2018	Tkn.
28.	College	Afschrift van brief aan Ministerie van Economische Zaken m.b.t. Reactie internetconsultatie wetsvoorstel Instituut Mijnbouwschade	20-8-2018	Tkn.

29.	Burger	Mobiliteitsmonitor Groningen-Assen; voedingsbodem nieuwe agenda MIRT 2020-2040	20-8-2018	Tkn.
30.	Gemeente Simpelveld	Aangenomen motie proceskosten WOZ-bezwaren	20-8-2018	Tkn.
31.	Burger	Bomenkap bij A-kerk te Groningen	20-8-2018	Tkn.
32.	Burger	Geplande bomenkap A-kerkhof	20-8-2018	Tkn.
33.	Gedeputeerde Staten Provincie Groningen	Besluit tot vaststelling data en aantal raadsleden ivm herindelingsverkiezingen	20-8-2018	Tkn.
34.	Vrienden van de Stad	The Next City reactie op inspraakverslag van B&W	24-8-2018	Tkn.
35.	Burger	Waar zijn jullie in godsnaam mee bezig	24-8-2018	Tkn.
36.	Burger	Bomenkap Akerkhof	25-8-2018	Tkn.
37.	Gemeente Waalwijk	Aangenomen motie kinderpardon	28-8-2018	Tkn.
38.	Ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	Wijziging bezoldigingsbedragen burgemeester, wethouder en wijziging tegemoetkoming ziektekosten raadsleden	28-8-2018	Tkn.
39.	Burger	Kamerverhuur en splitsing	28-8-2018	*Ter afhandeling college*
40.	Burger	Bevrijdingsdag	28-8-2018	*Ter afhandeling college*
41.	Werkgroep democratisch energie alternatief	Manifest	28-8-2018	Tkn.
42.	PSP'92	Preventie radicalisering	28-8-2018	Tkn.
43.	Burger	Afschrift van brief aan burgemeester m.b.t. handhaving APV in de Cortinghborg	29-8-2018	Tkn.
44.	Burger	MIRT daar gaan de raden en Staten over: De nieuwe Noordelijke infrastructuuragenda na 2020 bij het Rijk	29-8-2018	Tkn.
45.	Bomenridders Groningen	Gemeentelijke plannen en uitvoering Der Aakerk locatie Aa-Kerkhof te Groningen	29-8-2018	Tkn.
46.	Centraal Stembureau	Benoeming van de heer Snelting als lid van de raad (Student & Stad)	29-8-2018	Tkn.
47.	Burger	Stadsdistributie achtergrondinformatie	30-8-2018	Tkn.
48.	Burger	Kappen bomen Akerkhof	30-8-2018	Tkn.
49.	De Bomenridders Groningen	Bezwaarschriften tegen kappen bomen Aa-kerkhof	30-8-2018	Tkn.
50.	Burger	Wake up call t.a.v. energietransitie	31-8-2018	Tkn.
51.	Burger	Afschrift van kamertekort klacht	31-8-2018	Tkn.
52.	Burger	Afschrift van reactie m.b.t. studentenwoningen	31-8-2018	Tkn.
53.	Commissariaat voor de media	Advies lokale omroep	3-9-2018	*Ter afhandeling college*
54.	VGG	Vacature procescoördinator	3-9-2018	Tkn.
55.	Antiquariaat Isis	Nulmetingen luchtkwaliteit Groningen	4-9-2018	*Ter afhandeling college*
56.	Burger	Dividendbelasting en de gemeentelijke begroting	4-9-2018	Tkn.

57.	Wethouder van der Schaaf	Aanpak Noorderhaven	4-9-2018	m.n. cie. R&W
58.	Burger	Afschrift van brief aan wethouder de Rook m.b.t. verkeersonveiligheid Zonnelaan/Venuslaan	5-9-2018	Tkn.
59.	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	Reactie op brief over aangenomen Motie over zorgen invoering loondispensatie in Participatiewet	5-9-2018	m.n. cie. W&I.
60.	Buurtcomité De Peizerbocht	Afschrift van inspraakreactie aan college m.b.t. structuurschets Suikerunieterrein	5-9-2018	*Via cie. R&W 11-9, punt B1*
61.	Burger	Zuidelijke Ringweg Groningen A7/N7	6-9-2018	Tkn.
62.	Burger	Inspreekverzoek cie. B&V 19-9 m.b.t. Zuidring A7	7-9-2018	Tkn.
63.	Stichting Dier&Recht	Hondenshows verbieden in de gemeente	7-9-2018	*Ter afhandeling college*
64.	Website mensen met Dementie in Groningen	Dementievriendelijk	7-9-2018	Tkn.
65.	Vereniging Wijkraad Hoogkerk (VWH)	Inspraakreactie Suikerfabriekterrein t.b.v. agenda 11 september	10-9-2018	*Via cie. R&W 11-9, punt B2*
66.	Burger	In 2012 SVIR gemist nu inzake MIRT 2020-2040 te laat bij Nationale Omgevingsvisie	10-9-2018	Tkn.
67.	College	Afschrift van antwoord aan burger m.b.t. vragen luchtkwaliteit (brief nr. 55)	10-9-2018	Tkn.
68.	Platform particuliere verhuurders woonruimte Groningen	Inspraak vergunningsstelsel Kamerverhuur	10-9-2018	*Via cie. R&W 11-9, punt B3*
69.	Woongroep Zuidelijke vloeivelden	Visie en inspraakreactie	10-9-2018	*Via cie. R&W 11-9, punt B2*
70.	Belangenvereniging MEER-dorpen	Inspraakreactie R&W 12-9, Noordelijke ontsluitingsweg Meerstad	11-9-2018	*Via cie. R&W 12-9, punt B2*
71.	Werkgroep Toegankelijk Groningen	Vragen van het CDA ex art RvO omtrent Testdag Toegankelijkheid dd 21 augustus 2018	11-9-2018	Tkn.
72.	Bewoners van Klein Harkstede	Samenwerking met Bureau Meerstad	11-9-2018	*Via cie. R&W 12-9, punt B2*
73.	Burger	Jaarrekening 2017 van de gemeente Groningen	12-9-2018	Tkn.
74.	Juridisch adviesbureau Frently	Aanvraag gesprek verhuurpraktijken in de stad Groningen	12-9-2018	Tkn.
75.	Onafhankelijke Ombudsman	Halfjaarrapportage 2018	12-9-2018	Tkn.
76.	Journalist columnist	Parkeerbeleid en brief PvdA	14-9-2018	Tkn.
77.	Stichting IMC Weekendschool	Bijdrage gevraagd	14-9-2018	*Ter afhandeling college*
78.	Burger	Groningen Airport Eelde versus Lelystad Airport	14-9-2018	Tkn.
79.	Burger	Ring Zuid en tunnelveiligheid hebben met elkaar te maken	14-9-2018	Tkn.
80.	Burger	Nationaal Openbaar Vervoer Beraad	14-9-2018	Tkn.

81.	Burger	Elektrificatie noordelijk spoornetwerk	17-9-2018	Tkn.
82.	Burger	Adviesrapport Rli dichterbij en sneller	17-9-2018	Tkn.
83.	Burger	Afschrift van e-mail aan Provincie en fracties m.b.t. De Heerepoort bestaat uit vele BV's	17-9-2018	Tkn.
84.	Burger	Afschrift van e-mail aan Provincie en fracties m.b.t. Inschrijving te Amsterdam van Heerepoort	17-9-2018	Tkn.
85.	Kaliber advocaten	Afschrift van brief aan Schove verhuur m.b.t. omgevingsvergunning panden voor huisvesting Internationale Studenten en overlast	17-9-2018	Tkn.
86.	De Vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid	Aangenomen motie in de gemeenteraad van Groningen m.b.t. vervanging loonkostensubsitie door loondispensatie voor aarbeidsbeperkten door handicap	17-9-2018	Tkn.
87.	Kids First COP groep	APV wijziging verbod rookgassen in raadscommissie B&V	17-9-2018	*Via cie. B&V 19-9, punt B1*
88.	Atelierorganisatie HaViK	Uitkomsten quickscan Broedplaatsen [cultuur] t.b.v. cie. W&I 19-9	18-9-2018	*Via cie. W&I 19-9, punt B2*
89.	Branchevereniging Spelen en Bewegen	Oproep gemeenteraad en B&W: maak van de Omgevingswet een kans voor Beweeg- en Speelruimte	19-9-2018	Tkn.
90.	Burger	Tips voor een bewuster insectenbeheer	19-9-2018	Tkn.
91.	Memo Wethouder de Rook	Overeenkomst bereikt met de Provincie en de roeiverenigingen over aanpassingen aan het Noord-Willemskanaal (t.b.v. cie. O&W)	19-9-2018	Tkn.
92.	Huurders Vereniging Kunstenaars HVK	Inspreektekst Waarom horen kunst en kunstenaars bij de stad	21-9-2018	Toegevoegd aan cie. W&I 19-9, punt B2
93.	Groningen Verdient Beter	Voortgang werkzaamheden Ringweg Zuid	21-9-2018	***Te betrekken bij raad 26-9, punt 8c***
94.	Burger	Radio 1 21-2-'18 Houtkachels zijn onze grootste maar tegelijk meest vervuilende bron van hernieuwbare energie	24-9-2018	Tkn.
95.	Burger	Wiersema & Partners op een plek grondonderzoek	24-9-2018	Tkn.
96.	Burger	MIRT Rijksbegroting Infrastructuur & Waterstaat	24-9-2018	Tkn.
97.	Alliantie samen werken voor werk	Inspiratiegids: De bijzondere weg	24-9-2018	Tkn.
98.	Provincie Groningen	Programma Opgave Erfgoed, Ruimtelijke kwaliteit en landschap (ERL) op raad en Statendag 26 september	25-9-2018	Tkn.
99.	Wethouder van der Schaaf	Factsheets RUG en Hanzehogeschool met studentenaantallen en huisvesting	25-9-2018	***Te betrekken bij raad 26-9, punt 7c***
100.	Groningen Verdient Beter en Bomenridders	Alternatieven i.v.m. stilleggen werkzaamheden ZRW	26-9-2018	***Te betrekken bij raad 26-9, punt 8c***

101.	Burger	Problemen Zuidelijke Ringweg	26-9-2018	***Te betrekken bij raad 26-9, punt 8c***
102.	Groningen Verdient Beter	Minder particuliere auto's na 2021 in Groningen	26-9-2018	***Te betrekken bij raad 26-9, punt 8c***
103.	Burger	Verzoek grotere incl. voorbereidende werkzaamheden stoppen dan wel opschorten ring	26-9-2018	***Te betrekken bij raad 26-9, punt 8c***

De VOORZITTER: 5b en 5c hetzelfde.

6. Conformstukken

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de conformstukken en ik geef u de gelegenheid om uw stemverklaring, voor zover u dat wilt, in een keer voor alle stukken af te leggen. Nou, ik begin bij mevrouw Akkerman.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Dank u wel, voorzitter. Wij hebben een stemverklaring bij punt 6b, de Bed-bad-broodvoorziening. Onze fractie is er nog steeds tegen dat wij als gemeente een rijkstaak moeten financieren, dus wij worden geacht te hebben tegengestemd.

De VOORZITTER: De heer Blom.

De heer BLOM (VVD): Ja, dank u wel. Een stemverklaring over punt 6d, Wijziging APV, verbod rookgassen. Wij vinden het een ondoordacht plan. Er kan op deze nieuwe regels niet gehandhaafd worden. Daarmee is het een wassen neus en symboolpolitiek. De VVD wordt geacht tegengestemd te hebben. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja dank u, voorzitter. Ja, ook bij punt 6d, Wijziging APV, rookgassen. Wij gaan wel voorstemmen, maar wij willen wel gezegd hebben dat het niet ons doel is om de hele stad rookvrij te maken, zoals wel in de media naar voren komt. Het gaat nadrukkelijk om de locaties waar veel kwetsbare mensen komen, zoals ziekenhuizen, scholen. Daarvoor is dit voorstel bedoeld.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Dank u wel, voorzitter. 6b: Onze fractie vindt nog steeds dat de onderbouwing onvoldoende is. Net als bij eerdere kwartaalaanvragen wordt onze fractie dan ook geacht tegen te hebben gestemd.
En 6d: Onze fractie zal instemmen met dit voorstel, omdat het hier niet gaat om een totaal rookverbod, maar om verschillende instellingen, zoals ziekenhuizen, scholen en sportverenigingen een stok achter de deur te geven om roken in overlastgevende locaties te kunnen verbieden. En als het niet werkt, kan de raad altijd de APVG weer aanpassen. Dus wij willen het graag proberen.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Snelting.

De heer SNELTING (Student en Stad): Ja, nog even een stemverklaring voor 6d, de wijziging van de APVG. Ik zou me willen aansluiten bij de stemverklaring van het CDA.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Ook over 6d, de wijziging van de APV in verband met rookgassen. Onze fractie is blij met de mogelijkheid om een verbod op het veroorzaken van rookgassen te geven in de openbare ruimte. Het is goed dat bij ingangen van openbare gebouwen het recht

op gezonde lucht, maar ook het gebrek aan slecht voorbeeld mogelijk worden gemaakt. We steunen het college en de wethouder met de inzet en we steunen het voorstel.

De VOORZITTER: De heer Brandenbarg.

De heer BRANDENBARG (Student en Stad): Ja voorzitter, ook over 6d, de rookgassen. Mijn fractie ondersteunt in principe alle maatregelen om te voorkomen dat kinderen gaan roken. Maar het verbieden van roken in de openbare ruimte draagt daar volgens ons niet aan bij, zeker niet zonder handhaving en leidt tot een nare situatie in de samenleving. Dus wij worden geacht tegengestemd te hebben.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, ook een stemverklaring op 6d. Het is absoluut geen verbod op straat, zoals de media af en toe suggereren, maar wel een duidelijke faciliteit voor organisaties om een duidelijk signaal te geven van: dit wil ik niet hebben.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): En dus?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Gaan wij voorstemmen. Sorry.

De VOORZITTER: Mevrouw Paulusma.

Mevrouw PAULUSMA (D66): Dank, voorzitter. D66 onderschrijft de doelstellingen van de rookvrije generatie volledig en kan zich daarom ook vinden in het voorstel dat nu op tafel ligt, rondom de wijziging APV. Juist omdat het hier niet gaat om een algeheel rookverbod en de eigen keuze ook niet ter discussie staat, maar het juist gaat om het beschermen van niet-rokers. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Hebben wij zo alle stemverklaringen verzameld? Dan ga ik u melden over welke conformstukken het gaat:

6.a: Meicirculaire gemeentefonds 2018 (raadsvoorstel 20 juli 2018, 7062515)
6.b: Bed-bad-broodvoorziening 4e kwartaal 2018 (raadsvoorstel 06 september 18, 7129298)
6.c: Parkeermaatregelen Helperplein en Verlengde Hereweg (raadsvoorstel 4 juli 2018, 7036746)
6.d: Wijziging APV - verbod rookgassen (raadsvoorstel 20 juli 2018, 7061339)
6.e: Verordening rioolaansluiting aangewezen gebieden 2018 (raadsvoorstel 20 juli 2018, 7062728)
6.f: De HUB Haren (raadsvoorstel 30 juli 2018, 7075607)
De VOORZITTER: Het is net denk ik, met u gedeeld dat daar een kleine technische wijziging in het besluit heeft plaatsgevonden? Dat is in ieder geval in het presidium gedeeld.
6.g: Onderzoek Rekenkamercommissie ‘Subsidiëring onder controle’ (raadsvoorstel 22 juni 2018, 7022111)

De VOORZITTER: Met inachtneming van de afgelegde stemverklaringen, stel ik u voor om in één keer conform te besluiten.

7. <u>1-minuutinterventies</u>

7.a: Vaststelling omgevingsvisie The Next City (raadsvoorstel 12 juli 2018, 7049804)

De VOORZITTER: De heer Van der Glas heeft het woord.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, op de agenda staat de omgevingsvisie. De omgevingsvisie is een belangrijk document, wat het schetst de contouren van de fysieke leefomgeving van deze stad in de toekomst. Ook is het een belangrijk document, omdat het het kader is voor de straks te ontwikkelen omgevingsplannen. Dit huis moet dus kloppen.
GroenLinks leest mooie, ambitieuze plannen, bijvoorbeeld op het gebied van klimaat en woningbouw. Er is echter een punt dat ons zorgen baart en dat is de gezondheid in relatie tot de luchtkwaliteit. Groningen heeft in vergelijking tot de rest van Nederland nog relatief schone lucht. De norm voor fijnstof in Nederland

ligt op 40 µg per kuub. Daar zit Groningen onder. Maar zowel de Wereldgezondheidsorganisatie als de GGD in Groningen zegt dat die norm eigenlijk beter naar 20 µg per kuub zou moeten gaan.
Mijn fractie werd in de omgevingsvisie getriggerd door de volgende zin: “Er is geen reden om in deze omgevingsvisie omgevingswaarden vast te stellen die afwijken van de landelijke normen.” Voorzitter, wat GroenLinks betreft zijn er wel redenen om af te wijken van de landelijke norm, namelijk het feit dat we een kernkwaliteit van de gemeente Groningen, schone lucht, bijzonder waardevol vinden. Straks gaan wij deze visie uitwerken in omgevingsplannen, met omgevingswaarden. Kan de wethouder aangeven wat voor borging wij hebben dat we niet de vrije ruimte in de norm opsouperen? Dat we in bepaalde gebieden juist gaan voor de norm die strenger is dan landelijk? Kan de wethouder toezeggen dat bij de ontwikkeling van omgevingsplannen een strengere eis dan de landelijke norm tot doel gesteld kan worden? En in hoeverre kan de wethouder aangeven hoe wij als raad hierin meegenomen worden? Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Voorzitter, een vraag aan de heer Van der Glas. Ik begrijp zijn punt. Ik ben het ook wel met hem eens, maar mijn fractie en een aantal andere fracties hebben het ook al vaker geopperd, ook bij verschillende projecten in de stad, waar juist extra aandacht werd gevraagd voor fijnstof en de kwaliteit van de lucht, ook waar het gaat om de zuidelijke ringweg, en volgens mij heeft GroenLinks eigenlijk al die voorstellen nooit gesteund. Kan u mij dat uitleggen, waarom u dan nu terecht wel hier aandacht voor vraagt, maar toen niet?

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Nou, ik vraag die aandacht nu bij de omgevingsvisie, omdat we op dit moment geconfronteerd worden met het feit dat we zelf omgevingswaarden kunnen vaststellen. Ik zeg ook niet dat we dat voor de gehele stad zouden moeten doen, maar wellicht zijn er gebieden te bedenken waarvan je zegt: daar gaan we dat echt als doel stellen. En het zou hartstikke mooi zijn als dat ook bij de zuidelijke ringweg gedaan zou kunnen worden. Alleen, daarvoor vraag ik ook de wethouder: geef aan wat de mogelijkheden daarvoor zijn en hoe we daar als raad op kunnen voorsorteren.

De VOORZITTER: De heer Lamers.

De heer LAMERS (CDA): Ja, dan had ik nog een vraag aan GroenLinks. Betekent dit dan, in de gedachten van GroenLinks, dat er in de stad plekken zijn waar dan de ene norm geldt en de andere norm niet geldt?

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Nou, voorzitter, de heer Lamers doet alsof dat heel raar is, maar de nieuwe Omgevingswet geeft nieuwe omgevingswaarden aan met een mengpaneel, waarin je kunt schuiven en je kunt afwijken van landelijke normen. Ja, voor geluid kun je in het ene gebied andere normen stellen dan voor het andere, bijvoorbeeld.

De VOORZITTER: Ik dank u. Anderen nog? Niet? Is het woord aan de wethouder.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja dank u, voorzitter. Nou, we hebben hier in dit huis vele malen over de omgevingsvisie The Next City gesproken. Het is natuurlijk een groot besluit. Een document met grote betekenis voor de komende jaren voor de ruimtelijke economische, maar ook de sociale ontwikkeling van deze gemeente. Er is ook hard aan gewerkt, door veel mensen die daarop hebben ingesproken, maar ook door u als raad en uiteraard ook door onze medewerkers. Ik denk ook namens het college, dank voor al die inspanningen.
Er blijft wel een punt over, dat we nog niet hebben uitbediscussieerd, het punt dat door de GroenLinks-fractie gemaakt is, door de heer Van der Glas. Ook in de commissie kwam dat al even aan de orde. Dat gaat over het punt van schone lucht, de luchtkwaliteit. Nou, het college is dat helemaal eens met GroenLinks en ik denk eigenlijk met iedereen, de hoge luchtkwaliteit hier in stad en niet alleen in de stad, maar in heel Noord-Nederland, die echt gunstig afsteekt ten opzichte van de rest van Nederland, is iets waar we trots op moeten zijn en waar we, ook naar de komende jaren toe, beter flink in kunnen verbeteren dan kunnen verslechteren. De vraag is wel: moet dat nu in deze omgevingsvisie staan? We hebben aangegeven dat we op dit moment geen aanleiding zien om op het hele omgevingsvisieniveau verder te gaan dan de wettelijke normering, maar dat neemt niet weg dat ook dit college en hopelijk ook volgende colleges en uw raad, natuurlijk de ambitie hebben om de luchtkwaliteit zo hoog mogelijk in Groningen te laten zijn en daar ook

verdere stappen in te zetten. Voor een deel zit hem dat uiteraard in ruimtelijkeordeningsvraagstukken, maar het zit hem voor een heel groot deel ook in allerlei meer technische mogelijkheden.
We moeten ons hierbij wel realiseren dat de fijnstofwaarden die wij hier in de gemeente hebben, of in Noord-Nederland, voor een heel groot deel worden bepaald door zogenaamde achtergrondwaarden, die niet goed lokaal dan wel regionaal zijn te beïnvloeden. Maar uw vraag was uiteindelijk: het staat er nu zo, maar wat betekent dit nou voor de toekomst? Kunnen we nou, stel dat we dat zouden willen als raad, voor bepaalde gebieden ook strengere normen dan het huidige wettige kader afspreken?
Het antwoord daarop is ja. De omgevingswet zit zo in elkaar dat u, op het moment dat wij het omgevingsplan gaan maken, net als dat we bij de bestemmingsplannen hebben gedaan, als raad zowel bij de vaststelling als in het voortraject uitgebreid wordt meegenomen. Op het moment dat u als raad zegt: nou, we zouden voor dit gebied een strengere norm willen, dan kan dat. Even los van of dat wenselijk is, maar dat is uiteraard dan op dat moment aan de raad. En het is ook, en dat kwam net in die discussie ook al even naar voren, dat een van de kenmerken van de Omgevingswet en het omgevingsplan dat er straks komt, is dat je ook gebiedsgerichte waarden kan definiëren, waardoor je voor het ene gebied een hogere, strengere norm zou kunnen hanteren dan in het andere.
Dus het antwoord op de vraag van de heer Van der Glas, of het mogelijk is in de toekomst, is ja.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik stel voor dat wij overgaan tot besluitvorming. Er ligt een besluit voor om de omgevingsvisie vast te stellen en kennis te nemen van het inspraakverslag. Als de techniek zover is, dan zijn wij het ook. Is er nog behoefte aan stemverklaringen? Niet? Dan gaan we stemmen. 38 voor, 0 tegen. Een mooi resultaat. Het voorstel is aangenomen.

7.b: *(Wordt 7.f)*

7.c*: (Wordt doorgeschoven naar de volgende raadsvergadering)*

7.d: Invoering vergunningstelsel kamerverhuur, kleine appartementen, bemiddelingsbedrijven (raadsvoorstel 20 juli 2018)

De VOORZITTER: Wie mag ik daarover het woord geven? Nu komt er echt een maidenspeech aan. De heer Snelting.

De heer SNELTING (Student en Stad): Voorzitter, dank u wel. Ik zal proberen het kort te houden, deze maidenspeech, aangezien we het toch hebben over een 1-minuutinterventie.
We zijn erg verheugd over het feit dat dit raadsvoorstel hier nu voorligt. Het geeft ons de mogelijkheid om eindelijk een vuist te maken tegen wanpraktijken van enkele malafide verhuurders. Natuurlijk zijn we ons ervan bewust dat het in principe gaat om een kleine groep, die het voor de grote groep verpest, maar we hebben gezien dat het nu nodig is om toch daarin op te treden. Een compliment voor het college en de ambtenaren, die pionierswerk hebben verricht, waardoor Groningen de eerste stad is in Nederland met een dergelijke vergunning. Het is een spannende stap, want we zullen moeten gaan zien hoe dat juridisch gaat uitpakken, maar wij zijn er trots op dat wij hier pionier in zijn.
We hebben nog wel een kanttekening. Het ideale scenario zou natuurlijk zijn dat er een sterke preventieve werking uitgaat van deze extra vergunning en dat verhuurders zich netjes gaan gedragen en dat er zich geen wanpraktijken meer voordoen. Het kan echter toch goed voorkomen dat er wanpraktijken ontstaan en dat er een zaak ontstaat. Dat er een verhuurder in opspraak raakt en dat het mogelijk is dat er een vergunning wordt ingetrokken. Wij vinden het dan van groot belang dat huurders niet de dupe worden van het intrekken van een vergunning en we moeten hen daarin dus beschermen. Dat doen we onder andere door vooraf goed te hebben nagedacht over een mogelijk scenario van wat te doen als we echt overgaan tot het intrekken van een vergunning. Daartoe dienen wij ook een motie in, omdat wij graag zouden zien dat zo’n scenario nader wordt uitgewerkt, want wij zijn er nog niet van overtuigd dat de huurders voldoende beschermd zijn, wanneer het daadwerkelijk zover komt dat er een vergunning wordt afgepakt van een verhuurder. Dank u wel, voorzitter.

(Applaus)

De VOORZITTER: Dank u wel. Dat gebeurt alleen de eerste keer als je spreekt, hoor.

Motie 1: Worst/Kaas Scenario (Student en Stad, Partij voor de Dieren, 100% Groningen)
De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 26 september 2018, besprekende raadsvoorstel 'Invoering vergunningstelsel kamerverhuur'.

constaterende dat:
- de invoering van het vergunningstelsel kamerverhuur als doel heeft malafide huisbazen aan te kunnen pakken;

overwegende dat:
- de wenselijke situatie is dat er nooit gehandhaafd hoeft te worden, omdat huisbazen goed gedrag vertonen, maar dat we hier niet van uit mogen gaan;
- het raadsvoorstel 'Invoering vergunningstelsel kamerverhuur' veel open einden heeft over de mogelijke scenario's over wat te doen als er wel gehandhaafd moet worden;
- huurders nooit de dupe mogen worden van het slecht verhuurdersgedrag en een ingetrokken vergunning;
- huurders niet tegengehouden moeten worden door onzekerheid rondom hun toekomstige huisvesting wanneer zij in opspraak komen tegen hun verhuurder;
- er verschillende uitkomsten mogelijk zijn bij de uitwerking en uitvoering van het vergunningstelsel kamerverhuur wanneer een vergunning ingetrokken wordt;
- het zinvol is om vooraf verder uit te werken met welke mogelijk scenario's rekening moet worden gehouden;

verzoekt het college:
- scenario's uit te werken waarin beschreven wordt wat de mogelijke gevolgen en vervolgen zijn voor verhuurder en huurder wanneer een vergunning wordt ingetrokken;
- hierbij vooral rekening te houden met hoe huurders beschermd worden en wat zij kunnen verwachten wanneer zij in opspraak komen tegen hun verhuurder;
- deze scenario's duidelijk onder de aandacht te brengen;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Wie mag ik het woord geven? De heer Dijk. U wilt nog iets toevoegen?

De heer SNELTING (Student en Stad): Ja, even een heel klein puntje, want in de motie staat nog bij het verzoekpunt: "als huurders in opspraak raken tegen verhuurder". Dat moet natuurlijk geen 'opspraak' zijn, maar dat zij in opstand komen of een klacht indienen.

De VOORZITTER: Geeft u mij maar even de tekstwijzigingen door, dan lees ik ze zo wel even voor.

De heer SNELTING (Student en Stad): Ja.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik heb geleerd dat je geen positieve stemverklaringen mag geven en ik vond dit zo'n memorabel moment in deze collegeperiode, in deze verkiezingsperiode, dat ik toch even een minuut de tijd nodig heb om dit punt nog even te belichten, want het heeft enige tijd geduurd. Aan het begin van deze raadsperiode kregen huisjesmelkers en bemiddelingsbureaus nog alle ruimte van coalitiepartijen. Zo pleitte de D66-fractie in juni 2014 nog voor een keurmerk voor bemiddelingsbureaus, iets wat de vastgoedbobo's die miljoenen aan vermogen bezitten in onze stad twee weken geleden met krokodillentranen in de ogen ook bepleitten, toen zij de raadscommissies bezochten.
Het was GroenLinks die eerder bleef wegkijken wanneer er ingegrepen moest worden. Zij wezen vooral op meer bewustwording en voorlichtingscampagnes vanuit de gemeente, maar durfden niet de vrijheid van vastgoedeigenaren aan te tasten. En bij de vele voorstellen die de SP toen deed en de afgelopen jaren heeft gedaan om deze vrijheid in te perken, huisjesmelkers te beboeten, te bestraffen of het beheer van panden over te nemen, bleef het vanuit die kant van GroenLinks oorverdovend stil en stemden zij altijd tegen deze voorstellen van de SP.
Tot slot bleef de VVD-fractie enkel en alleen op de eigen verantwoordelijkheid wijzen van huurders in conflicten tussen huisjesmelkers, bemiddelaars en jonge huurders.

Deze partijen boden de omstandigheden waarin huisjesmelkers en bemiddelaars hun gang konden blijven gaan. Maar het zijn de afgelopen jaren de jonge huurders en buurtbewoners uit bijvoorbeeld de Indische buurt, de Schildersbuurt en de Professorenbuurt geweest die hier kwamen inspreken.

De VOORZITTER: De heer Schimmel.

De heer SCHIMMEL (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik zou de heer Dijker er toch graag op willen wijzen of hem willen vragen of hij zich bewust is van het feit dat wat wij hier met elkaar gaan aannemen, een pakket aan maatregelen is om dingen af te dwingen, die in principe verhuurders al niet mogen. Je mag je huurders niet intimideren, je mag niet te veel huur vragen. Maar het blijkt dat de handhaving daarin heel lastig is. Dat blijkt uit de praktijk over een verloop van tijd. Bent u het met mij eens dat dit is wat wij hier doen? En dat het niet zo is dat wij in het verleden de huurders hun gang hebben laten gaan? Ik vind dat een kwalificatie die niet past bij de werkelijkheid.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik wel. Ik vervolg namelijk mijn betoog en het past er perfect in. Het waren de bewoners en de jonge huurders uit de Indische buurt, de Schildersbuurt, de Professorenbuurt, die ook keer op keer op Sikkom, bij OOG TV, Dagblad van het Noorden, RTV Noord, die publieke druk organiseerden om partijen zoals de uwe ervan te overtuigen dat er meer moest gebeuren dan dat er tot nu toe mogelijk was. Zij hebben het voor elkaar gekregen dat er nu een vergunningstelsel komt, waarbij huisjesmelkers en malafide bemiddelaars eindelijk aangepakt gaan worden. Zij hebben de eerste stappen gezet die tot deze verandering in het denken bij D66, GroenLinks en zelfs bij de VVD hebben geleid. Door deze jonge huurders en buurtbewoners komt er nu eindelijk een uniek vergunningstelsel. En zal dit vergunningstelsel waterdicht zijn? Nee. Vast nog niet. Maar het zijn wel de eerste stappen in de goede richting om de vrijheid en de concentratie van vastgoed aan banden te leggen en onze jongerenhuisvesting zoveel als mogelijk te democratiseren. En voorzitter, het zal u niet verbazen na deze minuut, dat de SP vol overtuiging en ook wel met enige vreugd zal gaan instemmen met dit voorstel. Dank u wel.

De VOORZITTER: Een geheel eigen interpretatie van een positieve stemverklaring is dit. De heer Schimmel.

De heer SCHIMMEL (D66): *(zegt iets zonder microfoon)*

De VOORZITTER: Nou, ik bedoelde uw woordvoering.

De heer SCHIMMEL (D66): Nee, die zou ik wel graag willen doen, voorzitter. Dus dank u. U was mij te snel af.
Voorzitter, ook mijn fractie is zeer positief over dit pakket aan maatregelen. We denken dat, gezien het feit dat gebleken is, de afgelopen jaren, dat de bestaande wetgeving op dit punt niet echt afdoende is, het echt nodig is dat we hier een extra pakket aan maatregelen nemen. Wij zijn niet van de incidentenpolitiek, maar als die incidenten zich opstapelen, dan zul je inderdaad iets moeten gaan doen.
Ik heb wel in de commissie, juist omdat het iets is wat tamelijk experimenteel is – we zijn de eerste gemeente die op deze manier gaat werken – een aantal kritische vragen gesteld aan het college over de precieze uitvoering ervan. Hoe zit het? Hoe zorgen we ervoor dat alles zo waterdicht mogelijk is? En op bijna al mijn vragen heeft de wethouder in de commissie afdoende antwoord gegeven en heb ik het volste vertrouwen dat dit systeem gaat werken.
Het enige wat ik nog wel wil benadrukken, in het verlengde van de motie van Student en Stad, die daar ook over is ingediend, is de vraag wat we gaan doen op het moment dat we uiteindelijk moeten handhaven. De wethouder zegt: het gaat ons primair om de preventieve werking van het stelsel. Ik denk dat daar een kern van waarheid in zit, dat dit eigenlijk al heel veel problemen zou moeten bestrijden. Maar toch. Wat gebeurt er op het moment dat we uiteindelijk wel een pand zouden gaan sluiten? De wethouder zei in de commissie: “De verhuurder behoudt de plicht om te zorgen voor huisvesting”, maar het kan wel betekenen dat mensen naar een andere locatie moeten. Bij mij leeft toch nog een zorg dat het risico om te moeten verhuizen, misschien nog een drempel kan zijn bij mensen om te gaan klagen, als er misstanden zijn. Dus daarop graag nog een reactie van de wethouder. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Van der Laan.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Ja dank u wel, voorzitter. Net zoals de sprekers voor mij, ben ik ontzettend enthousiast over dit plan. Het is hartstikke goed dat wij als eerste stad gaan pionieren met het op deze manier bescherming bieden aan huurders. En we hebben gezien dat het ook echt nodig is, dus het is heel fijn dat het gebeurt. De bescherming van huurders tegen hun verhuurder moet wat ons betreft vooropstaan, ook op het moment dat er actie ondernomen wordt tegen een malafide verhuurder.
We kunnen ons dan ook wel vinden in hetgeen de heer Schimmel net noemde. Alleen, als we het dan hebben over de motie van Student en Stad, vrezen wij – we zijn dus mogelijk niet tegen om een politieke, maar eerder om een praktische reden – dat wanneer je in het openbaar scenario's gaat uitwerken, je misschien nog weleens gevoelige informatie in handen speelt van verhuurders die zich mogelijk malafide gedragen. En we vragen ons af hoe wenselijk dat is. Daar sluit ik graag mee af. Dank u wel.

De VOORZITTER: Nou wil de heer Snelting het woord, maar voor zover ik mij kan herinneren, hebt u uw termijn net gehad.

De heer SNELTING (Student en Stad): Maar ik heb even een vraag aan de PvdA.

De VOORZITTER: Oh, dat is goed.

De heer SNELTING (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Zou het wel interessant zijn voor de PvdA om dan in het geheim scenario's uit te werken? Dat we daar discreet mee omgaan?

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Nou ja, kijk, zoals ik al zei, we hebben het hier over juridisch pionieren. Ik wil hierbij, gezien hoe gevoelig dit hier ligt, ook juridisch gezien – we doen dit als eerste stad in het land – toch echt even het oordeel van het college afwachten. We gaan hier wel over glad ijs. Het is een hartstikke goed systeem, maar we moeten wel even voorzichtig blijven.

De VOORZITTER: De heer Blom.

De heer BLOM (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. De VVD is niet voor extra regels, maar in dit geval zijn extra regels zeer noodzakelijk en maken we graag een uitzondering. De huidige regelgeving en het vergunningstelsel schieten tekort om hier goed op in te kunnen grijpen en de misstanden zijn daarvoor te groot. We vinden het uitstekend dat het college hierop doorpakt. Voorzitter, dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u. De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Dank u wel, voorzitter. Ook de CDA-fractie is niet echt enthousiast over het feit dat wij zelf een vergunningstelsel moeten invoeren. Maar het is nou eenmaal zo dat de problemen aanhoudend zijn in de kamerverhuurmarkt, dat mensen zich daar niet weten te gedragen en dat het daarom noodzakelijk is deze vergunning in te voeren om die problemen te proberen in te dammen. Dezelfde zorgen als Student en Stad had over hoe we dat dan uiteindelijk gaan handhaven, hebben wij ook. We wachten wel even de reactie van de wethouder af, want ik vraag mij af of het uitwerken van scenario's in die zin handig is. Het is ook nogal breed, er zijn misschien wel honderden verschillende scenario's mogelijk, er is heel veel verschillende kamerverhuur, er zijn heel veel verschillende scenario's te bedenken.

De VOORZITTER: Ik kijk nog even of er nog anderen zijn. Dan geef ik u nog even, voordat ik de wethouder het woord geef, aan dat ik net een wijzigingetje heb gekregen van de motietekst die zojuist is ingediend door Student en Stad, Partij voor de Dieren en 100% Groningen.
Als u haar even erbij pakt, u hebt haar net gekopieerd gekregen, dan is het verzoekpunt 2, laatste regel. Daar staat nu "in opspraak komen tegen" en dat moet worden: "in conflict komen met". Dat klopt het weer helemaal met de bedoeling.
Het woord is aan de wethouder.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Dank u, voorzitter. Ja, net als bij het voorstel zonet, the Next City, is het een voorstel waar lange tijd heel hard aan gewerkt is door verschillende mensen. Juist vanwege het feit – dat is een heel andere reden dan bij The Next City, maar hier wel – dat we hier inderdaad als eersten in Nederland deze stap zetten. Daar zijn risico's aan. Je wilt het zo goed mogelijk regelen. Dat betekent dat we met veel experts gesproken hebben, zowel van het Rijk als juristen, mensen van de universiteit, om te

zorgen dat we hier een verordening hebben waarmee we ook daadwerkelijk bereiken wat we zouden willen bereiken. Wat we willen bereiken, daar zijn we het denk ik breed hier in de raad over eens. We proberen met deze nieuwe vergunning een eind te maken aan de misstanden die op de kamerverhuurmarkt plaatsvinden, die al lange tijd plaatsvinden. Die slecht zijn voor studenten, die slecht zijn voor onze stad en die gewoon eigenlijk ook vanuit een soort moreel principe onaanvaardbaar zijn en dat dit op zo'n grote schaal plaatsvindt in onze stad.
We hebben ook geconstateerd, dat is de reden waarom dit stelsel er ligt, dat de huidige manieren die we natuurlijk wel hebben om dingen aan te pakken, strafrecht en allerlei andere methoden, een beetje werken, maar niet voldoende zijn. We denken hiermee iets nieuws te doen, waarmee we daadwerkelijk een stap kunnen zetten.
Maar er zijn inderdaad in de commissie en ook hier natuurlijk wel wat kritische vragen gesteld, die ook van een antwoord moeten worden voorzien. En dat concentreert zich met name, ook in die discussie hier op: wat betekent het nou wanneer wij uiteindelijk daadwerkelijk zouden overgaan tot het intrekken van een vergunning voor een pand van een verhuurder die over de schreef is gegaan? Ik zeg daarbij wel dat door de aandacht, ook in de discussie, ook in de media en misschien ook wel door uitingen van mijzelf, wellicht, het er soms op lijkt dat het vooral gaat om het intrekken van die vergunning, maar dat is natuurlijk uiteindelijk het laatste middel. Daarvoor zit een enorm handhavingstraject, met boetes, met dwangsommen, die eigenlijk het wezen vormen van de handhavingsactie.
Dat betekent dus ook dat, op het moment dat wij in een situatie terechtkomen waarbij daadwerkelijk de verhuurder zijn pand niet meer kan verhuren, dit inderdaad zou kunnen betekenen dat de huurders, studenten, er eigenlijk niet meer kunnen wonen, want die eigenaar verliest dan het recht om die woning te verhuren. Maar dan is er al heel veel gebeurd. Dat betekent dus dat, mocht die situatie zich voordoen, we ook heel veel mogelijkheden hebben om daarin in de juiste oplossing te voorzien. Dat er één ding maar duidelijk mag zijn: deze regeling is bedoeld, en die moet ook zo gaan werken, om studenten te beschermen. Op geen enkele wijze mag dit ertoe leiden dat studenten het slachtoffer worden. Dus we hebben ook de plicht als gemeente, op het moment dat we gaan handhaven, om daar parallel aan een traject te laten lopen waarbij we ervoor zorgdragen dat de studenten niet het slachtoffer worden.
Maar ja, om te reageren op de vraag van de heer Schimmel, het zou inderdaad in het ultieme geval ertoe kunnen leiden dat het pand leeg moet worden gemaakt, omdat de persoon het recht tot verhuur verliest. Dan zijn er natuurlijk een aantal mogelijkheden die je dan zou kunnen inzetten. Er zijn natuurlijk meer mogelijkheden, maar twee dingen heb ik al eerder genoemd. De verhuurder houdt natuurlijk de plicht – want hij pleegt dan eigenlijk contractbreuk met de huurder – om voor vervangende woonruimte te zorgen. En daarnaast is er ook nog altijd de mogelijkheid van het instrument van beheerovername, dan wel door de gemeente, dan wel door de corporatie, mocht een andere oplossing niet denkbaar zijn. Maar ik benadruk wel dat dit de laatste stap is en dat wij, gezien het feit dat het absoluut niet de bedoeling is dat die studenten het slachtoffer worden, ook op het moment dat het zover is, er voor zorg zullen dragen dat studenten daar niet het slachtoffer van worden.
In het verlengde daarvan ligt natuurlijk ook de motie, zoals ze door Student en Stad is ingediend. Die vraagt eigenlijk, om dit voor te zijn, om een aantal scenario's. We hebben de neiging, hoewel we de motie begrijpen, om haar toch te ontraden. Daar hebben we de volgende redenering bij. We hebben er heel bewust voor gekozen, ondanks dat de verordening van vergunningsplicht per 1 januari ingaat, om nu nog geen handhavingsprotocol te maken. Een handhavingsprotocol, waarin eigenlijk staat: als dit, dan gebeurt dat, dan gaan we die handhaving doen. De reden dat we dat niet gedaan hebben, is dat we eigenlijk – dat werd net al even gezegd – ontzettend veel verschillende misstanden, calamiteiten, laakbaar gedrag kunnen gaan tegenkomen, de komende tijd. Er is geen eenduidige straf te bedenken op een eenduidige overtreding. Er kunnen overtredingen zijn die inderdaad te maken hebben met intimidatie, maar het kan ook te maken hebben met bijvoorbeeld stelselmatig hogere huren vragen. Er zijn allerlei misstanden die op de kamerverhuurmarkt plaatsvinden, waarbij we de mogelijkheid hebben om dat ook met deze verhuurvergunning aan te pakken. Dat betekent dus ook, en dat is echt van groot belang, ook voor de juridische houdbaarheid van dit stelsel, dat elke straf, elke boete die we uitdelen in dit hele traject, proportioneel moet zijn. We zullen per geval moeten kijken wat een proportionele straf is. Op het moment dat je dat nu al in een soort vastliggend handhavingsprotocol zou gieten, dan zouden we eigenlijk onszelf te veel binden.
En ik ben het ook wel met de heer Van der Laan eens dat het ook juist de verhuurders informatie zou kunnen geven die we eigenlijk niet zouden willen delen. Het zou ze op ideeën kunnen brengen. Dus in die zin is het onwenselijk en ook niet verstandig om op dit moment met een dergelijk handhavingsprotocol en met een dergelijk scenario te gaan werken.

Dat neemt niet weg dat als we verder zijn en de eerste handhavingszaken lopen, wij uw raad natuurlijk juist op dit punt van wat het nu betekent voor de huurders, uiteraard, al dan niet vertrouwelijk, uitgebreid zullen meenemen om te zorgen dat dit op een goede manier gebeurt.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, even een verduidelijkende vraag, hoor. Ik twijfelde ook een beetje bij die motie, want ik was in de veronderstelling dat, toen het in de commissie al gevraagd was, uw antwoord gewoon was: ja, we kunnen het beheer van het pand overnemen en dan zijn de huurders beschermd. En eigenlijk heeft de verhuurder ook gewoon een verhuurplicht om andere huisvesting te organiseren. Dus ja, ik wil u niet vragen om te zeggen dat die motie overbodig is, maar het maakt deze motie toch grotendeels overbodig?

Wethouder VAN DER SCHAAF: Nou, ik begon ook met de stelling dat we haar wilden ontraden, deze motie. Dat kan vanuit overbodigheid, zoals u wenst, maar je zou wel meer kunnen doen dan die twee dingen. Je zou wel degelijk uiteindelijk naar een soort handhavingsprotocol kunnen toewerken. Sterker nog, ik denk dat we daar uiteindelijk wel naartoe zullen moeten. Maar in de fase waarin we nu zitten, zou dat echt te snel zijn en eerlijk gezegd weten we gewoon niet wat we allemaal gaan tegenkomen, welke straf bij welke overtreding hoort. En dat nu al helemaal uitschrijven is niet alleen bijna onmogelijk, maar ook echt onwenselijk. Dus is misschien overbodig, maar het is wat ons betreft op dit moment ook niet verstandig om dit te gaan doen.

De VOORZITTER: De heer Snelting.

De heer SNELTING (Student en Stad): Voorzitter, dank u wel. Toch nog even een aanvullende vraag. Wij zien toch wel graag dat er een aantal scenario's wordt uitgewerkt, gewoon met de kennis die wij op dit moment hebben. Is het mogelijk om dat in het geheim, achter het slotje, uit te werken? Om ons toch mee te nemen in het verhaal van 'stel nou dat'? Hoe gaat het er dan precies uitzien in de praktijk? Wij zijn het met de wethouder eens dat we nog moeten gaan zien hoe het in de praktijk gaat uitwerken, maar kan hij ons daar toch enigszins in meenemen?

Wethouder VAN DER SCHAAF: Nou kijk, volgens mij was mijn laatste toezegging daarop gericht. Op het moment dat de vergunningplicht er is, vanaf 1 januari, op het moment dat er de eerste handhavingsacties zullen zijn – en wat ik al zei, dat zal echt niet meteen beginnen met het sluiten van een pand, dat zal proportioneel moeten zijn, opgebouwd moeten worden, maar wanneer we in de buurt komen waarin er echt gevolgen voor de huurder zouden kunnen zijn – dan zeg ik u toe dat we, voordat het zover is, u mee zullen nemen in wat voor acties er zouden moeten volgen. Dat willen we zelf ook. We willen ook daarover met u in gesprek blijven, want dat is natuurlijk een stap die we nu zetten. Een belangrijke stap, die preventief gaat werken, die grote betekenis heeft. Maar op het moment dat we gaan handhaven, zullen we ook met u de verschillende stappen doornemen, desnoods vertrouwelijk.

De VOORZITTER: Ik stel u voor dat we de beraadslagingen sluiten. Er is de stemming over de motie. Is er behoefte aan stemverklaringen? De heer Schimmel.

De heer SCHIMMEL (D66): Dank u wel, voorzitter. Met het verhaal van de wethouder zijn de zorgen die ik nog had in elk geval weggenomen. We zullen voor het voorstel stemmen en tegen die motie, omdat ze zowel overbodig als onwenselijk is, wat mij betreft. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Daar sluit de SP-fractie zich bij aan.

De VOORZITTER: De heer Van der Laan.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Idem voor de PvdA-fractie.

De VOORZITTER: Mevrouw Brouwer, GroenLinks.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Daar sluiten we ons ook bij aan.

De VOORZITTER: De heer Blom.

De heer BLOM (VVD): Wij sluiten ons ook aan.

De VOORZITTER: 5 voor, 32 tegen. De motie is verworpen. We gaan over tot het in stemming brengen van het voorstel.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter, een punt van de orde …

De VOORZITTER: Gaat er iets verkeerd?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ik was bezig met het herstellen van een fout.

De VOORZITTER: Ben ik te snel?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ik denk het wel, ja.

De VOORZITTER: Oh hemel. Nou, dan ga ik opnieuw. Ja, de stemming was al gesloten. Nou ja, laten we dit maar even op deze manier doen, nu. 3 voor, 35 tegen. Er is nu twee keer gestemd op één motie. Gesloten is gesloten. Dat gaan we niet weer doen.
Wij gaan in stemming brengen het voorstel zelf. Is er nog behoefte aan een stemverklaring? Niet? De heer Leemhuis ook niet? Wilt u dan uw microfoon uitdoen? Dank u. De heer Snelting.

De heer SNELTING (Student en Stad): Ja, ondanks dat onze motie het niet heeft gehaald, zijn we wel blij met de toezegging van de wethouder en hebben we alle vertrouwen in dit raadsvoorstel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Gaat uw gang, mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, we waren nog wel kritisch op het juridische aspect, maar na de woordvoering van de wethouder zullen we positief stemmen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Anderen nog? Niet? Dan gaan we stemmen. In één keer.
38 voor, 0 tegen. Het voorstel is aanvaard.

7.e: Haalbaarheidsonderzoek basisbaan in Groningen (collegebrief 20 juni 2018)

De VOORZITTER: Wie mag ik daarover het woord geven? Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Dank u wel, voorzitter. Zoals wij vorige week in de commissie al meldden, zijn wij heel enthousiast over het idee van basisbanen, als een instrument om mee te doen in onze samenleving. Het zorgt voor extra werkgelegenheid, met belangrijke taken in onze samenleving, waar behoefte aan is. Een van de conclusies van het haalbaarheidsonderzoek is ook dat mensen een perspectief moet worden geboden. Niet alleen perspectief op werk, maar ook in financiële zin. En het risico bestaat dat bij werken tegen het minimumloon, dit ervoor zorgt dat mensen geen beroep meer kunnen doen op inkomensondersteunende maatregelen en dit er eigenlijk voor kan zorgen dat mensen gaan werken voor minder of evenveel als een bijstandsuitkering. Daarom dien ik een motie in met het verzoek aan het college deze risico’s, de zogeheten armoedeval, nader te onderzoeken en te kijken of die risico’s beperkt of weggenomen kunnen worden.
Daarnaast heb ik nog een tweede motie, voorzitter. Ik heb ze expres gesplitst, want als ik ze zou samenvoegen, dan halen ze het waarschijnlijk niet.
Mensen die nu op een participatiebaan werken, krijgen een onbelaste premie. Dus die onbelaste premie heeft geen gevolgen voor toeslagen en bijvoorbeeld kwijtschelding van lokale heffingen. En als je dat nou in ogenschouw neemt, is de vraag aan het college om te onderzoeken wat de voor- en nadelen zijn om de huidige participatiebanen fors uit te breiden. Dank u wel.

Motie 2 (SP)
De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 26 september 2018, besprekende ‘Haalbaarheidsonderzoek basisbaan in Groningen en bijbehorende collegebrief’,

constaterende dat uit het haalbaarheidsonderzoek blijkt dat:
- er in de gemeente voldoende werkzaamheden zijn waarvan het nuttig is dat zij worden uitgevoerd;
- de uitvoering van deze werkzaamheden naast de economische redzaamheid van de werknemers met name kan leiden tot versterking van de leefbaarheid in de wijken en versterking van Groningen als onderwijsstad;
- er naar verwachting ook voldoende kandidaten voor deze banen beschikbaar zijn;
- de basisbaan in een behoefte van zowel werkgevers als werknemers voorziet;
- het aan een volgend college en raad is om keuzes te maken over het al dan niet invoeren van basisbanen en het beschikbaar stellen van financiële middelen voor deze banen;

overwegende dat:
- het tot nu toe gaat om basisbanen als participatie-instrument;
- het gaat om banen waarbij tegen minimumloon wordt gewerkt;
- met name bijstandsgerechtigden tot de doelgroep van deze basisbanen behoren;
- het risico bestaat dat werknemers met een dergelijke basisbaan in de situatie komen dat de regelgeving rondom bijstand en andere inkomensondersteunende maatregelen (waaronder toeslagen en kwijtschelding lokale heffingen) ervoor zorgt dat men gaat werken voor minder of evenveel als de hoogte van een bijstandsuitkering;

verzoekt het college:
- te onderzoeken welke risico’s er met betrekking tot de hierboven genoemde zogeheten armoedeval zijn voor werknemers met een basisbaan die tegen minimumloon werken en of en op welke wijze deze risico’s weggenomen of beperkt kunnen worden;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 3 (SP)
De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 26 september 20198, besprekende ‘Haalbaarheidsonderzoek basisbaan in Groningen en bijbehorende collegebrief’,

constaterende dat uit het haalbaarheidsonderzoek blijkt dat:
- er in de gemeente voldoende werkzaamheden zijn waarvan het nuttig is dat zij worden uitgevoerd;
- de uitvoering van deze werkzaamheden naast de economische redzaamheid van de werknemers, met name kan leiden tot versterking van de leefbaarheid in de wijken en versterking van Groningen als onderwijsstad;
- er naar verwachting ook voldoende kandidaten voor deze banen beschikbaar zijn;
- de basisbaan in een behoefte van zowel werkgevers als werknemers voorziet;
- het aan een volgend college en raad is om keuzes te maken over het al dan niet invoeren van basisbanen en het beschikbaar stellen van financiële middelen voor deze banen;

overwegende dat:
- het tot nu toe gaat om basisbanen als participatie-instrument;
- het gaat om banen waarbij tegen minimumloon wordt gewerkt;
- met name bijstandsgerechtigden tot de doelgroep van deze basisbanen behoren;
- het risico bestaat dat werknemers met een dergelijke basisbaan in de situatie komen dat de regelgeving rondom bijstand en andere inkomensondersteunende maatregelen (waaronder toeslagen en kwijtschelding lokale heffingen) ervoor zorgt dat men gaat werken voor minder of evenveel als de hoogte van een bijstandsuitkering;

verzoekt het college:
- te onderzoeken wat gezien bovengenoemde risico’s de voor- en nadelen zijn om de huidige participatiebanen waarvoor deelnemers een onbelaste premie ontvangen en die premie niet tot de zogeheten armoedeval leidt, fors uit te breiden;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Mevrouw Akkerman.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Dank u, voorzitter. Ik zou graag een vraag willen stellen over de eerste motie.

De VOORZITTER: Ja, gaat uw gang.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Twee vragen eigenlijk, want de eerste is: De armoedeval is een probleem dat de VVD ook eerder heeft aangekaart, maar waarom is dat nu specifiek bij basisbanen volgens de SP een probleem? Wat voor boodschap geeft SP daarmee aan de groep Groningers die hier al jarenlang tegenaan loopt?
En de tweede is: De armoedeval ontstaat doordat er veel regelingen zijn voor minima. Die verlies je dan op het moment dat je geen minima meer bent. Stel nou dat dit onderzoek doorgaat en er komt uit dat je minder minimaregelingen zou moeten hebben, wat zou de SP daar dan mee doen?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Oh, u mag dat zelf van mij ook beweren als u dat van mening bent, maar de SP-fractie zal zich daar weinig van aantrekken. Wij hebben niet de illusie, zoals de VVD-fractie: wij doen maar helemaal geen basisbanen, want iedereen kan wel op de arbeidsmarkt aan het werk. We hebben het over een groep van tienduizend bijstandsgerechtigden, waarvan er zesduizend zijn die erg moeilijk te bemiddelen zijn naar werk. Als wij deze mensen perspectief op werk willen bieden, dan zal het werk ook keiharde euro’s in hun portemonnee moeten opleveren. En anders moeten we er niet aan beginnen.

De VOORZITTER: Ja, mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Ik had nog even een vraag over die participatiebanen. Volgens mij weten wij wel wat het nadeel daarvan is: je houdt mensen afhankelijk van een uitkering. En ik kan mij nog debatten herinneren met mevrouw Van Gijlswijk en ik aan dezelfde kant, dat we zeiden: die participatiebanen, mooi dat die ingevoerd worden en liefst inderdaad ook meer, omdat dit het enige middel is. Maar wij zijn echt voor gesubsidieerde arbeid, voor basisbanen, voor een fatsoenlijk loon. Dus waarom gaat u nu die motie indienen als tegenstelling? U was toch altijd voor de gesubsidieerde arbeid, mevrouw Van Gijlswijk?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, mevrouw Bloemhoff laat zich leiden door hoe ik de motie opgeslagen heb als Word-document. Daar staat namelijk “basisbanen vs. P-banen”. Maar ja weet je, mijn computer accepteert niet zulke lange bestandsnamen. Ik heb de motie ook aangepast, mevrouw Bloemhoff, dus ik zou zeggen: lees haar heel erg goed.
Maar als u zegt: wij zijn voor basisbanen; u hebt zelf een motie ingediend voor basisbanen met een rechtvaardig inkomen en tegen minimaal het minimumloon, en u suggereert dat dit precies hetzelfde is als de oude gesubsidieerde banen die wij hier hadden, de melkertbanen en de instroom en de doorstroombanen, dan draait u de mensen een rad voor ogen. Want die gesubsidieerde banen, daar verdienden de mensen tenminste nog een cao-loon tot maximaal 130% van het minimumloon. Die mensen hadden minder met de armoedeval te maken dan die bij het type banen tegen minimumloon waar u nou zo’n warm voorstander van bent. Ik zou zeggen, mevrouw Bloemhoff, kiest u ook voor die keiharde euro’s waar mijn fractie voor kiest.

De VOORZITTER: Mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Volgens mij ligt hier een onderzoek. Er wordt hier nog niks gezegd over de eventuele hoogte. Dat wordt meegenomen. Volgens mij heeft de wethouder in de commissie daar ook antwoord op gegeven, namelijk dat het in de uitwerking in het plan moet worden meegenomen. Dus ik snap niet waar u het nou over hebt.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Nou, dan kunt u die motie toch gewoon omarmen? Als het toch al het idee is om dat te onderzoeken, dan stemt u gewoon voor. Dan is er inhoudelijk geen enkel bezwaar. U bent er net zo nieuwsgierig naar als ik, hoe het zal uitwerken. We weten dat die basisbanen nu ook in Den Haag en in Amsterdam praktijk zijn. Natuurlijk zal het college daar begin volgend jaar naar kijken, maar nogmaals, dit is echt een punt voor de mensen zelf ook. Willen wij mensen motiveren om belangrijk werk in deze stad te gaan doen, waar behoefte aan is, waar de markt niet voor betaalt, waar de overheid in het verleden op bezuinigd heeft? Dan moeten er ook keiharde euro’s geleverd worden.

De VOORZITTER: Ik ga even met u door de moties heen. Het zijn er twee. Ze lijken heel erg op elkaar, maar schijn bedriegt hier, want ze zijn niet gelijk.
Wie mag ik verder nog het woord geven vanuit de raad? Mevrouw Chakor.

Mevrouw CHAKOR (GroenLinks): Dank, voorzitter. Erg belangrijk natuurlijk, dat mensen die te lang aan de zijkant staan, ook meedoen en zich kunnen ontwikkelen. In de commissie hebben we al een discussie gevoerd en het gaat ons niet om de naam, maar wel om dat we graag zouden willen dat we in bepaalde wijken, of in ieder geval in één wijk, gaan experimenteren met de werkzekerheid, waarin het stelsel van inkomenszekerheid wordt vervangen door werkzekerheid. We weten dat wij nu als raad geen standpunten innemen over de basisbaan, maar we horen graag of dit in het plan meegenomen kan worden.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja voorzitter, gezien de geschetste problematiek rondom de armoedeval: is GroenLinks nou echt voor het experimenteren met het inkomen van mensen?

De VOORZITTER: Mevrouw Chakor.

Mevrouw CHAKOR (GroenLinks): Volgens mij vraag ik inderdaad hier een experiment uit te voeren, in ieder geval in één wijk of meerdere wijken in de stad. Dus daar zijn we inderdaad voor.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Maar voorzitter, u accepteert dan bij voorbaat het geschetste risico van armoedeval, dus dat mensen uiteindelijk minder gaan verdienen dan ze nu aan bijstandsuitkering ontvangen. En met die mensen hun portemonnee wilt u echt serieus experimenteren? Dat had ik nog niet van GroenLinks verwacht.

Mevrouw CHAKOR (GroenLinks): U verdraait echt hier mijn woorden. Dat is niet wat wij zeggen en dat weet u ook.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Nee, dat weet ik niet, want anders vroeg ik er niet naar.

De VOORZITTER: Nou, ik ga naar mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Dank u, voorzitter. Voorzitter, de tweedeling op de arbeidsmarkt is al sinds de jaren tachtig een feit en de Partij van de Arbeid liet het gebeuren en keek ernaar. Nu lijkt de Partij van de Arbeid, en het college dus ook, zich er definitief bij neer te leggen. Het eindstation van die tweedeling is de basisbaan. De afstand tot de arbeidsmarkt wordt als natuurverschijnsel gepresenteerd. Wij vinden het onverteerbaar dat mensen neergezet worden als wezens die zich nooit meer zullen ontwikkelen en nooit meer een goede baan zullen krijgen en die tot hun pensioen aan een basisbaan zullen vastzitten.

De VOORZITTER: Mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Maar voorzitter, …

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Ik vraag een reactie van het college.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter, wat vindt mevrouw Riemersma fout aan een baan als conciërge op een school of als buurtconciërge? Dat zijn toch hartstikke mooie functies? Er zijn buurtconciërge die hartstikke trots zijn op hun werk.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Het is werk dat op dit moment niet betaald wordt en ook niet betaald zal worden, waarschijnlijk.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter?

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Nee. Ik was nog niet uitgesproken.

De VOORZITTER: Mevrouw Riemersma spreekt eerst even uit en dan krijgt u weer het woord, mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): De basisbaan wordt gepresenteerd als het allerhoogste wat mensen kunnen bereiken. Mensen die dan een zogenaamde afstand tot de arbeidsmarkt hebben en dat is ons bezwaar. De arbeidsmarkt past zich niet aan de mensen aan, nee, mensen moeten zich aan de arbeidsmarkt aanpassen. Daar heb ik heel erg veel moeite mee.

De VOORZITTER: Nou ga ik u even onderbreken, want u was in een klein debatje met mevrouw Bloemhoff en volgens mij moeten we dat eerst even afmaken.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter, de gemeente kan toch publieke banen creëren, waar mensen een plek krijgen? Ik snap gewoon niet waarom u dan zegt: mensen moeten zich in allerlei bochten wringen om naar werk te gaan, begeleid te worden. Naar werk dat er niet is? Het zijn toch gewoon goede, nuttige banen?

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Voorzitter, dit is in het verleden al zo vaak vertoond. In 2010 kwam de PvdA met Brugbanen. Nooit meer iets van gehoord. In 2014 was het nog weer iets anders. En nu zijn er dan die basisbanen. Wij geloven hier helemaal niet meer in. Het is alleen maar retoriek van de Partij van de Arbeid, die in de weg zit met de sociaaldemocratie, lijkt het wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter, u doet hier mensen tekort, mevrouw Riemersma, in de wijken die dit graag willen, maar u doet ook de mensen tekort die dit onderzoek hebben uitgevoerd.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Voorzitter, …

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Dit is niet het onderzoek van de Partij van de Arbeid, dit is het onderzoek van de Hanzehogeschool. Gelooft u daar dan niet in?

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Gaat u dit in uw eigen woordvoering naar voren brengen.

De VOORZITTER: Dit vind ik niet correct, mevrouw Riemersma. U bent in een onderling debatje verzeild, u zegt dingen naar de Partij van de Arbeid. Dat mag allemaal, dat is ook prima, maar dan moet u ook accepteren dat daarop gereageerd wordt. Gaat uw gang.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Maar voorzitter, interrupties die allemaal eigen standpunten uitgebreid oplepelen, dat vind ik ook niet terecht. Dus vandaar dat ik nu even graag verder wil en ook graag een reactie wil hebben van het college op het voorgaande.
Momenteel zijn er heel veel vacatures. Nu is de kans om veel mensen aan het werk te krijgen in echte banen. Daarvoor zou de gemeente zich moeten inspannen, om dat de stimuleren. Hierop graag een reactie. Wij vinden de uitbreiding van participatiebanen, zoals door de SP is geponeerd in een motie, echt een goed en verfrissend idee. Dus die motie zullen we steunen.
Wat we voor de rest doen, dat krijgt u nog te horen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik kijk even rond. De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Dank u wel, voorzitter. In tegenstelling tot mevrouw Van Gijlswijk, zijn wij niet zo enthousiast over het idee van die basisbanen. En dat komt eigenlijk door de vraag: wat wil je ermee en wat is je analyse en wat is dan vervolgens je oplossing? Hier lijkt het wel alsof de oplossing het middel is dat sowieso uitgevoerd moet worden.
Daar kom ik eigenlijk direct bij de motie van de SP. Dat is motie 2, waarin ze vraagt om te onderzoeken naar mogelijkheden om die participatiebanen uit te breiden. Daar zien wij wel wat in. En waarom? Met die participatiebanen zou je ervoor kunnen zorgen dat mensen meer worden geactiveerd, dat ze dingen doen waar de samenleving iets aan heeft en dat die mensen die dat doen daar ook nog wat geld aan overhouden.

Volgens mij zijn die drie thema's belangrijk en daarom kunnen wij instemmen met die motie van de SP. Daarnaast ben ik ook wel benieuwd, als wij dit zouden doen, hoe dat in relatie staat met de basisbaan, want dit zou wel eens een stuk kostenefficiënter voor de gemeente kunnen zijn en voor de deelnemers. Dus ik zou graag zien dat dit dan onderzocht wordt.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Doesen.

Mevrouw VAN DOESEN (D66): Dank u wel, voorzitter. Voor D66 is het belangrijk dat wij constant aandacht hebben voor deze groep mensen, die bijna in een chronische situatie verkeert. Maar de basisbaan biedt ook voor deze mensen niet de oplossing, vinden wij. Uitbreiden van het aantal participatiebanen is ook maar een tijdelijke oplossing, dus het zijn allemaal elementen waar wij eigenlijk als D66 niet blij mee zijn.
Ik heb tijdens de commissievergadering als een van de kritische punten aan de basisbanen ook de armoedeval genoemd. Ik denk dat het heel goed is voor de basisbaan, maar eigenlijk voor alle uitkeringsgerechtigden, dat dit onderzoek gedaan wordt en dat voorstel zullen we graag steunen.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, dank u, voorzitter. Waarom zouden die participatiebanen eindig moeten zijn?

Mevrouw VAN DOESEN (D66): Die participatiebanen hebben de duur van twee jaar. En dan zitten mensen weer in eenzelfde situatie als voor twee jaar.

De heer BOLLE (CDA): Ja, maar voorzitter, dat is toch niet in beton gegoten? Dat kunnen we toch zelf ook aanpassen? Daar kunnen we ook tien jaar van maken. Die basisbanen zitten ook vast aan een soort subsidieregime. Als er een andere raad komt, die dat niet wil, we hebben dat gelukkig nog niet, maar stel dat die er komt, dan is het ook eindig.

Mevrouw VAN DOESEN (D66): Nou ja, ik denk inderdaad dat het heel goed is dat die nieuwe raad straks serieus aandacht aan dit onderwerp besteedt, hoe wij hier mensen tegemoet kunnen komen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja, voorzitter, ik vraag mij af, mevrouw Van Doesen zegt namens D66: we hebben een aantal mensen dat langdurig van een bijstandsuitkering rondkomt, omdat ze een grote afstand hebben om weer aan het werk te gaan. Maar dan vindt u de basisbanen geen oplossing en de participatiebanen vindt u geen oplossing. Wat is voor D66 dan wel een oplossing om te zorgen dat deze mensen aan het werk gaan of actief deelnemen aan de samenleving en werk doen dat nuttig is voor hen, maar ook voor de samenleving?

Mevrouw VAN DOESEN (D66): We zien nu dat ons project Meedoen een heleboel mensen activeert. En daar moeten we gewoon van kijken hoe we dat verder steviger kunnen structureren, naar de toekomst toe, dat er een blijvend en goed aanbod kan zijn, waar mensen in blijven participeren.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, dat project Meedoen levert mensen geen keiharde euro's op in de portemonnee ten opzichte van een bijstandsuitkering en vorige week riep u nog dat u wel een voorstel wilde indienen om deze mensen van gemeentewegen een vrijwilligersvergoeding te geven. Maar u dient daar vandaag geen motie voor in, zie ik dat goed?

Mevrouw VAN DOESEN (D66): Ik heb in de commissievergadering niet gezegd dat ik daar een motie over zou indienen, maar ik vind het wel een onderwerp waar de nieuwe raad zich serieus over moet buigen en waar wij onze steen aan zullen bijdragen.

De VOORZITTER: Laatste puntje.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, laatste punt. Deze gemeente bestaat tot 31 december 2018, 24.00 uur. En u kunt wel alles overlaten aan de nieuwe gemeenteraad, maar u zit hier nu. En waarom dient u die motie nu niet in? Sterker nog, als ik kijk zou u in de samenstelling van deze raad er nog een meerderheid voor kunnen krijgen ook. Dus waarom levert u nou geen boter bij de vis?

De VOORZITTER: Oké. Het punt is helder.

Mevrouw VAN DOESEN (D66): Voorzitter, dat doe ik niet, omdat wij het nu over het principe van de basisbaan hebben. Daar hebben wij nu een discussie over en daar hebben wij ons op geconcentreerd.

De VOORZITTER: Zijn we door de woordvoeringen heen? Ja, mevrouw Akkerman.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Dank u wel, voorzitter. Voordat ik lid was van deze raad, een aantal jaren terug, was het argument dat hier vaak over tafel kwam, waarom het mensen niet lukt om werk te vinden, heel vaak geweest: er is geen werk. Dat is op dit moment echt heel anders. De markt trekt aan, we hebben ook als gemeente ingezet op beleid om juist te zorgen dat de werkgelegenheid verbetert. En nu zou weer het argument zijn: dit is niet het goede werk. De arbeidsmarkt vraagt op dit moment ontzettend veel mensen en het lijkt ons heel raar dat je dan als gemeente heel veel geld gaat besteden aan het bedenken van banen daarnaast, terwijl het probleem niet is dat er geen banen zijn. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter, een vraag. Wat vindt u dan van de constatering van uw eigen college, dat eigenlijk zegt in heel wat nota's die we hierover hebben besproken, dat er gewoon een groep is die niet naar het gewone werk begeleid kan worden? Naar schatting vijfduizend tot zesduizend inwoners, dat schrijft het college toch? Of gelooft u het college niet?

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Zoals we al in de commissie hebben aangegeven, denken wij dat als het iemand zou lukken om op een gesubsidieerde baan goed te functioneren, hij dan ook op een niet-gesubsidieerde baan aan de slag kan.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat wij de beraadslagingen van de eerste ronde van de raad nu sluiten en dat we naar de wethouder gaan. Sorry, ik ben te snel, wethouder. Mevrouw Bloemhoff, voor uw woordvoering. Natuurlijk. Excuus.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik denk dat we het er allemaal wel over eens zijn dat er maatschappelijk nuttig werk te verrichten is in de stad en dat het belangrijk is dat we aan de andere kant de grote groep werkzoekenden die nu een grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft en niet begeleid kan worden naar werk, aan de slag helpen. En dan hebben we een discussie gehad over basisbanen en participatiebanen. De Partij van de Arbeid is er altijd voor dat meer mensen op een participatiebaan met een extra toeslag van 100 euro kunnen uitkomen. Maar dat neemt niet weg dat we het liefst mensen naar echt werk begeleiden, met echt fatsoenlijk loon en de zekerheid van een baan. Uit de uitkering, voor een werkgever, gewoon werk doen. In de publieke sector, in onze publieke omgeving.
Nou hebben we in de commissie ook wel gehoord dat bepaalde partijen te rechterzijde heel hard riepen: de overheid schept geen banen! Nou, ik kan u vertellen, die schept wel degelijk banen. 1 miljoen banen in Nederland. De top 10 werkgevers van Groningen: negen van de tien zitten in de overheidssector. Dus het is gewoon een politieke keuze om te kiezen voor de invoering van de basisbaan.
Wij zouden het college ook willen oproepen om dit onderzoek mee te geven aan de onderhandelingspartners voor het nieuwe college. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Mevrouw Bloemhoff heeft natuurlijk helemaal gelijk dat het een politieke keuze is en dat het ook zeker waar is dat de overheid een heleboel banen heeft. Maar als dat zo is, dan zijn die basisbaan toch helemaal niet nodig? Dan moet de Partij van de Arbeid met een voorstel komen om het ambtenarenapparaat uit te breiden op allerlei punten en dat indienen. En niet met een doekje voor het bloeden voor misschien maximaal vijfhonderd van deze basisbanen en daarmee eindigt het. Dan moet de

PvdA zeggen: ik ga voor 1500 tot 2000 mensen gewoon ambtenarenbanen creëren, want dat is eigenlijk wat we zouden willen.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter, deze basisbaan is echt voor mensen die niet regulier aan de slag kunnen komen. Daar is het een aanvulling voor. En die andere banen, ja, de PvdA is ervoor dat de schoonmakers weer in dienst komen, dat we daar banen creëren. We kunnen u ook nog vinden in dat we zeggen: het aantal handhavers uitbreiden bij de gemeente en op die manier creëren we banen.

De VOORZITTER: Ik dacht dat mevrouw Akkerman … Nee, niet meer? Mevrouw Van Doesen nog.

Mevrouw VAN DOESEN (D66): Ja, dank u, voorzitter. Ik had nog even een vraag aan de Partij van de Arbeid. U noemde zelf net ook het getal van vijfduizend mensen die in die groep horen. Maar er ligt hier nu een voorstel om nog geen 10% van deze mensen aan een baan te helpen tegen een bedrag dat wel substantieel is. Dan krijg je toch weer hetzelfde als we eerder al hadden met gesubsidieerde banen, dat je heel veel ongelijkheid en afgunst in die groep krijgt? Ik zie de toegevoegde waarde voor de hele groep niet, eigenlijk.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Met dit argument kun je ook zeggen dat we mensen überhaupt niet aan een baan moeten krijgen, omdat andere uitkeringsgerechtigden dan afgunstig zouden zijn. Het is 10%, dat klopt. We moeten ergens beginnen. We hebben geen bakken vol met geld. Maar wat ons betreft zou er landelijk bijvoorbeeld 1 miljard euro kunnen worden geïnvesteerd in banen in de publieke sector, beter dan in afschaffing van de dividendbelasting.

De VOORZITTER: Is er nog iemand die …? Mevrouw Riemersma nog? Voor een interruptie, neem ik aan?

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Dank u, voorzitter. Ik zal mij heel rustig uiten. De PvdA noemde net de schoonmakers. Toen moest ik meteen denken aan de acties van een aantal jaren geleden, dat de schoonmakers massaal in opstand kwamen vanwege hun slechte werkomstandigheden. Dat wij voorstellen hebben ingediend om schoonmakers in te besteden voor de gemeente. Wie was daar tegen? De PvdA. Dank u wel, voorzitter.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): We dienen geen moties in die we niet kunnen uitvoeren. Op dat moment was het net aanbesteed. We waren daarbij te laat. Maar wacht u af, dan zult u misschien nog zien. Over twee jaar is het namelijk zo dat er weer nieuwe keuze kan worden gemaakt. Dus het lijkt mij heel goed om dan een andere keus te maken.

De VOORZITTER: Ik sluit de beraadslagingen vanuit de raad. Of is er nog iemand die uiteindelijk nog geen woordvoering heeft gedaan en dat nog wil? Niemand? Dan gaan we naar de wethouder.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja voorzitter, in de commissie was een mooi en levendig debat over de basisbanen en dat was ook eigenlijk wel een beetje de bedoeling van dat onderzoek. Het onderzoek is ingestoken op basis van een motie van uw raad, op basis van de voornemens die wij in de begroting hadden om te verkennen: wat zouden de voor- en nadelen van een basisbaan zijn? Is het haalbaar? Hoeveel kost het? Maar wel met duidelijk op het oog dat het, als je het eventueel in zou voeren, echt iets moet zijn waar je goed over moet nadenken, waar zo’n onderzoek een eerste stap in is. En dat het bijna, gezien de tijd waarin we zitten, automatisch een afweging is van een nieuw college en een nieuwe raad.
Maar de discussie was goed en naar het idee van het college was ook het onderzoek dat we hebben gedaan goed. Er ligt in ieder geval een goede basis, om die term te gebruiken, om inderdaad aan het eind van dit jaar bij bijvoorbeeld coalitieonderhandelingen of bij een debat in de raad een definitieve keuze te maken, dan wel voor te bereiden.
In die zin is het wel mooi om te zien dat het debat, naast over de wenselijkheid van het wel of niet hebben van een basisbaan of basisbanen – het is geen alomvattend principe, of iets dergelijks – ook al bijna ging over: als hij dan er dan komt, hoe moeten we hem dan invoeren? Doen we dat kleinschalig, doen we dat via een opgewaardeerde participatiebaan? Houden we rekening met de armoedeval? Die discussies vinden nu ook al plaats.

Op dat punt moet het college toch wel een beetje een procedurele opmerking maken en dat heeft ook te maken met die moties. Kijk, wij hebben ook op basis van uw motie en onze begroting een onderzoek uitgevoerd. Het lijkt ons als college nu niet kies om daar nu een positie op in te nemen, dus dit is het. Dit is ons onderzoek. Hier kunnen de nieuwe raad en een nieuw college prima een keuze op maken, wat iets anders is dan dat je helemaal precies weet hoe je die basisbaan gaat invoeren. Er kan een keus worden gemaakt, dus in die zin liggen er voldoende bouwstenen. In dat opzicht zouden we ook willen zeggen, op de moties en de vragen die er gesteld zijn: het kan allemaal. Natuurlijk kun je het al dan niet bestaan van een armoedeval meenemen op het moment dat je de basisbaan gaat invoeren, waarbij mevrouw Akkerman op zich gelijk heeft, dat je dat bijvoorbeeld voor allerlei andere banen, bijvoorbeeld afspraakbanen natuurlijk net zo goed kunt doen. En dat doen we ook wel in de arbeidsmarktregio. Dat geldt ook voor de opmerking van mevrouw Chakor van GroenLinks. Natuurlijk is het mogelijk om een keuze te maken om bijvoorbeeld kleinschalig te beginnen in bepaalde wijken met de basisbaan of hoe je het ook maar noemt. Sterker nog, het onderzoek bepleit dat eigenlijk ook. Ga niet van de ene op de andere dag honderden basisbanen of duizenden basisbanen, als je het al zou kunnen betalen, invoeren. Maar als je het doet, doe het dan experimenteel. Ga kijken of het werkt. Wie komen ervoor in aanmerking? En dan kun je al die aspecten meenemen.
Dus naar de opvatting van het college zou het niet logisch zijn en daarom ook de prematuur zijn om naast het onderzoek dat wij nu al hebben, nog weer aanvullende onderzoeken te gaan doen in de komende tijd. Wacht nou eerst de keuzes van de nieuwe raad en het nieuwe college af en dan kan er dan nog gekeken worden, als je met de basisbaan verdergaat, wat je daar nog aan aanvullende verkenningen voor nodig hebt.

De VOORZITTER: Er zijn twee interrupties. Een van mevrouw Van Gijlswijk en een van de heer Bolle.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja, voorzitter, ik vind eigenlijk de procedurele redenen die het college noemt om onze motie over het onderzoek armoedeval in feite te ontraden, onzinnig. Als we het argument, er komt een nieuwe gemeente en een nieuwe raad en een nieuw college, doortrekken, dan kunnen wij net zo goed nu aan de borrel gaan en de rest van het jaar niet meer terugkomen. Het is de plicht van deze gemeenteraad om ook voorbereidend werk te doen voor een nieuwe gemeenteraad. En die plicht hebt u als college ook. Dus niet in januari in de collegeonderhandelingen even besluiten: we gaan basisbanen invoeren, terwijl dat financieel forse gevolgen heeft voor de mensen. Ik maak daar ernstig bezwaar tegen.
Bovendien zei u vorige week in de commissie nog: “Wij zien het risico van de armoedeval.”

De VOORZITTER: Kunt u het afmaken?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Wat is dan het probleem op deze motie te omarmen?

De VOORZITTER: Oké. De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, voorzitter, aan dat procedurele wil ik nog wel iets toevoegen. De wethouder zegt: “Het kan allemaal.” Maar dat antwoord “Het kan allemaal” had ook het korte antwoord kunnen zijn op de vraag of de basisbaan mogelijk was, want dat wisten we allemaal. We hebben die basisbanen al een keer gehad, namelijk de melkertbaan of de ID-baan. Dus het was allemaal al een keer geprobeerd. Dat had ons een hoop tijd gescheeld en een hoop debat.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Die laatste opmerking vind ik eerlijk gezegd een beetje flauw, want er is wel degelijk verschil tussen een basisbaan en eerdere vormen van gesubsidieerd werk. Dat laat dit onderzoek ook wel zien.
De eerste opmerking, van mevrouw Van Gijlswijk, kijk: de opvatting van het college is dat we hebben gedaan wat we hebben afgesproken voor de basisbaan. Om daar nu een aanvullend onderzoek op één bepaald – niet onbelangrijk hoor – onderdeel te doen, lijkt ons dit niet het juiste moment. Maar op het moment dat uw raad zegt: ‘wij willen een onderzoek’, dan gaan we dat natuurlijk uitvoeren. Er is helemaal geen enkele discussie op dat vlak. We geven alleen mee dat het ons niet logisch lijkt om dat op dit moment te doen. Maar op het moment dat je een politieke keuze maakt om verder te willen met die basisbaan, dan komen er allerlei andere vragen naar voren, bijvoorbeeld ook de armoedeval. Doe het dan op dat moment en ga niet nog in deze korte tijd, terwijl die politieke keuze op dit moment niet opportuun is, nog aanvullende onderzoeken uitvoeren. Dan had het beter meegenomen kunnen worden direct in dit onderzoek, wellicht.

De VOORZITTER: Laatste opmerking, mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, het is mij bekend dat het college altijd een overdrachtsdossier maakt voor het nieuwe college. De raad doet dat geloof ik ook voor een nieuwe raad. Misschien is het onderzoek wel juist nodig, zodat de nieuwe raad en het nieuwe college een politieke keuze kunnen maken. Ik zet er ook geen deadline op, ik zeg ook niet dat u het voor 31 december zou moeten doen. En nou, ik vind het erg jammer dat er aan de kant van het college zo'n grote weerstand is tegen een onderzoekje. Het hoeft echt geen onderzoek van de universiteit te zijn, sterker nog, uw ambtenaren kunnen dat in een middag opschrijven.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Nou de term 'grote weerstand' zou ik niet willen gebruiken. Ik geef gewoon argumenten aan waarom wij dit geen verstandig idee vinden. Dat is wat anders dan grote weerstand. Op het moment dat u het aanneemt, dan zullen wij dat onderzoek uiteraard laten uitvoeren, wat overigens niet een middagje werk is. Zo is het ook weer niet.
Dan gaan we even verder. Mevrouw Riemersma. Die ging eigenlijk niet zozeer in op 'wat nou als die basisbaan er komt, wat moeten we dan allemaal doen?', maar zij had nogal stevige kwalificaties over het onderzoek. U kwalificeerde het onderzoek als retoriek en daar wil ik toch wel stevig afstand van nemen. U kunt het niet eens zijn met de uitkomsten van het onderzoek, u kunt er andere opvattingen over hebben, maar op het moment dat wij een onderzoek laten doen door mensen die daarvoor gekwalificeerd zijn, dan vind ik de term retoriek eerlijk gezegd een beetje ongepast.

De VOORZITTER: Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Voorzitter, dat is toch een misvatting. Ik had het niet over de retoriek van dat onderzoek, maar over de retoriek van de PvdA. En overigens, over dat onderzoek ook nog even een dingetje: dat is ook niet spijkerhard, zoals nu gepresenteerd wordt. Alsof het allemaal haalbaar is en zo, want in de laatste zin van het onderzoek staat: "Een knelpunt is wel of er wel voldoende banen verkregen zullen worden." Dus ik hoop dat iedereen dat nog even gaat nalezen. Dank u wel.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Eerst even dan over het puntje retoriek. Dan heb ik dat verkeerd begrepen. Maar u vroeg nadrukkelijk om een reactie van het college op die opmerking. En een opmerking over retoriek van de Partij van de Arbeid, daar heeft het college geen mening over. Dat kan de fractie van de PvdA heel goed zelf, dus daar reageer ik verder niet op.
Dan nog wel even inhoudelijk op het laatste punt. Dat is denk ik wel wezenlijk, ook in het debat dat net gevoerd werd. De onderzoekers en ik denk ook zoals het college ernaar gekeken heeft, hebben de basisbaan niet onderzocht alsof het een soort totaaloplossing zou zijn. Zo van: laten wij eens nadenken of we voor al onze mensen die we in de bijstandsbestanden hebben staan, de basisbaan als alternatief zouden kunnen hebben voor de huidige situatie. Zo is het niet onderzocht. Het is onderzocht als één van de vele instrumenten die wij hebben om mensen die op dit moment een uitkering hebben, of mensen die geen uitkering hebben, maar wel graag aan het werk zouden willen, te kunnen helpen. Het idee dat de basisbaan een oplossing voor alles is, er is niemand die dat beweert. Het college niet in en de onderzoekers niet. Het zou voor een deel van onze mensen een oplossing kunnen zijn, perspectief kunnen bieden en het blijkt ook uit het onderzoek dat daar belangstelling voor is.
Maar daarnaast, en dat blijft natuurlijk de hoofdmoot van ons arbeidsmarktbeleid, is de kern dat wij proberen zoveel mogelijk mensen naar de reguliere arbeidsmarkt te leiden. Gezien de samenstelling van de groep mensen die op dit moment een uitkering hebben, lijkt het ons verstandig om daarnaast ook andere instrumenten te hebben. Die hebben we ook. We hebben ook afspraken daarvoor. We hebben re-integratietrajecten, et cetera. We hebben de P-banen. We hebben allerlei instrumenten om naast mensen naar de reguliere arbeidsmarkt te leiden, ze toch te laten participeren dan wel aan het werk te laten gaan. Of de basisbaan als instrument daarbij moet komen, dat is de politieke afweging. Daar hebt u verschillende opvattingen over. Het lijkt mij bij uitstek een uitstekend onderwerp waar een nieuw college en een nieuwe raad zich over kunnen buigen.

De VOORZITTER: Ik stel u voor dat wij de beraadslagingen sluiten en de beide door de fractie van de SP ingediende moties in stemming brengen.
Ik begin met motie 2. Zijn er stemverklaringen? Mevrouw Akkerman.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Ik heb een vraag, want er staan geen titels op de moties. Oh, nummer 2. Ja, sorry. Ik heb een stemverklaring bij motie 2.

De VOORZITTER: Gaat uw gang.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Wij zijn op zich voorstander van het proberen te voorkomen van de armoedeval en om dat op een realistische manier te doen. Maar we zijn er niet voor om het voor een heel specifieke groep alleen te doen, dus we zullen tegen deze motie stemmen.

De VOORZITTER: Oké. Dank u wel. Anderen nog stemverklaringen? Mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Ja voorzitter, de wethouder heeft uitgelegd volgens mij, aan de ene kant dat hij geen heel grootschalig onderzoek wil en aan de andere kant dat het wel meegenomen kan worden, als het ambtelijk kan worden nagezocht. Dan zouden wij wel, met die uitleg nadrukkelijk, voor de motie willen stemmen.

De VOORZITTER: Mevrouw Chakor.

Mevrouw CHAKOR (GroenLinks): Wij kunnen ons aansluiten bij wat de PvdA net zei.

De VOORZITTER: Geen verdere stemverklaringen? Dan gaan we stemmen. 30 voor, 8 tegen. De motie is aangenomen.
Wij brengen in stemming motie 3. Is er behoefte aan een stemverklaring voor deze motie? Mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter, zoals gezegd: de PvdA is altijd voor meer participatiebanen, maar niet als alternatief voor de basisbaan. En ondanks dat de titel anders is, legt de uitleg van het CDA wel degelijk die spanning bloot en daarom zijn wij tegen deze motie.

De VOORZITTER: Anderen nog? Mevrouw Riemersma. Mevrouw Van Gijlswijk, even niet. U hebt niet het woord. Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Dank u, voorzitter. Wij zijn voor deze motie, want met participatiebanen is al een paar jaar ervaring opgedaan, met een aantal honderden mensen. Die expertise kan heel goed gebruikt worden om de participatiebaan uit te breiden. Dank u wel.

De VOORZITTER: Anderen nog? Niet? Dan gaan we stemmen. 15 voor, 23 tegen. De motie is verworpen.

7.f: Jaarwisseling 2018-2019 (collegebrief 6 september 2018)

De PLV VOORZITTER: Voor het vuurwerk gaan we naar de heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Voordat ik ga beginnen over de motie die ik voorbereid heb over een vuurwerkshow tijdens de jaarwisseling, begin ik nog even over het onderwerp van de vuurwerkvrije zones. We hebben hier breed vanuit de raad in 2015 vuurwerkvrije zones ingesteld. Het college heeft daar zones voor aangewezen. Er zijn er de afgelopen tijd een paar bijgekomen en het college zegt te overwegen daar nog een paar aan toe te voegen. Een reactie vanuit de Oranjewijk bijvoorbeeld, maar ook al vaker heb ik dat gehoord, is de vraag of ook daarbij het Noorderplantsoen zou kunnen worden aangemerkt. Ik geef het nu even mee aan de burgemeester om dat in overweging te nemen bij het bepalen van de plekken waar vuurwerkvrije zones zouden moeten worden uitgebreid. Ik hoop op een reactie van het college.
Dan komen we bij de motie die ik hier voor me heb voor een vuurwerkshow tijdens de jaarwisseling. De discussie of een vuurwerkshow wel of niet zou passen bij het oud en-nieuwfeest loopt al een tijdje. Het blijkt ook uit de respondenten van bijvoorbeeld het stadspanel: 75% van de respondenten van het onderzoek zegt: doe iets in de vorm van een vuurwerkshow. Zo’n vuurwerkshow zou op een centrale plek in de stad kunnen zijn. Dat hoeft heel bewust niet te zijn op de Grote Markt. 28 augustus heeft de stad ook een

vuurwerkshow en die vuurwerkshow heeft niet alleen veel toeschouwers, maar hij is ook niet in het centrum. Dus je zou kunnen zoeken naar een plek. Wat deze motie, die ik samen met ChristenUnie, Partij voor de Dieren en Student en Stad indien beoogt, is uit te zoeken voor de raad hoe zo'n vuurwerkshow gestalte zou moeten krijgen.

De PLV VOORZITTER: U hebt een interruptie van de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja. Wat ik mij afvroeg, voorzitter, is of GroenLinks zich bewust is van het feit dat, als deze motie wordt aangenomen, er dan meer vuurwerk komt in Groningen.

De PLV VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dat is zeer de vraag. Ik denk dat het punt namelijk is dat er mensen zijn die wel van vuurwerk houden, maar eigenlijk helemaal niet zoveel behoefte hebben om vuurwerk te kopen. 75% van de mensen in de stad koopt geen vuurwerk. Dit is natuurlijk een manier waarop mensen die wel van vuurwerk houden, maar het liever niet willen kopen, gewoon kunnen genieten van een gezamenlijke vuurwerkshow. En een vuurwerkshow is natuurlijk ook iets wat je mooi samen kunt beleven in plaats van in beperkte kring.

De PLV VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Maar voorzitter, de mensen die nu geen vuurwerk kopen, gaan dat straks dan waarschijnlijk ook niet doen. Dus daar is geen voordeel te behalen. Wat de heer Leemhuis denk ik bedoelt, is dat de mensen die normaal wel vuurwerk kopen, dat dan niet meer gaan doen, omdat er dan een vuurwerkshow is. Maar het is maar zeer de vraag of dat effect ook daadwerkelijk plaats zal vinden.

De PLV VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Het is precies andersom. Mensen die geen vuurwerk kopen, zullen als gevolg van een centrale vuurwerkshow niet plotseling wel vuurwerk kopen. Dus de kans dat mensen die nu wél vuurwerk kopen dat straks niet gaan doen, omdat ze naar een vuurwerkshow kunnen, wordt verhoogd. Dus het is denk ik een bevestiging van de vraag die de heer Bolle stelt.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, een goede vraag van de heer Bolle, want dat hadden wij ook al bedacht. Nog meer vuurwerk, terwijl je eigenlijk tegen het afsteken van vuurwerk bent, om allerlei voor u geldige redenen. Maar de vraag is: wat beoogt u dan wel met uw centrale vuurwerkshow? Gewoon een cadeautje aan de Stadjers? Of omdat een aantal mensen dat heel graag wil? Ja, weet je, ik wil ook wel eens wat, maar ik krijg ook niet altijd mijn zin.

De PLV VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dat wordt genoteerd. Maar het is juist de bedoeling van een vuurwerkshow om die mensen die wel van vuurwerk houden – het is een kleine minderheid maar die is er – toch een gelegenheid te geven om van vuurwerk te genieten. Ook die mensen die niet van vuurwerk afsteken houden. We zien natuurlijk in de afgelopen jaren een stelselmatige tendens hier in de stad, helaas niet gesteund door de landelijke regering, die daar in eerste instantie een voorstel voor zou hebben gedaan om knalvuurwerk te verbieden, dat we meer en meer toe gaan naar vuurwerkvrije zones. Of andersom, het inperken van vuurwerkgebruik. En dit is onderdeel van zo'n proces. We zijn hier in de stad, zoals ik al zei, al een tijd bezig. Niet met de steun van de SP wat betreft de vuurwerkvrije zones.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Dat is niet waar.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dat is wel waar, want, zoals u weet heb ik de motie …

De PLV VOORZITTER: U hebt geen vraag gekregen van mevrouw Van Gijlswijk. Ik heb wel een vraag van de heer Bolle.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Maar voorzitter, er wordt hier wel een onterecht beeld over het stemgedrag van mijn fractie geplaatst. Wij hebben destijds niet meegedaan …

De PLV VOORZITTER: Ik geef de heer Bolle het woord.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ik wil het graag corrigeren.

De PLV VOORZITTER: Ik geef de heer Bolle het woord. U mag zo.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Dan mag ik daarna, mag ik hopen.

De PLV VOORZITTER: U mag zo. Die minuut is toch al gevuld.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dat is echt niet waar, hoor.

De heer BOLLE (CDA): Dank u wel, voorzitter. De heer Leemhuis zei net: dit is onderdeel van een proces. Dan ben ik heel erg benieuwd waar dit proces volgens de heer Leemhuis zou moeten eindigen. Eindigt het dan bij het verbieden van vuurwerk in de gemeente Groningen?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Volgens mij is het ook de partij van de heer Bolle die tot nu toe landelijk ook gezegd heeft: het is goed om die tendens van het gebruik van vuurwerk, bijvoorbeeld knalvuurwerk en gevaarlijk vuurwerk terug te dringen. Dat is de tendens. De tendens is ook bijvoorbeeld dat de afsteektijd op oudejaarsdag van in de middag naar de avond is verschoven. Dus inderdaad, die tendens is al bezig en onderdeel daarvan is kijken wat de manieren zijn waarop je dat kunt verbeteren.

De heer BOLLE (CDA): Mijn vraag was, voorzitter: wat is het eindpunt, volgens de heer Leemhuis, van dat proces?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ik denk dat verschillende mensen daar verschillend over denken. Ik heb hier nu een motie die beoogt om duidelijk te maken op wat voor manier dat kan en dan heeft vervolgens de raad alle ruimte om te besluiten of hij dat wel of niet zou willen steunen.

De PLV VOORZITTER: U komt zo aan uw motie toe. Mevrouw Van Gijlswijk heeft eerst nog een vraag.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja, voorzitter. Kan de heer Leemhuis mij opnoemen tijdens welke raadsvergadering de SP-fractie tegen het instellen of het uitbreiden van vuurwerkvrije zones heeft gestemd?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ja hoor. Op mijn initiatief en dat van de heer Kelder heeft deze raad schriftelijke vragen ingediend in het najaar van 2015, waarbij alle fracties gevraagd zijn of ze daaraan mee wilden doen. En de SP-fractie heeft gezegd dat niet te willen. En dat weet u ook. Dat was dus omdat de SP-fractie niet van zins was om te vragen of het mogelijk was om hier vuurwerkvrije zones in te stellen. Dat u daar inmiddels anders over denkt, of dat u voortschrijdend inzicht hebt, dat is natuurlijk mooi, maar dit is een feit. Het is jammer dat mevrouw Van Gijlswijk, die bekendstaat om feiten te kennen, dit nu even vergeten is.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Nee hoor, voorzitter.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk, nog een laatste opmerking.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Nee hoor, voorzitter, ik vergeet de feiten niet zo snel. Het feit dat mijn partij, maar ook de VVD, niet heeft meegedaan met het indienen van die schriftelijke vragen, zegt niets over of wij voor of tegen het instellen van vuurwerkvrije zones zijn. U hebt ons hier nog nooit zien stemmen tegen het uitbreiden van de vuurwerkvrije zones. Wij hebben in de commissie daar nooit tegen geageerd. Wij hebben wel vragen gesteld bij de handhaving.

De PLV VOORZITTER: Wilt u nu een vraag stellen?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Nee, ik wil hier het beeld dat de heer Leemhuis schetst, corrigeren.

De PLV VOORZITTER: Dat begrijp ik, maar we hebben een 1-minuutinterventie en we proberen het een beetje fatsoenlijk af te handelen.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Mijnheer Leemhuis, bent u het met mij eens dat als een fractie niet met u schriftelijke vragen indient, dit niet per se iets zegt over het inhoudelijke standpunt van die fractie over dat onderwerp?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ik heb, nogmaals, gezegd: het is fijn dat het inhoudelijke standpunt niet meer in overeenstemming is met het idee niet mee te doen. Ja, mevrouw Van Gijlswijk, ik ga over mijn woorden. En het is een feit dat daar niet aan mee werd gedaan, en dat heb ik hier uitgelegd.
Goed, inmiddels is het niet meer een 1-minuutinterventie.

De PLV VOORZITTER: Komt u met de motie.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Volgens mij kan ik nu kortheidshalve gewoon de motie aan u geven.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Voorzitter, mag ik ook nog een vraag stellen?

De PLV VOORZITTER: Nee, mijnheer Van der Meide. Ik denk dat dit onderwerp nu wel afdoende is afgewikkeld.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Dat vind ik een vreemde constatering.

De PLV VOORZITTER: Dat mag. Dat mag u een vreemde constatering vinden. Ik probeer al een tijd naar een afronding van dit debat te komen, mijnheer Van der Meide. Dat hebt u waarschijnlijk ook gemerkt.

Motie 4: Vuurwerkshow jaarwisseling (GroenLinks, Partij voor de Dieren, Student en Stad, ChristenUnie) *(later gewijzigd)*
De raad van Groningen, in vergadering bijeen op 26 september 2018, besprekend de collegebrief ‘Jaarwisseling 2018-2019’,

overwegende dat:
- veel Groningers het wenselijk vinden dat het vuurwerkgebruik tijdens de jaarwisseling vermindert omdat ze in hun directe woonomgeving de overlast ondervinden van vuurwerklawaai en luchtvervuiling als gevolg van vuurwerk;
- een (centrale) vuurwerkshow een mooi alternatief kan zijn voor het zelf afsteken van vuurwerk door inwoners en voor vuurwerkliefhebbers die wel van een mooie show willen genieten;
- er tijdens Gronings Ontzet op 28 augustus jaarlijks ook een publieke vuurwerkshow wordt georganiseerd in Groningen;

constaterende dat:
- uit onderzoek van het stadspanel blijkt dat 75% van respondenten zelden tot nooit vuurwerk afsteekt en 75% van respondenten van mening is dat er tijdens Oud en Nieuw een centrale vuurwerkshow zou moeten worden georganiseerd;
- steden als Rotterdam al jaren tijdens Oud en Nieuw een centrale vuurwerkshow hebben waar veel toeschouwers op afkomen;
- het mogelijk moet zijn een centrale vuurwerkshow te organiseren op een plek in de stad die veilig is voor toeschouwers en omwonenden en waar de openbare orde en veiligheid gewaarborgd worden;
- het mogelijk nog haalbaar is om voor de aanstaande jaarwisseling een vuurwerkshow te organiseren, maar dat er behoefte is aan informatie om de raad daarover een afgewogen oordeel te vormen;

- het indien niet meer haalbaar is dat voor de aanstaande jaarwisseling te doen, in elk geval informatie nodig is om inzicht te hebben van haalbaarheid, kosten, gevolgen voor openbare orde en veiligheid;

verzoekt het college:

- een voorstel voor te bereiden voor het zo spoedig als haalbaar wordt geacht te organiseren van een vuurwerkshow tijdens de viering van de jaarwisseling;
- de raad aan de hand van een dergelijk voorstel in de gelegenheid te stellen om een afweging te maken over de haalbaarheid en wenselijkheid van het organiseren van een vuurwerkshow;

en gaat over tot de orde van de dag.

De PLV VOORZITTER: De heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Zoals u weet zijn wij ook geen voorstanders van vuurwerk en zouden wij als partij het liefst een compleet verbod op consumentenvuurwerk zien. Nou, dat zit er gewoon nog even niet in. Wij zijn mede-indieners van de motie van GroenLinks.
Daarnaast – ik kan heel kort zijn, voorzitter – dienen wij een motie in over de milieueffecten van vuurwerk. De fijnstof en zware metalen die vrijkomen bij het afsteken van vuurwerk, worden nu nog steeds niet meegenomen in analyses en dat zien wij graag anders. Dank u wel.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, mag ik de heer Kelder een vraag stellen?

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): We hebben, zoals we wel vaker doen, van u de motie vooraf gekregen. Wat wilt u nu met deze motie eigenlijk bereiken? De schade die het massaal afsteken van vuurwerk aan mens en dier en milieu toebrengt, is toch eigenlijk al lang bekend? U hebt zelf nota bene een voetnoot in de motie gezet, die verwijst naar een onderzoek dat ooit in 2013 is gedaan. Dus wat wilt u eigenlijk bereiken?

De PLV VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dat we de milieuschade van vuurwerk ook willen in het onderzoek naar het verloop van de jaarwisseling. Het komt er eigenlijk op neer dat de fijnstof niet op die manier wordt gemeten. Wij vragen elk jaar traditiegetrouw de schade op van het vuurwerk om daarmee te laten zien wat het eigenlijk doet. Wat veroorzaakt vuurwerk nu eigenlijk in onze stad? Als ik door de Boteringestraat fiets, zie ik nog steeds dat bepaalde stukken van de weg nog niet zijn gerepareerd. Wij zijn er heel bewust mee bezig om te laten zien wat vuurwerk aanricht in deze stad.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja, voorzitter, maar als het wegdek in de Boteringestraat nog niet gerepareerd is, dan is dat volgens mij directe schade en uw motie suggereert dat het om indirecte schade gaat, dus dat u wilt weten hoe het met de fijnstof is om één uur ‘s nachts, met de jaarwisseling.

De heer KELDER (PvdD): Ja, dat klopt.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): En dat u daar dan ook van wilt weten wat het effect is. Dat is toch iets heel anders dan die directe schade?

De PLV VOORZITTER: Mijnheer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dat is ook heel iets anders. Daarom vraag ik dit ook, nu.

De PLV VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, voorzitter, aan de ene kant hoor ik de heer Kelder zeggen dat hij eigenlijk het vuurwerk wil afschaffen en aan de andere kant dient de heer Kelder een motie in om meer vuurwerk in

Groningen te krijgen. Tenminste, voor een heel grote periode, want het is maar de vraag of dat consumentenvuurwerk binnen nu en vijf of tien jaar wordt afgeschaft. Waarom kiest de Partij van de Arbeid er dan voor om meer vuurwerk …?

De PLV VOORZITTER: De Partij voor de Dieren. De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): De Partij voor de Dieren. Maar goed, dat maakt niet uit. Eigenlijk is het gewoon heel simpel. Wij hopen dat door de motie die GroenLinks heeft geïnitieerd, daarmee uiteindelijk minder particulier vuurwerk zal worden afgestoken. Dat moet je gewoon een keer proberen.
Kijk, wat wij het liefst willen is nu nog niet realiseerbaar. Daar zijn we wat vooruitstrevender in dan de meeste andere partijen hier. Dat lukt gewoon nog niet. Dus stapje voor stapje willen wij dingen voor elkaar krijgen. Daarom hebben we ook de vuurwerkvrije zones geïnitieerd, samen met onder andere GroenLinks. Het zijn beginnetjes. Ik kan wel zeggen: die motie wil vuurwerk vanaf 1 januari verbieden, maar dat gaat het toch niet halen. Dus langzaamaan willen wij daarnaartoe en wat ons betreft kan dit een eerste stap zijn.

De PLV VOORZITTER: Tot slot hebt u nog een vraag van de heer Wonink.

De heer WONINK (D66): Dank u wel, voorzitter. Wij hebben ook de motie vooraf mogen inzien en ja, in het verzoekpunt geeft u aan dat u eigenlijk de milieuschade wilt betrekken in het onderzoek naar het verloop van de jaarwisseling. Dat geeft nogal een opdracht mee aan het college. De milieuschade kan echt ontzettend breed zijn. U noemt nu het voorbeeld van schade aan een straat. De Boteringestraat, geloof ik dat u aangaf. Maar ja, het milieu is natuurlijk alomvattend. Wat verwacht u dan van de gemeente? Dat er talloze ambtenaren met Oud en Nieuw de straat op gaan om allerlei effecten te gaan meten?

De PLV VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Nou, misschien niet talloze ambtenaren, maar misschien wel een paar, ja. Maar ook daarna. Er zijn dingen die op het moment zelf gemeten kunnen worden, en dingen die nadien gemeten kunnen worden. Kijk, er zijn sowieso natuurlijk mensen aan het werk op zo’n avond. Het is niet zo dat ik iets vraag van …

De PLV VOORZITTER: Ik ga naar de heer Van der Meide, nog.

De heer WONINK (D66): Mag ik nog een vervolgvraag stellen, voorzitter?

De PLV VOORZITTER: Ik wil graag naar de heer Van der Meide.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Ja, want ik had sowieso nog wat tegoed, volgens mij.

De PLV VOORZITTER: Daar gaat u niet over. En zeker niet op uw verjaardag.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Haha. Dank u wel. Ik heb een vraag aan de heer Kelder. Staat eigenlijk de uitkomst van het onderzoek dat hij wil, niet van tevoren al vast? U zegt: er zijn schadelijke effecten. Volgens mij zijn we het er allemaal over eens dat die er zijn. Waarom zou je dan in godsnaam zo’n onderzoek doen? Dat is toch eigenlijk vragen naar de bekende weg?

De PLV VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Voorzitter, wij willen graag de cijfers weten. Zoals we dat elk jaar ook doen, willen wij dit hier ook weten en het wordt normaal gesproken niet meegenomen in het onderzoek. Daar vragen wij nu wel om, om kenbaar te maken, zichtbaar te maken wat voor milieuschade vuurwerk elk jaar weer opnieuw oplevert. Elk jaar. Het is niet elk jaar hetzelfde natuurlijk, dus daarom vragen we het elk jaar weer opnieuw, totdat uiteindelijk …

De PLV VOORZITTER: Volgens mij beginnen wij in rondjes te draaien.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): En gaat u ook meten bij die centrale vuurwerkshow die u wilt? Neem ik aan.

De PLV VOORZITTER: Dat is hetzelfde.

De heer KELDER (PvdD): Wat mij betreft wel.

De PLV VOORZITTER: Hetzelfde rondje. De heer Leemhuis nog een heel andere vraag?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Nou, het gaat over het zoeken naar voorbeelden wat dan onderzocht zou kunnen worden. Groningen heeft een aantal luchtmeetstations. Die gegevens kun je vrij goed gebruiken. Dat is ook een vraag aan de heer Kelder. Is dat bijvoorbeeld waar de heer Kelder aan denkt? Een ander voorbeeld …

De PLV VOORZITTER: Uw vraag is helder. De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dat zou kunnen, ja. Heel goed.

De PLV VOORZITTER: Kom maar met de motie.

Motie 5: Milieuschade door Vuurwerk Inzichtelijk (Partij voor de Dieren)
De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 26 september 2018, besprekende de collegebrief Jaarwisseling 2018-2019 (collegebrief 6 september 2018),

constaterende dat:
- vuurwerk veel schadelijke stoffen bevat zoals fijnstof en zware metalen als barium, antimoon, en strontium;
- in illegaal vuurwerk ook schadelijke stoffen zitten als cadmium en perchloraat;
- de concentratie fijnstof vlak na de jaarwisseling tot veertig keer hoger ligt dan normaal;
- deze stoffen niet alleen schade kunnen toebrengen aan de volksgezondheid, maar ook aan het dierenleven en de natuur;
- al deze schadelijke stoffen bij het neerdalen zorgen voor bodem- en watervervuiling;

overwegende dat:
- bij de laatste expertmeeting bleek dat de milieuschade door vuurwerk in Groningen onderbelicht is;
- meer kennis over de milieueffecten van vuurwerk in Groningen ons meer inzage verleent in waar vuurwerk de meeste milieuproblemen veroorzaakt;

verzoekt het college:
- de komende jaarwisseling ook de milieuschade van vuurwerk te betrekken in het onderzoek naar het verloop van de jaarwisseling;

en gaat over tot de orde van de dag.

https://www.milieucentraal.nl/bewust-winkelen/spullen-en-diensten/vuurwerk/
https://www.volkskrant.nlimensenkuurwerk-afsteken-leidt-tot-extreme-concentraties-fijnstof~b70f3f19/

De PLV VOORZITTER: Dank u wel. Iemand anders die hierover het woord zou willen voeren? De heer Wonink, D66.

De heer WONINK (D66): Ja, voorzitter, dank u wel. D66 is erg te spreken over de lijn die het college schetst in deze collegebrief en dat hebben we al gezegd tijdens de commissievergadering. Maar we herhalen dat graag hier nog even kort.
Met betrekking tot de ingediende moties: Wij zien een vuurwerkshow als een mooi evenement voor onze bruisende stad, vooral omdat het een gevoel van saamhorigheid in de stad kan versterken. We kunnen zodoende het onderzoek steunen. D66 twijfelt wel aan de haalbaarheid van een dergelijk onderzoek op de erg korte termijn. Het is natuurlijk best een ingewikkelde puzzel over locatie en gevolgen voor omwonenden, de inzet van ordediensten en niet te vergeten de kosten en naast de kosten ook nog eens de

dekking. En heb je die puzzel opgelost, dan moet het ook nog een georganiseerd worden. Daarom is deze jaarwisseling wel erg kort dag.
Tijdens de expertmeeting is door het college aangegeven dat het ook graag zou willen nagaan welke invloed vuurwerkshows hebben op de verkoop van vuurwerk. Nou, dat is natuurlijk een interessant onderzoek om ook even mee te nemen. Stel dat daaruit blijkt dat vuurwerkshows leiden tot minder verkoop en dus ook minder overlast, dan is de uitruil minder overlast en een feestje extra natuurlijk een hele mooie.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, het idee van de vuurwerkshows, dat is natuurlijk niet de eerste keer dat dit geopperd wordt. Wel de eerste keer dat er een motie voorligt. Het is ook niet de eerste keer dat we erover gediscussieerd hebben en uit eerdere woordvoeringen van uw fractie was mijn indruk toch dat – hoe werd het ook alweer geformuleerd? – de D66-fractie nog niet direct voor een vuurwerkshow voelt. Wat is er gebeurd, de laatste weken, dat u nu ineens zegt: ik zie het eigenlijk wel zitten en we steunen deze motie?

De PLV VOORZITTER: De heer Wonink.

De heer WONINK (D66): Voorzitter, dank u wel. Volgens mij steunen we het onderzoek. We laten onderzoeken of het kan, wat het kost, waar het kan en of het bijvoorbeeld leidt tot minder vuurwerkverkoop. En dat lijkt mij heel gezond, om dat een keer te laten uitzoeken. Dan kun je een weloverwogen keuze maken.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Maar voorzitter, ik citeer het eerste verzoekpunt even: “een voorstel voor te bereiden voor het zo spoedig mogelijk als haalbaar wordt geacht, organiseren van een vuurwerkshow”. Dus hoezo onderzoek? Nee, het voorbereiden van een voorstel om zo snel mogelijk als het kan een vuurwerkshow te organiseren. Dat is toch echt iets anders dan onschuldig voor een onderzoekje stemmen. Dus wat is er bij D66 gebeurd, dat u nu ineens vrij positief bent over de vuurwerkshow? Is dat misschien het aannemen van uw verkiezingsprogramma, waar dat in staat?

De PLV VOORZITTER: De heer Wonink.

De heer WONINK (D66): Nou, nogmaals, wij steunen het onderzoek en ik heb net ook mijn twijfel uitgesproken over de haalbaarheid van een voorstel op zo’n korte termijn. Ik zou graag mijn woordvoering …

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Laatste punt, voorzitter.

De PLV VOORZITTER: Laatste punt van mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, er is toch wel echt een verschil tussen een onderzoek doen en op basis van de uitkomsten van dat onderzoek wel of niet het college vragen een voorstel voor te bereiden. Hier wordt nu eigenlijk, als wij dit aannemen, tegen het college gezegd: we onderzoeken helemaal niets, u moet hoe dan ook een voorstel doen. U ziet toch dat daar een verschil in zit?

De PLV VOORZITTER: De heer Wonink.

De heer WONINK (D66): Ik wijs op het praktisch haalbare. Nogmaals, het college kan ook aangeven zo meteen in de beantwoording of dat überhaupt zinvol is om dat traject nu in te gaan. Wij zijn in ieder geval voor een onderzoek naar die vuurwerkshow. Dat wou ik even over deze motie zeggen.

De PLV VOORZITTER: Dan hebt u nog een vraag van de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, ik vroeg mij af of D66 niet liever eerst weet wat de effecten zijn van een vuurwerkshow op die verkoop. Omdat deze motie inderdaad beoogt, zoals mevrouw Van Gijlswijk zegt, om zo snel mogelijk een vuurwerkshow voor te bereiden.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter, een punt van de orde.

De heer BOLLE (CDA): Ik zit in een interruptie, voorzitter.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Van de orde. Ik heb bezwaar tegen het feit dat nu van een motie maar één van de besluitpunten wordt uitvergroot, terwijl het in verband met elkaar staat.

De PLV VOORZITTER: Nou, dat is aan de afweging van de fracties. Maar mijnheer Bolle, gaat uw gang.

De heer BOLLE (CDA): Volgens mij is mijn vraag wel helder.

De PLV VOORZITTER: Oké. De heer Wonink.

De heer WONINK (D66): Ja nogmaals, daar hebben wij onze twijfel over, over die haast. Wij zien graag dat onderzoek tegemoet, ook met de punten die ik net noemde. En ik ben ook even benieuwd naar de beantwoording van het college in dezen.
De tweede motie, ja, ik heb net ook al in een interruptie aangegeven dat we twijfelen aan de werkbaarheid daarvan. Daar zijn we wat minder blij mee. Dank u wel, voorzitter.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel. Dan voor de woordvoering, de heer Van der Meide, PvdA.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Dank u wel, voorzitter. De PvdA heeft zich de afgelopen jaren hard gemaakt voor vuurwerkvrije zones in de stad en eventueel ook voor vuurwerkzones, zoals het afgelopen jaar ook gerealiseerd is in de Zeeheldenbuurt.
Er komt ineens een centrale voorwerkshow uit de hoed van deze motie en wij zijn niet tegen een onderzoek naar een centrale vuurwerkshow, maar we vinden het wel beperkt om dit alleen te beperken tot een centrale vuurwerkshow. We zouden als PvdA juist liever zien dat er decentraal, in meerdere wijken leuke feestjes zijn met niet-professionele vuurwerkshows, die door bijvoorbeeld buurtgenoten gezamenlijk afgestoken worden. Maar de motie die ingediend is door GroenLinks spreekt niet over een onderzoek, wat we op zich nog wel zouden kunnen steunen, maar over een voorstel. Dat gaat ons wel erg ver. Daarom hebben wij ook de neiging om daar nu niet voor te zijn.

De PLV VOORZITTER: U hebt een vraag van de heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u wel. Ja, ik ben het met de fractie van de PvdA eens dat het mooi zou zijn als er decentrale vuurwerkshows en oud-en-nieuwfeesten vooral, zouden worden georganiseerd. En in de ogen van mijn fractie sluit deze motie dat ook niet uit. Het kan misschien in de toekomst samengaan. Misschien is de vraag aan de heer Van der Meide wel mooi: is het niet zo dat in samenhang met het tweede verzoekpunt, dat feitelijk een onderzoek is?

De PLV VOORZITTER: De heer Van der Meide.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): U zegt dat u geen onderzoek uitsluit, maar het staat gewoon nu eenmaal niet in die motie. Daar hebben wij een probleem mee. En sowieso het idee van een centrale vuurwerkshow, onderschat dat niet. Wij zien nog niet dat daar meteen de overlast mee verminderd wordt, dat daarmee de milieuschade verminderd wordt en daarom hebben wij daar grote twijfels bij.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Snelting, Student en Stad.

De heer SNELTING (Student en Stad): Ja, voorzitter, dank u wel. Zoals gezegd geeft een ruime meerderheid van de Stadjers aan dat zij graag zien dat er een centrale vuurwerkshow wordt georganiseerd. Ook wij zien hier de toegevoegde waarde van. Het is gezellig, het is een mooi feestje en het brengt ook studenten en Stadjers samen. Het is waardevol om inzicht te krijgen in de haalbaarheid om het zelf te

organiseren. We willen hier wel meegeven dat het ook interessant is om te kijken of het gefaciliteerd zou kunnen worden, dus dat het door private partijen wordt opgepakt. Kortom, wij zien het ook als een waardevol onderzoek en daarom staan wij dus ook op deze motie. Dank u wel.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Snelting. Dan mevrouw Woldhuis, 100% Groningen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, dank u wel. Wij willen naast de vuurwerkvrije zones geen grote vuurwerkshow. Waar wij wel wat in zien is bijvoorbeeld kleine, nou ja kleine, vuurwerkshows in iedere wijk. Daar zien wij veel meer in. Dus daarom zullen wij tegen deze motie stemmen. Dank u wel.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel. De heer Bolle, CDA.

De heer BOLLE (CDA): Ja, dank u wel, voorzitter. Dan doe ik ook direct maar de stemverklaring voor de motie over de vuurwerkshow. Wij zijn niet per definitie tegen een vuurwerkshow, maar dan zouden we wel van tevoren willen zien wat de effecten daarvan zijn in andere steden in Nederland bijvoorbeeld, voordat wij die zelf zouden invoeren. Als het alleen maar leidt tot meer vuurwerk, en dat het verder eigenlijk geen effect heeft, dan zien wij de meerwaarde er niet van in.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Bolle. De heer Sijbolts, Stad en Ommeland.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja, dank u, voorzitter. Wij hadden de motie eigenlijk gelezen zoals de uitleg van de heer Leemhuis was. Nou weet ik niet of dat nog de juiste uitleg is geweest, dus ik ben vooral benieuwd hoe het college aankijkt tegen deze motie. Ik hoop dat we daar wat meer mee uit de voeten kunnen.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Akkerman, VVD.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Dank u wel, voorzitter. Wij hebben in deze discussie al meerdere malen gepleit voor juist het instellen van vuurwerkzones in wijken als mensen dat willen. En de reden daarvoor is dat dit volgens ons het meeste rechtdoet aan alle aspecten die meespelen. De vrijheid voor de een om vuurwerk af te steken en dat ook verantwoordelijk te doen, maar ook de vrijheid voor de ander om daar niet bij in de buurt te zijn, dus om daar geen last van te hebben.
Als je een centrale vuurwerkshow zou gaan organiseren, kan het zijn dat veel mensen dat willen, maar er zijn ook mensen die hebben aangegeven dat niet te willen en die betalen daar dan toch aan mee. De vuurwerkzones voldoet dan eigenlijk beter aan wat wij graag zouden zien. En we zijn blij dat dit mogelijk is.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel. Dan de heer Koopmans, ChristenUnie.

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Ja, wij zien ook de tendens in het vuurwerk tijdens Oud en Nieuw waar de heer Leemhuis het net in zijn woordvoering over had. Daarom stellen we ook het onderzoek voor naar een centrale vuurwerkshow en daarom staan we ook op de motie. Om daarna meteen door te gaan naar de stemverklaring voor de motie van de Partij voor de Dieren: zoals ook al in een interruptie gezegd is, wordt er al verwezen naar een aantal onderzoeken. Wij zien niks in aanvullend onderzoek, zoals de motie voorstelt. Dank u.

De PLV VOORZITTER: We hebben nog een vraag van mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Oh, nee.

De PLV VOORZITTER: Oh. Nou ja, u mag een stemverklaring doen, maar dat kan straks ook. Dan hebben we iedereen gehad en dan gaan we naar de beantwoording door het college. De burgemeester heeft het woord.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Dank u wel, voorzitter. Deze discussie vanavond is een beetje de voortzetting van de discussie die we ook in de commissie hebben gehad over precies hetzelfde onderwerp.

Het is eigenlijk in de afgelopen jaren zo opgebouwd dat wij in afwachting waren van een standpunt van onze regering, met bijbehorende wetgeving over het verder inperken van het vuurwerkgebruik. En dat naderende standpunt en ook de voorstellen daartoe aan de Tweede Kamer zijn nooit gekomen, omdat het kabinet het intern niet eens kon worden. En dat is hier precies hetzelfde.
Er zijn eigenlijk twee aspecten waar ik nu even op inga, die u ook in uw beschouwingen vanuit de raad centraal hebt gesteld. Het eerste punt is het punt van de vuurwerkshow of niet. Wij hebben daar natuurlijk met elkaar niet alleen eerder over gesproken, maar ook echt wel goed naar gekeken. En het is niet zo simpel als het lijkt. Een vuurwerkshow moet eigenlijk, als hij werkt, ook passen in de lokale cultuur van Oud en Nieuw vieren. Dan moet het langzamerhand worden opgebouwd en dat zal nooit van het ene moment op het andere georganiseerd kunnen worden. Maar als je al die weg gaat, moet je dus investeren in elk jaar weer opnieuw extra handhaving om het vuurwerkgebruik terug te dringen dat nu door particulieren wordt gebezigd en dat is een verstrekkende koerswijziging ten aanzien van Oud en Nieuw. Dat is iets wat wij op dit moment niet uit bewijzen die in onderzoeken rondom vuurwerkshows op tafel liggen, kunnen halen. Dus er is op dit moment niet zo’n situatie dat je zegt: als je zo’n show doet, dan weten we zeker dat het ergens anders een verlichting geeft. En daardoor is het risico te groot dat je nu een extra activiteit organiseert die eigenlijk niet past bij de couleur locale van het Oud en Nieuw vieren hier in Groningen en die eigenlijk langzaam moet worden opgebouwd. Dat kost veel geld en veel inspanning om dat te doen. Dat is de reden waarom wij hebben gezegd: dat zou je eigenlijk niet moeten doen.
Na de discussie die wij met elkaar hebben gehad in de commissie, hebben wij na een expertmeeting die we aan hetzelfde onderwerp hebben gewijd, gezegd: laten we op basis van de lokale cultuur proberen een lijn in te zetten die in ieder geval leidt tot een grotere beheersbaarheid en tot het langzaam terugdringen van plekken waar je vuurwerk kunt afsteken. Nou, daar hebt u die brief over gehad en op deze manier kijkt het college ertegenaan.
Dus als u zegt: organiseer een vuurwerkshow en onderzoek tegelijkertijd wat de plussen en minnen daarvan zijn, dan zouden wij zeggen: laten we dat op dit moment niet doen. Het kost heel veel tijd en werk en we weten zeker dat het heel veel geld gaat kosten, wil je zo’n vuurwerkshow uiteindelijk ook opnemen in onze manier van Oud en Nieuw vieren, die ook bij de bevolking aanslaat. Dat is de opvatting van het college over de vuurwerkshow.
Dan is er een motie ingediend over de milieuaspecten. Er is ontegenzeggelijk een negatief milieueffect van het afsteken van vuurwerk. Daar heeft de heer Kelder helemaal gelijk in. Het is ook logisch dat die argumenten rondom milieu ook worden meegewogen in de politieke afweging of je wel of niet streng gaat handhaven, of er misschien op landelijk niveau wetgeving moet komen, et cetera, et cetera. Om nu te zeggen: wij zouden hier lokaal nog eens goed moeten kijken wat de lokale effecten zijn, dat maakt het onderwerp veel ingewikkelder. Wil je het echt zo doen dat je er ook bestuurlijk een positie aan kunt ontlenen, dan moet je echt heel veel doen om dat boven tafel te krijgen. We hebben op dit moment twee meetpunten voor het meten van fijnstof. Die kun je zonder enig probleem ook vragen om op oudejaarsavond of oudjaarsnacht zeg maar, een aantal metingen te verrichten. Maar die staan nu weer niet op die punten die eigenlijk van belang zijn voor de plekken waarvan wij denken dat er veel vuurwerk wordt afgestoken. Dus dat is echt lastig.
Een ander punt is dat wij eigenlijk uit heel veel onderzoeken rond dit thema wel ongeveer weten wat de waardenontwikkeling is, bijvoorbeeld van fijnstof, bijvoorbeeld van wat het in de bodem doet, enzovoorts. Dat weten wij wel. Misschien niet precies voor Groningen, maar wel in het algemeen. En dus kun je daar ook wel een zekere mate van richting voor de stad Groningen uit halen. Maar dat lijkt ons op dit moment ook het maximaal haalbare. U bedoelt denk ik in de evaluaties, dat staat er nu niet in, maar ik denk dat dit het woord is dat u eigenlijk beter zou kunnen gebruiken als u zegt: neem nou die milieueffecten voor zover dat kan in de evaluaties mee. Dan vind ik dat op zichzelf een terecht punt. Daar zullen we ook aandacht aan schenken. Maar dat doe je dan op basis van mogelijke klachten van de bevolking en op basis van de bestaande inzichten die we hebben en niet door daar nog een extra onderzoek naar te doen. Dat kost veel geld en levert denk ik geen extra waardevolle informatie op, waar we beleid uit kunnen maken. Dus mijn voorstel zou hier zijn om die motie niet aan te nemen.
Dan is er nog een opmerking gemaakt over het Noorderplantsoen. Er is u toegezegd dat u nog een nadere brief krijgt over de precieze invulling van het handhavingsregime voor het centrum, maar ook over welke gebieden nu precies wel of niet kunnen worden gerekend tot vuurwerkvrije zone en hoe de handhaving daar plaatsvindt. Ik stel u voor dat wij het signaal dat nu uit uw raad komt, daarbij betrekken en dat wij op dat moment ook kijken wat we reëel wel en niet kunnen. En daar zal het punt van het Noorderplantsoen ook bij kunnen worden overwogen.

De PLV VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank voor de toezegging om dat te betrekken bij die volgende brief. De vraag die ik aan het college en aan de burgemeester heb is: is het college in staat en bereid om een onderzoek te doen onder welke omstandigheden in Groningen zo'n vuurwerkshow zou moeten worden georganiseerd? Sorry, ik moet precies formuleren: tijdens de jaarwisseling. Want dat is in eerste instantie natuurlijk het oogpunt van deze motie. Ik merk dat het woord 'voorstel' een eigen leven is gaan leiden, dus ik ben wel benieuwd om eerst te vragen of het college die mogelijkheden ziet. Dan kunnen we daarna met de indieners kijken op wat voor manier we dat antwoord moeten meenemen in een eventuele motie.

De PLV VOORZITTER: De burgemeester.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Ik heb beargumenteerd dat het college daar niet zonder raadsuitspraak toe bereid is. Als de raad in meerderheid zegt dat er zo'n onderzoek moet komen, dan weten we hoe het college daar normaal gesproken mee omgaat.

De PLV VOORZITTER: De heer Bolle nog.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank u, voorzitter. Nog even voor mijn begrip. Het college zegt eigenlijk: als je naar de onderzoeken kijkt in steden waar een vuurwerkshow is, dan komt uit die onderzoeken naar voren dat het vuurwerk eigenlijk niet verminderd is door zo'n vuurwerkshow. En als dat wel eventueel zou moeten, dan betekent dat een verandering van het vieren van Oud en Nieuw op een bepaalde plek.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Nou eerst even, als dat mag voorzitter, over uw eerste punt. Er is heel slecht onderzoek gedaan, laat ik dat even vooropstellen. Je hebt dan een nulmeting nodig en dan moet je beginnen met die shows en dan moet je kijken of dat een effect geeft. De deskundigen zeggen dat er eigenlijk nauwelijks een effect is, maar tegelijkertijd weten we dat ook weer niet zeker. Mijn opvatting is dat als je het een effect wilt laten krijgen, je daarin dan echt moet investeren, langjarig zo'n show organiseren en tegelijkertijd een vuurwerkregime instellen dat strenger is dan dat we nu hebben. Dan dwing je als het ware de mensen ook in een ander stramien om anders om te gaan met vuurwerk.
Er is daarnaast ook nog een maatschappelijke opvatting. Die is aan het schuiven. Dat merken wij ook. De kritiek op de klassieke oudejaarsavondviering, met veel vuurwerk neemt toe en er kan dus heel goed in de komende jaren een soort maatschappelijke tendens komen die ons hier weer tot een nieuwe discussie brengt om verder te gaan met maatregelen.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel. De heer Wonink nog.

De heer WONINK (D66): Nou ja, ik wou eigenlijk het verzoek doen om even te schorsen, als dat kan.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): En mijn voorstel is om de schorsing te combineren met het eten, zodat we wat ruimer de tijd voor de schorsing hebben en kunnen gaan eten.

De PLV VOORZITTER: Ja, als u zich daar allemaal in kunt vinden, dan vind ik dat prima. Direct maar even constaterende dat 1-minuutinterventies wederom geen 1-minuutinterventie blijken.
We schorsen de vergadering tot 20.15 uur.

(Schorsing 19.03 uur – 20.15 uur)

De PLV VOORZITTER: Zou iedereen zijn plaats weer willen innemen? Dan verklaar ik deze vergadering weer voor heropend. Dan geef ik eerst het woord aan de heer Wonink, die om een schorsing verzocht.

De heer WONINK (D66): Voorzitter, dank u wel. We hebben overlegd en de indiener van de motie heeft het dictum aangepast. Dus ik denk dat het het beste is om de indiener dan even het woord te geven.

De PLV VOORZITTER: Mijnheer Leemhuis, gaat uw gang.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Ik heb een aangepaste motie. Wilt u dat ik die meteen maar aan u geef?

De PLV VOORZITTER: Dat lijkt me handig.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dit wordt in ieder geval door de indieners gesteund.

De PLV VOORZITTER: De motie 'Vuurwerkshow jaarwisseling' van GroenLinks, Partij voor de Dieren, ChristenUnie en Student en Stad heeft een gewijzigd dictum en dat luidt als volgt.
verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe een vuurwerkshow tijdens de viering van de jaarwisseling zou kunnen worden georganiseerd;
- de raad aan de hand van dit onderzoek in de gelegenheid te stellen om een afweging te maken over de haalbaarheid en wenselijkheid van het organiseren van een vuurwerkshow;
- in het onderzoek een inschatting te geven van het effect dat een vuurwerkshow zal hebben op de hoeveelheid vuurwerk die afgestoken wordt tijdens de jaarwisseling;

en gaat over tot de orde van de dag.

U krijgt zo meteen in beeld een kopietje te zien, natuurlijk. Ja, het kopieerproces kan ik niet versnellen. De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Voorzitter, dank u wel. Als ik motie 5 in stemming laat brengen, vrees ik dat ze niet wordt aangenomen. Tenminste, als ik een beetje de peilingen zo heb gevolgd. De burgemeester gaf eigenlijk een soort toezegging. Nou, niet echt een toezegging, maar hij gaf wel aan dat hij het belang wel inzag hiervan en hij zei dat het moeilijk was dit te realiseren. Dus ik wil het daar maar bij laten en dan de motie intrekken.

De PLV VOORZITTER: Oké. Dan hebben we geen stemming over motie 5. Die wordt geacht niet te bestaan. Dan gaan we nu over tot stemming. Heeft iedereen het dictum naar tevredenheid kunnen lezen, want dat is wel even belangrijk? De heer Van der Meide.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Ja, een stemverklaring bij de motie.

De PLV VOORZITTER: Gaat uw gang.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Wij zullen tegen deze motie stemmen. Wij zien niet in dat dit de overlast van vuurwerk zal beperken. Zoals eerder gezegd door ons zijn wij wel voor decentrale plekken waar met buurt en bewoners feestgevierd kan worden. Ook gezien het advies en de reactie van de burgemeester achten wij het niet handig om deze motie te steunen. Dank u wel.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Van der Meide. Anderen nog een stemverklaring op deze motie? Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja, voorzitter, u vraagt om een stemverklaring, maar ik heb nog geen preadvies van het college gehoord.

De PLV VOORZITTER: Nee, daar hebt u gelijk in.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): De heer Van der Meide verwijst naar een preadvies van de burgemeester op een totaal andere motie. Is er gelegenheid dat de burgemeester preadvies geeft?

De PLV VOORZITTER: Maar natuurlijk. Daar gaan we even naar luisteren.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Mijnheer voorzitter, het liefste gaf ik natuurlijk ook een stemverklaring. Kijk, eigenlijk is de positie van het college als volgt. We hebben deze discussie met de raad gevoerd. De raad heeft de richting aangegeven die het college heeft vertaald in een brief. Die brief ligt voor en die kon in de commissie rekenen op een meerderheid en daar hebben wij volgens mij veel over gesproken. Als er

nu opkomt dat er een extra activiteit moet worden gepleegd, dan kan ik niet anders dan reageren zoals ik net gedaan heb, dat het college daar eigenlijk niets in ziet. Ik kan me wel voorstellen dat je elk jaar weer opnieuw kijkt naar de maatschappelijke omstandigheid, na de wijziging van de meningen over vuurwerk. Dat je het onderwerp wel op de agenda houdt. Maar op dit moment een onderzoek instellen naar de voors en tegen van een centrale vuurwerkshow, heeft niet de voorkeur van het college.

De PLV VOORZITTER: Dan ga ik naar de stemverklaringen op deze motie. De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Dank u wel, voorzitter. Wij zullen deze motie en deze aanpassingen wel steunen en wij gaan er ook van uit dat, als de motie het haalt, er ook voldoende aandacht zal zijn voor de handhaving.

De PLV VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Dank u, voorzitter. Met de uitleg van het college zullen wij tegen deze motie stemmen.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Akkerman.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Dank u wel, voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van de burgemeester.

De PLV VOORZITTER: Om het ingewikkeld te maken. Nou goed. Dank u. De heer Wonink.

De heer WONINK (D66): Ja, voorzitter, wij steunen dit onderzoek, dus wij zijn voor de motie.

De PLV VOORZITTER: Anderen nog een stemverklaring? Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja, voorzitter, over het algemeen zijn wij nooit zo tegen onderzoeksmoties. Maar juist omdat er ook elders in het land nog niet zo heel veel ervaringen zijn met de effecten van vuurwerkshows en wij ook vinden dat het niet aangetoond is dat het bijvoorbeeld overlast terugdringt of dat mensen minder vuurwerk gaan gebruiken, en eendachtig de woorden van de burgemeester en de heer Bolle, zullen wij tegenstemmen.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Van Gijlswijk. De heer Snelting.

De heer SNELTING (Student en Stad): Voorzitter, wij zullen ook voor deze motie stemmen, want wij vinden ook een onderzoek waardevol. Daarnaast zien wij in deze motie dat er ook ruimte is om te kijken of er een vuurwerkshow georganiseerd door private partijen zou kunnen worden gefaciliteerd. Dat zou ook in het onderzoek kunnen worden meegenomen.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk corrigeert mij terecht. U staat op deze motie, dus u kunt eigenlijk geen stemverklaring afgeven. Het is toch gedaan, ja.
Goed. We gaan over tot stemming op motie 4. De stemming is geopend.
Nou! Wij hebben stakende stemmen. Wij zullen deze motie de volgende vergadering weer in stemming brengen.
Motie 5 is ingetrokken, dus bestaat niet meer. Er lag geen voorstel, dit was gewoon een collegebrief, dus wij kunnen voort met ons discussiedeel.

8. <u>Discussiestukken</u>

8.a: Voorlopig Ontwerp revitalisering Stadhuis (raadsvoorstel 31 augustus 2018, 7121319)

De PLV VOORZITTER: Dit is een raadsvoorstel. Mag ik de heer Dijk verzoeken, van de SP, om als eerste het woord te nemen?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter?

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, dank u. Ik begreep dat de insprekers hier om 20.00 uur verzocht werden voor het agendapunt van de ring. Mijn voorstel is om dat punt dus naar voren te halen.

De PLV VOORZITTER: Volgens mij hebben we dat ook afgesproken, maar ik was zelf even in de war omdat ik niet meer wist wat er allemaal nog op de agenda stond. Dus u hebt gelijk, dank voor dit ordepunt.

8.c: Voortgang Aanpak Ring Zuid (collegebrief 18 september 2018)

De PLV VOORZITTER: We gaan over tot het agendaonderwerp Voortgang Aanpak Ring Zuid. Dit is een collegebrief, waarbij ik weet niet hoeveel insprekers we hebben? Drie insprekers. Die hebben allemaal drie minuten per persoon. We hebben de heer Muijzert en de heer Sauer en de heer Burrie en ik wil als eerste de heer Muijzert het woord geven.

De heer MUIJZERT: Geachte voorzitter en raadsleden.

De PLV VOORZITTER: Even een ogenblikje. Nog even een ordepuntje, want ik hoef dit niet voor te zitten. De burgemeester kan dit gewoon eigenlijk doen.

(Gelach)

De PLV VOORZITTER: In alle ernst, de burgemeestersplek.

De VOORZITTER: U hebt het woord.

De heer MUIJZERT: Ja? Oké. Geachte voorzitter en raadsleden, ik spreek u toe betreffend de problemen met de ombouw Zuidelijke Ringweg. Ik heb veertien dagen geleden met gedeputeerde Graeper en met Staghouwer gesproken. Beiden erkenden dat het niet goed gaat. “Dat ziet ieder toch?”, was het antwoord.
Infra is voor mij geen politiek item. Infra is voor ons allen. En ik hoop dat u allen tot elkaar komt.
Het probleem is dat de verdiepte weg c.q. tunnel niet aangelegd kan worden. De weg/tunnel wordt 34 m tot 36 m constructiebreedte, tussen de damwanden en je hebt 50 m werkruimte nodig. De oplossing van Herepoort om binnen de damwanden te graven, heeft dus daarbij 36 m ruimte nodig en krijgt last van de stempelbuizen. Deze ruimte is er niet en de noodweg moet ook dicht.
Zij gebruiken damwanden van 22 m tot 24 m lengte en willen binnen de damwanden bronbemaling tot 36 m diep plaatsen. Gevolg is dat aan beide zijden van de te projecteren weg 200 m tot 300 m grondwaterstandverlaging komt. Het bos en de huizen gaan schade oplopen, gelijk als in Roden.
De gekozen heer Hertogh zou een onafhankelijke functie hebben, maar hij heeft twee van de aannemers en twee van de directie. Zijn dit misschien mevrouw Graeper en de heer De Rook? Wie weet het. De slager keurt hier zijn eigen vlees. Deze slager probeert het werk te redden in plaats van naar oplossingen te zoeken.
De minister wilde de stoplichten uit de A7, maar nu komen op de begane grond elf tot veertien stoplichten terug onder het Julianaplein. Vele af- en opritten verdwijnen, terwijl beweerd wordt dat 80% ter plekke moet zijn. Maar vraag je het, dan krijg je geen antwoorden. De verkeerstellingen wijken 20% tot 30% af van de werkelijkheid. Het is een minder aantal auto’s. Ik adviseer jullie naar andere oplossingen te kijken.
Mijn advies: laat de tunnel vervallen en maak er een derde rijbaan naast, vooral het stuk dat nu 2 x 2 is. Maak geluidsschermen bestaand uit zonnepanelen. Hierdoor ontloop je het onttrekken van grondwater tweeënhalf jaar lang. Veel goedkoper en veel sneller aan te leggen en je behoudt je op- en afritten.
Het Julianaplein niet 8 m de lucht in, maar onder Hoornsediep door. Geen elf tot veertien stoplichten en geen tweede Maaslaan.

De VOORZITTER: Ik ga u, mijnheer Muijzert, even erop attenderen dat u al door uw tijd heen bent.

De heer MUIJZERT: Een stuk of tien regels nog. Ja?

De VOORZITTER: Nou, als u een beetje op tempo kunt werken.

De heer MUIJZERT: Verkeer vanuit het zuiden geen extra 6% extra files en 20% extra reistijd. Geen verkeer door Helpman. Het Nijverheidsplein niet ombouwen scheelt veel geld. Alleen een tunnel naar Gasunie-Leonard Springerlaan aanleggen.
Nieuwe westring via Westpoort. Hierdoor een nieuwe toegang Suikerunie en Domo Campina. Vorige week 340 vrachtauto's in een dag aanvoer. Daar is nog niet de afvoer bij.
Tevens vangt deze weg veel verkeer van de Friesestraatweg-Laan '40-'45 op en het verkeer vanaf Zuidhorn. Ik probeer de provincie en jullie als gemeenteraadsleden – als onafhankelijk persoon, ik ben met pensioen – te helpen. Ik heb vele foto's en videofilms om jullie te helpen en loop niet achter de ambtenaren aan van gemeente en Ringwegorganisatie Rijkswaterstaat en provincie.

De VOORZITTER: Dank u wel.

De heer MUIJZERT: Drie regels, waren het nog.

De VOORZITTER: Ja, maar nu bent u echt aan het eind. Mijnheer Sauer.

De heer SAUER: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, u moet vanavond kijken naar een brief van het college van burgemeester en wethouders over de problemen bij de Ringweg Zuid. Een week geleden gebeurde hetzelfde bij de Staten. Twee verschillende brieven. Maar de boodschap in de brief is wel hetzelfde: er zijn grote problemen met de huidige plannen en wij vertellen u niet wat die problemen zijn. Dat is toch onbestaanbaar? Dat u als gemeenteraad niet op de hoogte wordt gebracht van wat de problemen werkelijk zijn. De Staten ook niet en wij als burgers al helemaal niet.
Er is een groot probleem. Het werk wordt stilgelegd, maar niemand wordt uitgelegd, ook uw raad niet, wat het is. We kunnen het wel bevroeden. We kunnen wel bevroeden wat er is. Het is technisch een heel moeilijk plan en het voorwerk, gedaan door Rijkswaterstaat is absoluut onvoldoende geweest. Grondboringen zijn niet gedaan. Terwijl bekend is dat de grond in Groningen heel erg moeilijk is om in de diepte te gaan. Bij de DUO is dat ook gebleken. Dat grondonderzoek is niet goed gedaan. De aannemer loopt er nu tegenaan. Misschien wist hij het wel, maar de aannemer gaat nu honderden miljoenen euro's extra vragen om het werk, als het al mogelijk is, nog uit te voeren.
Kortom, dit wordt een weg met alleen verliezers. De provincie en waarschijnlijk ook de gemeente, moet straks enorm bijbetalen om toch iets te bouwen. Als het klaar is, is het een gedrocht en het lost niets van de problemen op. En daarmee, dames en heren: ga eens nadenken over alternatieven. Ze zijn net ook door de heer Muijzert al genoemd. Er zijn veel betere alternatieven die minder duur zijn en werkelijk een oplossing bieden voor het probleem.
Maar in de eerste plaats nu vanavond. U hebt nu de mogelijkheid om aan uw wethouder te vragen: wat zijn nu die problemen waar de organisatie tegenaan gelopen is? Dat weet u niet en u kunt toch niet vanavond naar huis te gaan zonder dat te weten.
Of is het waar dat het problemen zijn met de verdiepte ligging? Dat mag, maar als dat niet zo is, dan daag ik de wethouder uit om dan vanavond te vertellen wat de problemen wel zijn. Sterkte.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mijnheer Burrie.

De heer BURRIE: Voorzitter, geachte raadsleden, mijn naam is Peter Burrie en mijn functie is veiligheidsdeskundige voor Groningen Verdient Beter. De veiligheid van de ringweg schiet naar ons inzien tekort. Dit gaat vrijwel alle inwoners van Groningen aan. Het alternatieve plan van de heer Muijzert komt hieraan meer tegemoet. Geen tunnels, maar slechts een aquaduct. Een weg om de Noord kan ook dienen voor de gevaarlijke stoffen.
Zoals vaker genoemd, het plan zuidelijke ringweg is te complex en ook voor een te klein gebied om dit voor elkaar te krijgen. Bovendien is in het plan sterk op veiligheid bezuinigd. Dat zien we nu reeds. Kortgeleden de ramp bij Bologna met een lpg-tankauto. Door de enorme explosie werd een groot deel van de weg compleet weggevaagd. Een ander voorbeeld is de ramp in Spanje destijds. 215 doden en vele zeer zwaargewonden. U kunt zich voorstellen wat de impact van zo'n explosie is op de zeer drukke zuidelijke ringweg, vooral in de betonnen 7 m diepe bak van 1 km lengte tussen het Julianaplein en het Europaplein. Deze diepe bak omvat drie tunnels. Als een dergelijke explosie daaronder plaatsvindt, zal de betreffende tunnel waarschijnlijk instorten. Het park dient geen ander doel dan een gronddekking van 1,5 m om te voorkomen dat betonstukken over de woonwijk vliegen. Bij de tunnel onder het oude Winschoterdiep ontbreekt deze gronddekking. Er is slechts een laagje water. De betonnen brokstukken zullen hier over de

aanliggende wijken vliegen. Ergo, de complete tunnelbak van circa 900 m lang en 7 m diep zal volstromen met water met als gevolg vele verdrinkingen. Dit veiligheidsaspect is nooit betrokken in het hele plan.
De gemeente Groningen, aanspreekpunt voor de veiligheid van de inwoners van de stad Groningen, maakt zich onzes inziens schuldig aan gevaarzetting. Wij stuurden op 17 augustus 2017 een brief aan B en W en een kopie aan de raad. Hierin stelden wij op welke manier er gesjoemeld wordt met veiligheid. Op deze brief hebben wij geen enkele reactie gehad. Deze brief met een verkeersveiligheidsaudit, opgemaakt door een team van gecertificeerde auditees, die vernietigend is over de verkeersveiligheid, is onder de mat verdwenen.
De belangrijkste en duurste aanbeveling, breng de acht rijstroken weer naar een normale breedte van 3,5 m in plaats van 3,10 m, is hiermee ook verdwenen. In een onderonsje tussen Rijkswaterstaat en de onder hun residerende dienst, is namelijk besloten om deze audit af te keuren. Betreurenswaardig is dat daarmee deze audit is onttrokken aan de uitspraak van de Raad van State. Deze had natuurlijk nooit akkoord kunnen gaan met zo'n onveilige weg. Tenenkrommend is dat een gerenommeerde instantie, die allerlei tekortkomingen van het plan aan het licht brengt, zo buitenspel wordt gezet.
Over deze risicovolle weg gaan gevaarlijke stoffen langs de woonwijken, De Frontier op circa 40 m afstand.

De VOORZITTER: Mag ik u vragen om af te ronden?

De heer Burrie: Ja. De overheid houdt rekening met een afstand van 3 x 125 m, waar nog eens dodelijke slachtoffers kunnen vallen. Ook de zuidelijke ringweg zal, ondanks de uitspraak en het tracébesluit de woonwijken en DUO niet beschermen.
Met de categorie tunnels wordt ook gesjoemeld en wij denken dat er nog van allerlei dingen aan de hand zijn.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Wij hadden drie insprekers, die hebben alle drie het woord gevoerd. Het woord is aan de raad. De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen met eens even terug te halen waarom de SP-fractie indertijd voor de zuidelijkeringplannen heeft gestemd. Betere bereikbaarheid voor de stad, geen grijze betonnen autobaan meer, die de stad in tweeën verdeelt, op het hoogtepunt van de crisis honderden banen voor de regionale bouw en geen realistisch alternatief.
We zijn ondertussen vier jaar verder, waarin de zwaar bejubelde aannemer zich ruim heeft kunnen voorbereiden op de klus en de omgeving waarin zich die afspeelt. De voorbereidende werkzaamheden zijn uitgevoerd en extra wensen, zoals de fietstunnel onder het spoor en die bij De Papiermolen zijn technisch en financieel mogelijk gebleken. Niets stond een rimpelloze aanleg in de weg. Tot begin dit jaar bewoners van Hoogkerk en de Buitenhof drie jaar langer werden getrakteerd op een fors verkeerslawaai.
Een maand verder werd de aanleg van de Helperzoomtunnel stilgelegd, omdat de weg dreigde weg te zakken. In juni kwam de kale melding dat de aanleg met drie jaar vertraagd werd en verdween de tijdbesparende zomerstremming in de prullenbak.
Een dramatischer start van een glorieus project kun je je nauwelijks voorstellen. Zoals de VVD in de raad van juni al stelde: dit is geen deuk in het voertuig, maar de hele voorkant ligt eraf. Stevenen we af op een total-loss? Toen moesten de scheuren in het asfalt en de verzakkingen onder de noodweg nog komen.
Op initiatief van de SP-fractie is een motie aangenomen in juni, die het college opriep tot heldere, voortvarende informatievoorziening naar de stad en de raad. Drie keer per jaar een tussenstand, een stand van zaken. Twee weken geleden hebben we de eerste gekregen. Anderhalf kantje lucht met als enige nieuwigheid de instelling van een commissie die binnen het tracébesluit moet helpen om de zaak weer vlot te trekken. En dat terwijl de afgelopen drie maanden stad en raad in de media en op straat opgezadeld zijn met niet-aflatende onbeantwoorde vragen en zorgen.
Voorzitter, sprak de SP-fractie in juni van het wegvallen van het vertrouwen in een aannemer, ondertussen is bij ons het vertrouwen in het college tot een dieptepunt gedaald. Is het college met de andere opdrachtgevers wel in staat om dit project tot een goed einde te brengen? Is het college wel bereid stad en raad op de hoogte te houden van wat er speelt, het perspectief te bieden dat stad en raad nodig hebben voor herstel van vertrouwen op een goede afloop? Een informatieoffensief vindt niet plaats. Neem stad en raad mee in de onzekerheden en hobbels die zich gaandeweg voordoen. Niets van dit alles. Achterkamertjeslucht stijgt op. Doodse stilte. Het college zit blijkbaar op de lijn: wie geschoren wordt, moet stilzitten. En die

opstelling nemen wij het college kwalijk. Wil de aanleg van de ring weer enigszins draagvlak krijgen in de stad en in de raad, dan is openheid voorwaarde.
Nog steeds is er geen zicht op een planning. Wanneer is de Helperzoomtunnel klaar? Hoe weten we dat het uitstel van oplevering drie jaar bedraagt en niet nog langer? Welke garanties hebben we dat het budget niet overschreden wordt? Elke euro meer die het gaat kosten, gaat immers ten koste van het beschikbare provinciegeld voor bijvoorbeeld de westelijke ring of het stationsgebied.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja, de heer Koks stelt dat er min of meer geen garanties zouden zijn, maar er is toch een contract met de aannemer? Binnen dat contract worden toch de werkzaamheden uitgevoerd? Welke garanties zou u dan nog verder willen?

De heer KOKS (SP): Nou, binnen het contract staat ook de opleverdatum van de Helperzoomtunnel. Daar zou u nu al op de fiets of met de auto doorheen moeten rijden. Mooi contract, maar de tunnel is in geen velden of wegen te bekennen. Zo zijn er nog meer. De bepalingen over de aanleg van de ring zelf in 2021. Dat wordt 2024. Hoe bedoelt u, garanties?

De heer UBBENS (CDA): Ja, u hebt het over financiële garanties dat het niet meer gaat kosten. Dat is het contract. Binnen dat contract moeten zij de boel oplossen. Nu zijn er overschrijdingen van de tijd. Nou, dan gaat een boeteclausule in werking treden. Dat weet u toch net zo goed als ik? Dat hebt u toch ook gehoord en gelezen? Waarom stelt u die vraag dan aan het college?

De heer KOKS (SP): Nee, nee, nee, dat heb ik niet gehoord, laat staan gelezen. We hebben een uitspraak van de provincie dat het niet meer gaat kosten dan wat het oorspronkelijke aanneembedrag was. Maar wat op het moment dat de aannemer zegt: ja, moet je horen, we kunnen zo niet verder? Of er moet meer geld over de brug komen, of we gooien de handdoek in de ring?

De heer UBBENS (CDA): Oké. Dus u beweert hier – voorzitter, met uw permissie – dat u nu voor het eerst hoort dat er boeteclausules zijn. Dat wist u wel?

De heer KOKS (SP): Nee. Wat mijn punt is: Wat is de hardheid van die boeteclausules, van de grenzen die in het contract staan, als blijkbaar termijnen overschreden kunnen worden, als de aannemer in een machtspositie zit van ‘we kappen ermee’, enzovoorts? Ik wil daar zicht op. Ik wil daar houvast in en ik wil daar hardheid in. En die heb ik, in de korte tijd van de afgelopen drie maanden niet gekregen.
Ik ga verder. Welke garantie hebben we dat het budget niet overschreden wordt? Elke euro meer gaat immers ten koste van het budget.
Wegzakkende Helperzoomtunnel, afgelaste zomerinhaalslag, scheuren in het asfalt en wegspoelend zand roepen de vraag op of het project wel technisch uitvoerbaar is. Kan deze aannemer de klus wel klaren? Een aannemer die met een overvolle opdrachtenportefeuille hoogspecialistisch personeel te kort heeft. Een aannemer die zijn organisatie niet op orde heeft. Een aannemer die zich heeft verkeken op vleermuizen, klagende omwonenden en een ondergrond die zich niet gedraagt zoals de boekjes dat voorschrijven. Eigenlijk wordt nu de planning helemaal overgedaan.
Het zal nog maanden duren voor de werkzaamheden weer op stoom komen. Als dreigende wolk hangt juridische strijd tussen de aannemer en de opdrachtgever boven de stad. De nu ingestelde commissie bestaat uit een onafhankelijke voorzitter, twee leden van de aannemer, twee van de opdrachtgever. De opdracht voor deze commissie is het werk vlot te trekken. De SP-fractie wil echter een antwoord op de vraag of de klus wel technisch te klaren valt, of hij binnen de gestelde termijn uit te voeren valt door deze aannemer, door deze opdrachtgevers. Binnen het beschikbare budget, binnen een redelijke tijdsplanning. Een oordeel door een volledig onafhankelijke beoordelingscommissie, zonder politieke of andere belangen. Zonder tunnelvisie. Een dergelijk oordeel doet recht aan het wantrouwen dat heerst in de stad, doet recht aan de verantwoordelijkheid van de raad om het belang van onze inwoners veilig te stellen.

De VOORZITTER: De heer Rustebiel.

De heer RUSTEBIEL (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Wil de SP-fractie de aannemer nog wel houden aan dit ontwerp, om het voor dit bedrag aan te leggen? Want hier zitten juist al die dingen in die wij als raad gevraagd hebben. Waarom trekt u dat nu in twijfel?

De heer KOKS (SP): Wij willen een onafhankelijk oordeel van een onafhankelijke, deskundige club, die beoordeelt of het allemaal wel te doen valt binnen het geld, binnen de planning en binnen de technische voorwaarden, zoals die gesteld zijn.

De VOORZITTER: Laatste punt, de heer Rustebiel.

De heer RUSTEBIEL (D66): Maar uw fractie gaat hier nog voor, voor dit ontwerp?

De heer KOKS (SP): Wat zegt u?

De heer RUSTEBIEL (D66): Uw fractie gaat nog voor dit plan?

De heer KOKS (SP): Ja, ja, ja. Zeker. Maar we hebben grote vraagtekens bij de haalbaarheid, dus. En dat moet die commissie beoordelen.
Hopelijk komt die beoordelingscommissie tot een positief oordeel. Dat versterkt de positie van de opdrachtgevers. Mocht onverhoopt het oordeel negatief zijn, dan hebben we te dealen met die realiteit onder het motto beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Stad en raad weten dan tenminste waar ze aan toe zijn. Samen met Stad en Ommeland, Partij voor de Dieren en 100% Groningen dienen we een motie in. De motie vraagt het college aan de slag te gaan met de instelling van deze beoordelingscommissie. Dank u wel.

Motie 6: Herbezinning Zuidelijke Ringweg (SP, Stad en Ommeland, Student en Stad, Partij voor de Dieren, 100% Groningen)
De raad van gemeente Groningen in vergadering bijeen op 26 september 2018 besprekende de collegebrief Voortgang Aanpak Ring Zuid d.d. 18 september 2018,

constaterende dat:
- op 29 september 2014 het tracébesluit A7/N7 is ondertekend. Tevens is besloten tot de bouw van de Helperzoomtunnel. Deze is ondergebracht bij de Aanpak Ring Zuid en later zijn drie optimalisaties toegevoegd te weten de Esperantotunnel, aansluiting Europaplein en vergroening Julianaplein;
- de gemeente samen met Rijkswaterstaat (opdrachtgever) en de provincie (financieel verantwoordelijk) het Projectbureau aanpak Ring Zuid vormt;
- de uitvoering van het werk voor 388 miljoen euro gegund is aan de aannemerscombinatie Herepoort;
- volgens de aan de raad voorgelegde planning de Helperzoomtunnel in juli 2018 gebruiksklaar zou zijn en de vernieuwde zuidelijke ringweg in het eerste kwartaal van 2021;

overwegende dat:
- de bouw van de Helperzoomtunnel in het voorjaar voor onbepaalde tijd is stilgelegd vanwege een onstabiele ondergrond;
- in de zomer zich verzakkingen in de ondergrond en scheuren in het asfalt hebben voorgedaan;
- de oplevertermijn van de zuidelijke ring vooralsnog met drie jaar is opgeschoven;
- zowel voor de zuidelijke ring als de Helperzoomtunnel een nieuwe planning ontbreekt;
- voor het bovenstaande een mengeling van redenen wordt aangegeven door het college: ontbreken van voldoende en geschikt personeel, bouw in een complexe omgeving en technisch onvoorziene omstandigheden;
- het werk nu nagenoeg stilligt;
- bewoners en bedrijven van onze gemeente door het uitstel geconfronteerd worden met een nog langere periode van bouwoverlast en bereikbaarheidsproblemen;
- in stad en gemeenteraad ernstige zorgen bestaan over de realiseerbaarheid van het gehele project in zowel technische als financiële zin;
- de nu ingestelde commissie onder voorzitterschap van de heer M. Hertogh de taak heeft binnen het tracébesluit de werkzaamheden vlot te trekken;

- de relatie tussen opdrachtgever (Projectbureau Aanpak Ring Zuid) en opdrachtnemer (Combinatie Herepoort) in een juridische fase dreigt te komen;
- bij het mislukken van het aardwarmtetraject een van de door de raad overgenomen adviezen was het versterken van de controlerende rol van de raad;

verzoekt het college:

- aan het projectbureau de wens van de gemeenteraad van Groningen over te brengen tot het instellen van een beoordelingscommissie bestaande uit onafhankelijke deskundigen op de diverse vakgebieden die van toepassing zijn op de Aanpak Ring Zuid;
- de taak van deze commissie is om op de kortst mogelijke termijn een antwoord te geven op de vraag of het tracébesluit, Helperzoomtunnel plus optimalisaties technisch uitvoerbaar zijn, binnen het gegunde budget en binnen welke termijn;
- de raad voor 1 november 2018 te informeren over de reactie van het projectbureau met de bijbehorende overwegingen;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven? De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Dank u wel, voorzitter. De zuidelijke ringweg, een project dat wat ons betreft niet de beste oplossing was, maar wel de meest haalbare. Het verbond de zuidelijke wijken met elkaar en er werd meer groen aan toegevoegd. De raad voegde een aantal optimalisatie toe, die inmiddels voor het grootste deel ook al zijn uitgevoerd.
Na de mislukking van het inschuiven van de Helperzoomtunnel, kwam er afgelopen zomer een aantal andere problemen aan het licht. De complexiteit van het bouwen van de nieuwe zuidelijke ringweg, bouwen in een bestaande stad, werd heel vroeg al zeer pijnlijk zichtbaar. De planning bleek te strak en het belang van goede communicatie en informatie is de afgelopen weken duidelijk geworden.
Door de problemen, vertragingen en oorverdovende stilte, is er ongelooflijk veel ruis en onduidelijkheid ontstaan onder onze inwoners, ondernemers en politici in raden en Staten. Een artikel van het Dagblad van het Noorden wakkerde die twee weken geleden aan. Of de inhoud nu wel of niet klopte, college, projectbureau en aannemer moeten vol aan de bak waar het gaat om de externe communicatie.
Mijn fractie heeft al eerder twijfels geuit over de professionaliteit van de aannemer en of deze wel voldoende in staat is om de klus te klaren. De collegebrief van 18 september geeft mijn fractie onvoldoende duidelijkheid en het bezoek aan het projectbureau, waar ook de aannemer gisteren vertegenwoordigd was, heeft onze zorgen niet weg kunnen nemen. Een extra commissie die wordt voorgesteld, tussen aannemer en projectbureau, kan weliswaar de gesprekken vlot trekken, maar gaat nog steeds geen antwoord geven op de vraag of het allemaal wel gaat lukken voor het beschikbare budget zonder extra vertraging. En het lijkt er ook op dat de aannemer zichzelf in een tijdsklem heeft gestoken.
Onze fractie heeft het gevoel dat we grip en controle op dit project verliezen. Daarom staan wij dan ook op de motie, samen met de SP, waarmee we de controlerende rol van de raad op dit project hopen te vergroten, zoals ook werd geadviseerd na het raadsonderzoek over geothermie.
Tot slot nog een vraag aan het college. In hoeverre is het nodig om de te kappen houtopslag, waar deze zomer een vergunning voor is afgegeven, door te zetten, nu er sprake is van een forse vertraging? Graag een reactie.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven? De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter en dank u wel ook, insprekers. Zonder woorden te herhalen, kan ik zeggen dat wij de meeste zorgen van de insprekers wel delen. Dat het een erg moeilijk plan is, was te verwachten. Dat was voor mij altijd duidelijk. Dat wij als raad niet goed op de hoogte gehouden zouden worden van de voortgang en van de problemen, vind ik wel een serieuze zaak. Mijn vraag aan de wethouder is dan ook: wat zijn de problemen? Wat is de status en wat kunnen wij nog verwachten?
De stuurgroep heeft aangegeven dat er geen grote, zichtbare werkzaamheden worden uitgevoerd tot december. Echter, de voorbereidende werkzaamheden blijken gewoon door te gaan. Dit terwijl het ontwerp van de ringweg, en daarmee het definitieve traject dat nodig is voor de daadwerkelijke ringweg, en de werkruimte die nodig is om de ring aan te leggen, niet bekend zijn. Zeker dat laatste zal ook mede bepalen hoeveel houtopstand en bomen nog zullen moeten worden gekapt. Op dit moment lijkt het absoluut niet duidelijk of alle houtopstanden en bomen gekapt moeten worden, omdat wij veel zaken niet weten. De steeds toenemende vertraging, een planning zonder einddatum, maakt ook dat de stad veel groen voor

langere tijd wordt onthouden. Er is al enorm veel gekapt en meerdere gebieden rond de zuidelijke ringweg lijken al gekapt te zijn. Wat vindt de wethouder ervan dat de voorbereidende werkzaamheden inclusief bomenkap wel doorgaan, zonder zicht op de rest van de werkzaamheden in planning?
Ik hoef u niet te vertellen dat wij, zodra wij doorkregen dat de plannen voor de zuidelijke ringweg niet de plannen bleken die wij dachten dat ze zouden zijn, onze steun, vierenhalf jaar geleden hebben ingetrokken. Ik kop hem alvast in. Dat was toevallig vlak voor de verkiezingen. En dat is mij niet in dank afgenomen door collega-raadsleden, destijds. Het is nu weer vlak voor de verkiezingen en ik hoor meerdere partijen ook klagen over de zuidelijke ringweg. Logisch. Het is ook niet pluis. Verkiezingsretoriek? Ik denk het niet. Ik ben blij te zien dat we na vier jaar er niet alleen voor staan. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Blom.

De heer BLOM (VVD): Voorzitter, ik heb nog een vraag aan de heer Kelder. Wilt u misschien de uitdrukking ‘het is niet pluis’ nader duiden? Dat lijkt op, wat ook al eerder gezegd is, ‘sjoemelen’, maar volgens mij is daar geen sprake van. Bedoelt u dat ook?

De heer KELDER (PvdD): Dan moet ik even kijken in welke zin ik dat precies noemde. Nou ja, in onze ogen klopt wat er nu gebeurt bij de zuidelijke ringweg van geen kanten. Dus dat bedoel ik met ‘het is niet pluis’. Ik heb het niet over gesjoemel. Ik vind dat het allemaal niet duidelijk is wat er gebeurt. Ik sluit me wat dat betreft ook aan bij de woorden van de heer Koks op dat punt. Dat vind ik niet pluis.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja, dank u. Voorzitter, de heer Kelder wekte net een suggestie, maar hij noemde het beestje niet bij de naam. U had het erover dat u de vorige keer, bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen uw steun introk. U wekte bij mij de suggestie dat er vandaag zou zijn gezegd, door partijen, dat daar hetzelfde aan de hand is.

De heer KELDER (PvdD): Nou, oké. Misschien heb ik die suggestie gewekt, maar ik bedoel eigenlijk meer dat ik door de WhatsAppgroep die erover was georganiseerd en de vele mailtjes die ik erover voorbij heb zien komen, wel heb gemerkt dat veel raadsleden toch twijfels hebben bij de huidige plannen. Niet dat ze steun gelijk intrekken, dat heb ik daarnet ook niet gehoord van andere partijen, maar ik heb wel het gevoel dat meer partijen zich achter de oren krabben van: wat is hier nou aan de hand? Maar dat zal blijken uit woordvoeringen van de anderen. Misschien ben ik iets te voorbarig.

De VOORZITTER: Ik ga over naar de heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja, toen wij hier in 2014, na jaren van discussie – want ik vond terug dat de discussie hierover begonnen is in 1992, het uiteindelijk in de raad erover hadden, het was mijn maidenspeech in 2014 – min of meer besloten om met het project verder te gaan, dat natuurlijk al lang liep, op dat moment, wisten we dat we een ongelofelijk ingewikkeld project voor ons hadden. En dat het te verwachten viel dat daarbinnen ook dingen fout zouden gaan. De heer Koks verwees net naar een soort rimpelloos project, maar ik denk dat die verwachting bij ons zeker niet aanwezig was. Maar toen de afgelopen zomer bleek dat het tweeënhalf of drie jaar vertraging zou zijn, was dat een bittere pil, die voor ons moeilijk te slikken was. Maar we zullen wel moeten.

De VOORZITTER: De heer Koks. Kort graag.

De heer KOKS (SP): Ja. Rimpelloos, dat is een extreem aan de andere kant. De incidenten die zich in een hoog tempo, het afgelopen halfjaar, hebben afgespeeld, noemt u dat een acceptabele hoeveelheid incidenten?

De heer UBBENS (CDA): Natuurlijk is het niet acceptabel. Maar er is een aantal van die incidenten die u noemt, een verzakking bij een weg, waarvan ik denk: dat kan gebeuren. Waar we vooral tegenaan lopen is het feit dat we twee tot drie jaar vertraging oplopen, dat we nu nog steeds geen planning hebben, dat is een groot probleem. Ik denk dat ook niemand dat ontkent.

Er komen ook allerlei vragen bij ons naar boven. Vragen als: hoe heeft dit kunnen gebeuren? Hoe kunnen we de vertraging eventueel verminderen? Wie is er uiteindelijk verantwoordelijk? Wie gaat er voor eventuele kosten betalen? Allemaal belangrijke vragen. Maar voor mensen die dagelijks bij het Julianaplein rijden is de noodzaak van dit project absoluut duidelijk. Het verkeer op het Julianaplein staat nog dagelijks vast en de bereikbaarheid van onze stad heeft dit project nodig. De vraag is wat nu te doen. De voorgestelde commissie, denk ik, haar werk laten doen. De commissie moet aanbevelingen doen, waarmee zowel de Aanpak Ring Zuid als Herepoort ervoor kunnen zorgen dat er zo snel mogelijk alsnog een goede planning komt. De eerste prioriteit is voor ons de verdere uitvoering van dit project.
Een ander punt van discussie blijft de communicatie. En dan vooral de communicatie via de media naar het grote publiek. Ik denk dat de informatievoorziening voor mensen die zelf informatie willen ophalen goed is. Maar veel mensen gaan niet naar de website van Aanpak Ring Zuid. Veel mensen gaan niet naar het nieuwe informatiecentrum. Die zullen op een andere manier moeten worden benaderd. Nu snap ik dat Aanpak Ring Zuid, Herepoort pas iets willen communiceren als er echt nieuws is. Als er bijvoorbeeld de nieuwe planning ligt. Maar het is nu al te lang stil en dan komen er vanzelf speculaties. Dat doet het project geen goed. Daarom toch de oproep om vaker de media zelf op te zoeken, vaker te zorgen dat de stad op de hoogte is van de ontwikkelingen en niet te veel af te wachten, zodat de stad toch vertrouwen kan blijven houden dat er ondanks de vertraging en de problemen waar we nu in zitten, uiteindelijk een mooie nieuwe ringweg komt.
Voor nu moeten we denk ik de voorgestelde commissie haar werk laten doen en zorgen dat er zo snel mogelijk alsnog een planning komt die ervoor kan zorgen dat de ringweg er zo snel mogelijk alsnog komt.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik kijk nog even rond. Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ja, dank u wel, voorzitter. Waar de één zich tijdens de file heel erg opwindt over de slechte bereikbaarheid of doorstroming van de weg, en baalt dat het project langer gaat duren, want die hebben ook de kranten gelezen in het algemeen, denkt een ander: mooi, ik was toch al niet zo voor deze weg en vind alles wat het tegenhoudt op dit moment juist goed. Insprekers hadden het daar ook al over. Anderen hebben dat ook al gedaan. We hebben ook even teruggekeken van wat er allemaal is gepasseerd in het verleden. We hebben in 2014 ook voor deze weg gestemd, met wel wat plussen en minnen. Die hadden we daarbij op een rijtje gezet en alles overziende vonden wij dit toch een oplossing voor het verkeersprobleem van Groningen en hebben we voorgestemd. En we waren in de loop van de tijd ook heel erg blij met de optimalisaties die er bijgekomen zijn, inclusief De Papiermolentunnel voor de fietsers.
Op 18 juni hebben we voor het laatst hierover gesproken en vorige week kregen we een brief over de voortgang. Wat ons betreft wel een heel korte brief, want wij hadden meer verwacht. Graag een reactie van de wethouder, want waar wij graag in meegenomen worden, is de inhoud van het project en de voortgang van het project. Ik snap dat de wethouder ons wellicht tien kantjes tekst heeft willen besparen, maar dit was toch wel een beetje aan de korte kant. Dus graag een reactie.
Ook het punt communicatie is behoorlijk opgevallen, want tussen juli en de berichten in de pers van kortgeleden over stopzetten, is naar onze mening een vacuüm ontstaan, waarin iedereen een kleurplaat zelf heeft ingekleurd over de oorzaak en over de reden waarom het nu lijkt alsof er niet gewerkt wordt, of wat er wel niet aan de hand is rondom die ring Zuid. Wat ons betreft willen wij dat vanaf nu ook graag beter en anders en ook hier graag een reactie van de wethouder op, want het is nu toch continu: vul in en kleur de plaatjes en dan krijgen wij als raadsleden, waar we ons ook bevinden in de stad, of welke e-mail we ook openen, allerlei opmerkingen van allerlei aard. Anderen hebben het ook al benoemd. Wat wij graag willen: maak duidelijk wat wanneer waar plaatsvindt en die routetijdtabel, die het college weliswaar in de brief benoemt, daar is het gewoon hoog tijd voor, zodat we inzichtelijk kunnen maken: dit gaat er de komende tijd gebeuren aan de stad. En dat er nog even tijd voor nodig is, dat snappen wij, maar we willen hem ook niet pas over een jaar zien, want dan is volgens ons de duidelijkheid rond het project ver te zoeken.
De commissie-Hertogh, zoals beschreven staat in de brief en ook al eerder is gecommuniceerd, lijkt ons een zeer goede zaak. Ik heb even gekeken naar de opdrachtformulieren die deze commissie krijgt. Daar staat een behoorlijk duidelijke zin in, namelijk – want het is openbare informatie, het staat op Aanpak Ring Zuid hebben wij gevonden – dat dreigende verdere escalatie voor het project voorkomen dient te worden. Wat ons betreft zegt dat ook wel heel veel. Dat geldt ook voor de zinsnede in de brief, ook graag daarop een toelichting van de wethouder: “De aannemer moet alle zeilen bijzetten om aan de contractuele eisen te voldoen.” Volgens mij hebben die twee met elkaar te maken en voor mij zit daar ook een wereld achter waarover wij nog niet alles gehoord hebben en wat ik graag hier ook wil horen, in deze zaal.

En wat ons betreft, als je het over eisen hebt, als je met elkaar iets hebt afgesproken: een eis is een eis. Daar valt niet zoveel aan te tornen. Dat is met het uiteindelijke doel waar wij het project ooit mee begonnen zijn. We willen de leefbaarheid bevorderen van deze stad, daar horen ook zaken bij als omgeving, groen, nou, noem alle elementen maar op die we besproken hebben. Dat uiteindelijke doel willen we ook graag voor ogen houden: een weg met een goede doorstroming voor iedereen die naar, via of in onze stad moet zijn. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja, voorzitter, ik ben wel benieuwd of de ChristenUnie, gezien wat er zich de afgelopen maanden allemaal heeft voorgedaan, nog voldoende vertrouwen heeft dat het oorspronkelijke plan, binnen het oorspronkelijke budget, binnen een redelijke planning – want de oorspronkelijke planning halen we al niet meer – überhaupt nog wel te doen valt. De commissie-Hertogh heeft tot taak om binnen de gegeven kaders de zaak vlot te trekken. Hebt u nog voldoende vertrouwen om het totaal gerealiseerd te krijgen?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Vertrouwen is een heel politiek woord. Het is wel goed dat u die vraag stelt, want daar moet je het wel goed met elkaar over hebben. U gaat daarin heel ver, door te zeggen: ik wil het allemaal nog achteraf bekijken, wat we al afgesproken hebben met elkaar. Dat vinden wij voor dit moment te ver, maar ik heb dacht ik behoorlijk kritische vragen gesteld aan het college: hoe ziet u die routetijdtabel, wanneer komt die? Wat gaat die commissie doen om ieder geval aan die eisen te voldoen? Het is een beetje een dooddoener, maar ik wil toch eerst graag horen wat de wethouder daarop te zeggen heeft en voor dit moment laat ik die vertrouwensvraag nog even staan.

De VOORZITTER: Ik dank u. Ik ga naar de woordvoering van de heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Nou, mijn fractie vindt het vanzelfsprekend ook zeer teleurstellend dat de aanpak van de zuidelijke ring met zoveel problemen gepaard gaat en minstens zo teleurstellend is dat hier een brief ligt die ons eigenlijk vrij weinig informatie geeft. Niet alleen ons als volksvertegenwoordigers, maar ook de hele stad tast in het duister en moet gissen wat er nou precies aan de hand is. Ligt daar een achterliggende grote oorzaak aan ten grondslag of speelt er meer?
Tegelijkertijd zien wij – en dat is ons dan gegund geweest als volksvertegenwoordigers, en als je je best doet en je kijkt op de site van de zuidelijke ring, dan zie je dat ook – dat er best een heleboel oorzaken zijn. Dat sommige plekken te maken hebben met vleermuizenproblematiek, dat het met vergunningen te maken heeft op andere plekken, dat de extreme hitte in de zomer en de enorme regenval inderdaad ook niet echt meehielpen, dus dat de wet van Murphy ook echt is gaan werken. Dat de complexiteit van het hele project ons parten speelt, de gedragingen van de grond, kortom, het is een hele keten van dingen. En je had natuurlijk kunnen zeggen: dat had je van tevoren kunnen weten, maar er zit ook een aantal zaken in waarvan je denkt: dat is ook echt heel specifiek voor de situatie die zich deze zomer heeft voorgedaan.
Dan blijft wel de grote vraag: waarom wordt er nu zo slecht, naar onze smaak, over gecommuniceerd? Veel is uit te leggen en nu zijn we overgeleverd aan het verhaal dat in de krant staat. We moeten gissen, nogmaals. En dat is niet nodig. Dus de eerste vraag die wij hebben: waarom ligt er zo'n vage brief? De tweede: is het college het niet met ons eens dat er een grote kans ligt voor bestuurders om veel adequater uit te leggen wat er precies aan de hand is? Een Paterswoldsewegtunnel is heel wat anders dan een Helperzoomtunnel, is heel wat anders dan een wegzakkend talud voor een tijdelijke noodweg. De vleermuizenproblematiek heb ik al genoemd, het zijn allemaal totaal verschillende dingen die het er niet beter op maken, maar communiceert daar dan op. Dat helpt, denken wij. Dus nogmaals de vraag: kan er scherper aan de wind worden gecommuniceerd door het college of kan het college op zijn minst nu een reactie geven waarom dat de afgelopen periode niet op die scherpe manier is gedaan?
En het laatste punt en dat is ook een beetje een antwoord op de andere vragen: wij hebben natuurlijk een heel stevig contract, dus wat dat betreft hoeven wij ons geen zorgen te maken. Maar is eigenlijk zo'n design-and-buildcontract niet hetgeen ons nou parten speelt? Dat als je het dichter bij de overheid houdt, de uitvoering van zo'n vreselijk complex project, dat je dan veel flexibeler op de zaken in kan spelen? Dat we misschien toch wel zo'n mooi contract hebben, dat zo dichtgetimmerd zit, dat daardoor de vergunningen niet op tijd worden gehaald, dat de complexiteit zich slecht verhoudt met het volledig dichttimmeren van zo'n contract, zoals we nu hebben gehad in de vorm van een design-and-buildconstructie. Graag een reactie daarop. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Blom.

De heer BLOM (VVD): Ja, voorzitter, dank u wel. We zijn ongerust over de gang van zaken. Die ongerustheid is wel algemeen, kan ik wel vaststellen. Het is een groot en gecompliceerd project en nu ook een kwetsbaar project. We hopen van harte dat dit, op welke manier dan ook, vlot getrokken wordt, want we kunnen gewoon niet met deze weg, die half in puin ligt, blijven zitten.
Mobiliteit gaat ons zeer aan het hart, zoals u weet en de spade moet snel weer in de grond. De VVD vindt dat we er pragmatisch naar moeten blijven kijken en dat alles aangewend moet worden om het project zo snel mogelijk te voltooien.
Daarnaast moet de raad uiteraard adequaat geïnformeerd worden over de voortgang en ook over de blokkades die zich voordoen en daarmee sluit ik mij wel aan bij de vraag van de PvdA.
Verder nemen wij afstand van termen als ‘sjoemelen’ en zaken die ‘niet pluis’ zouden zijn. Wij hebben daar geen enkele aanwijzing voor, zeker niet in relatie tot dit college. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja, in de junibijeenkomst had u het over een auto die bijna total loss was. Vervolgens gebeurden er nog een paar dingen. Hoe is de stand van de auto op dit moment, wat betreft de VVD?

De heer BLOM (VVD): Die is onderzocht en die is nog te repareren.

De VOORZITTER: Ik ga eerst even naar de heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. U noemde in een zin ‘niet pluis’ en ‘college’. Ik heb in mijn woordvoering dat niet in één zin genoemd. Ik heb het gehad over niet pluis bij de plannen voor de ringweg. Wat vindt u wel pluis aan het feit dat we drie jaar vertraging hebben, bijvoorbeeld?

De VOORZITTER: Ik wil de heer Sijbolts de gelegenheid geven voor een vraag, dan kan daar desgewenst in een keer op worden geantwoord.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja, ik was benieuwd of de heer Blom mij het verschil kan uitleggen tussen zijn bijdrage en zijn collega in de Provinciale Staten.

De heer BLOM (VVD): Welke verschillen wilt u graag toegelicht hebben?

De VOORZITTER: Nou, gaat u het daar straks eerst maar even onderling over hebben. Dan ga ik naar de heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voor mijn woordvoering, hè?

De VOORZITTER: Moment even, mijnheer Leemhuis. Dan gaan we eerst even dit debatje afronden, als u het goedvindt. U hebt een vraag gesteld en u hebt er geen antwoord op gekregen, hè? Even kijken of het antwoord nog komt.

De heer BLOM (VVD): Wilt u de vraag nog even herhalen? Ik dacht dat de heer Sijbolts het daarna overnam, maar wat was uw vraag, mijnheer Kelder?

De heer KELDER (PvdD): Nou, ik constateerde dus dat ik het woord ‘niet pluis’ niet in combinatie noemde met het college. Dus dat wil ik even herstellen. En ten tweede was mijn vraag: wat vindt u wel pluis aan het feit dat er bijvoorbeeld drie jaar vertraging is?

De heer BLOM (VVD): Ja, weet u, woorden als ‘niet pluis’ en ‘pluis’ refereren volgens mij aan enig bedrog en volgens mij heeft dat geen relatie met dat er uitstel is van drie jaar.

De VOORZITTER: Goed. Hebben we het nu zo’n beetje afgerond? Dan ga ik naar de heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Zoals wij ook al in juni als fractie zeiden en ook na het horen van het feit dat de zomerstremming geen positief effect kon betekenen, is mijn fractie zeer ongelukkig met het feit dat het project zoveel langer gaat duren en wij voelen ook onrust. De reden dat het project op die manier enorme vertraging heeft gekregen, heeft te maken met de complexe planning en ook de moeite om specialistische kennis en specialisten uit de markt te halen. En daardoor worden kritische data niet gehaald en daardoor stapelt de vertraging zich op.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja, die specialistische menskrachten die niet beschikbaar zijn, daar zei de aannemer gisteren over dat dit komt door een overvolle orderportefeuille. Wat vindt u daar dan van dat wij de dupe zijn van het feit dat hij aannemer de afgelopen paar jaar order na order heeft binnengehaald en geen rekening heeft gehouden met de technische specialiteit die daarbij komt kijken?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Het zal u niet verbazen dat ik dat buitengewoon ongelukkig vind. En het is ook zo, en daar kom ik zo nog even op bij het blokje contract, dat dit ook de reden is waarom het goed is om de aannemer wel degelijk te wijzen op zijn verantwoordelijkheden en plichten binnen het contract.
Maar ik ga even terug naar het belang van een goede inpassing van die ringweg in de stad. Daarom zijn die deksels, het Zuiderplantsoen, de optimalisaties met meer groen en de Esperantotunnel, maar ook de tunnel bij De Papiermolen van groot belang. Er liggen plannen. Er is een contract en wij vinden dat de aannemer gehouden moet worden aan het uitvoeren van dat plan. Het is een complex project in een stad, maar desalniettemin: de eisen en voorwaarden in het contract waren duidelijk.
Mijn fractie steunt wel de oproep van meerdere fracties om te zeggen: college, maar ook provincie, combinatie Herepoort en Aanpak Ring Zuid, zorg voor duidelijke communicatie. En inderdaad, wat ook al gewisseld is: proactief. Kom er zelf mee en zorg dat discussies en onduidelijkheden die ontstaan in de Groningse samenleving snel worden beantwoord.
Ook vindt mijn fractie het belangrijk dat er, nu het mogelijk wel drie jaar langer gaat duren, goed wordt gelet op leefbaarheid, maar ook bijvoorbeeld doorfietsbaarheid van het gebied en het behoud van groen. Er zijn al vragen over die aanstaande bomenkap gesteld en daar wil ik ook graag een antwoord op.
Tot slot is het van belang om van het college te horen of we nu inmiddels al wel weten wanneer we inzicht krijgen in die routetijdtabel, zoals dat genoemd wordt.
Dat was mijn bijdrage. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Rustebiel.

De heer RUSTEBIEL (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Het grootste project van Groningen ligt stil. Dat betekent dat we drie jaar langer een litteken dwars door onze stad heen hebben en dat de ontwikkeling die wij wilden drie jaar langer stilligt, op een moment dat we dat helemaal niet kunnen gebruiken. Gisteren spraken we zowel het projectbureau als de aannemer hierover en kort samengevat zien wij een aannemer die de eisen van de opdrachtgever te hoog vindt en een opdrachtgever die de aangeleverde kwaliteit te laag vindt. Daardoor is nu een patstelling ontstaan. Dat er nu een commissie komt die die samenwerking, die patstelling gaat onderzoeken, begrijpen wij, maar we worden er niet per se gelukkig van. De stad heeft er ook nog niet direct wat aan. Ze gaan er de drie jaar vertraging niet mee oplossen en wanneer de definitieve planning er ligt, weten we ook nog niet.
Maar goed, die planning moet natuurlijk zo snel mogelijk naar onze raad en naar de stad toe komen en daarvoor moeten wij eerst het werk van die commissie afwachten. Ook even in reactie op wat de heer Koks zei: juist die optimalisaties hebben voor ons gezorgd dat wij voor dit ontwerp konden kiezen en juist die verdiepte ligging, die keuzes voor de leefbaarheid maakten dat deze weg een voor de stad heel acceptabele oplossing was.
Daarom willen wij ook helemaal geen concessies doen aan het ontwerp, juist omdat dit ontwerp ervoor zorgt dat er zo min mogelijk een barrière is. D66 wil de aannemer houden aan de afspraak. Er ligt een prachtig ontwerp met een bedrag en een handtekening eronder en daar willen wij de aannemer aan houden.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, de spreker haalt mij aan. Laat er geen misverstand over bestaan: de SP-fractie is voor het oorspronkelijke ontwerp, voor de optimalisaties, enzovoorts. Daar doen wij geen stuiver aan af. Het gaat ons alleen om de gang van zaken.

De VOORZITTER: U was klaar, begrijp ik? Oké. Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, voorzitter, dank u wel. Allereerst wil ik de wethouder even vragen of het klopt dat de brief van september niet beantwoord is en of hij dat dan, als het niet zo is, alsnog wil doen. Dit naar aanleiding van de inspreker.
De heer Koks noemde al even een hele opsomming van alle problemen van een zeer complex dossier. Ik wil dat ook niet hier overdoen, maar bij ons heerst op alle fronten daardoor ook twijfel. Aan het plan zelf, de uitvoering door de aannemer en het ontbreken van onafhankelijke expertise bij een controlerend orgaan. Vooral dat laatste bleek bij geothermie ook al te ontbreken, wat uiteindelijk een miljoenenstrop is geworden.
Voorzitter, de vraag is nu: wat is er nodig? Het college, Aanpak Ring Zuid en de aannemer hebben nu al het plan om het plan hoe dan ook te laten slagen. Terecht natuurlijk. Maar voorzitter, welke rol hebben wij dan als raad? Is het niet onze taak om te kijken of we wel op de goede weg zitten met dit plan en of het technisch en financieel wel haalbaar blijkt? Is het niet onze taak om zo snel mogelijk antwoord te krijgen op de vraag: waar zijn onze Stadjers aan toe? Of moeten we de stekker eruit trekken en zo snel mogelijk kijken naar alternatieven?
Andere fracties vragen naar een routetijdtabel met allerlei mogelijke technische informatie van het college. Dat is natuurlijk hartstikke mooi, maar voorzitter, kunnen wij met zijn allen dan werkelijk bepalen of dit haalbaar is of niet? Om heel eerlijk te zijn: bij mij als persoon ontbreken echt wel de kennis en informatie om daar goed serieus over te kunnen oordelen. Daarom pleiten wij samen met de SP voor een onafhankelijke commissie met echte expertise, zodat zij kunnen oordelen of wij hiermee moeten doorgaan of niet. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Rustebiel.

De heer RUSTEBIEL (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Welk alternatief plan zou de fractie van 100% Groningen graag uitgewerkt zien?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, ik snap wel dat u mij wilt vragen welke oplossing ik zie. Daar heb ik natuurlijk geen expertise voor. Waar ik wel naar vraag is om onafhankelijke expertise in te zetten die ons adviseert of wij met dit plan moeten doorgaan of niet. Wij kunnen wel het college vragen om een routetijdtabel met allerlei technische informatie, maar om heel eerlijk te zijn, niemand van ons is hier verkeerskundig dusdanig onderlegd dat hij het goed kan beoordelen. Dus daarom pleiten wij voor een onafhankelijke expert, die ons echt goed kan adviseren over dit plan.

De VOORZITTER: Dank u wel. Is er verder nog een woordvoering vanuit de raad? Gaat uw gang.

De heer SNELTING (Student en Stad): Voorzitter, dank u wel. Laat ik vooropstellen dat ook wij zeer teleurgesteld zijn in hoe de Aanpak Ring Zuid tot nu toe is verlopen. Een vertraging van drie jaar en mogelijke wijzigingen in de plannen in het verschiet, het is niet niks. Wij vinden het vooral nu belangrijk dat de combinatie Herepoort met de ingestelde adviescommissie tot goede vervolgstappen komt.
Maar de valse start heeft natuurlijk wel geresulteerd in een deuk in het vertrouwen. We vinden het belangrijk om de vinger aan de pols te houden, zoals ik ook raadsbreed hier merk. Dat is bijvoorbeeld mogelijk met een onafhankelijke beoordelingscommissie, waar de door de SP ingediende motie ook om vraagt. Wij zijn eigenlijk benieuwd hoe de wethouder tegenover zo’n commissie staat.
Tot slot zou ik me ook willen aansluiten bij de vragen die door de PvdA zijn gesteld met betrekking tot de communicatie. Dank u wel.

De VOORZITTER: Geen andere woordvoering vanuit de raad? Het woord is aan de wethouder.

Wethouder DE ROOK: Ja, voorzitter, dank u wel. De Aanpak Ring Zuid: het helpt denk ik bij dit soort discussies wel vaak om even terug te gaan naar de vraag waar we het allemaal ook alweer voor doen. De aanpak van de zuidelijke ringweg is een oplossing voor de grootste verkeersbottleneck van Noord-

Nederland, die al jarenlang als een probleem wordt ervaren, als een knelpunt in de bereikbaarheid van onze stad en dat gaan we met het project Aanpak Ring Zuid eindelijk oplossen.
Maar dat doen we niet zomaar. Het is denk ik ook juist de verdienste geweest van deze raad en de gemeente dat we dat op een manier doen die rechtdoet aan de leefbare stad die Groningen wil zijn. Door de verdiepte ligging aan te leggen, in een stedelijk gebied, door de optimalisaties te realiseren, door een groene inpassing te verkiezen en juist heel streng te zijn op het beschermen van de belangen van de omgeving op het moment dat die ringweg wordt aangelegd.
Ik denk dat het goed is om te beseffen dat ook in die discussie het altijd de gemeente was die juist op die aspecten het meest kritisch was, en ook het meest ambitieus, waar het ging om onder welke voorwaarden wij dit project wilden toestaan in onze stad. Het is daarom denk ik ook goed dat de gemeente dat gedaan heeft en dat heeft natuurlijk ook resultaat gehad. Het is denk ik ook – en ik kom zo op de rest van mijn woordvoering – ontzettend belangrijk dat wij die scherpte en die ambitie ook blijven behouden in dit project, want we hebben dat immers niet voor niets gedaan, al die jaren.
We zijn met vertrouwen aan de slag gegaan. Toen de bieding van de aannemer binnenkwam, wij ook zagen dat het een aannemer was met een sterke lokale binding, hoopten we dat we snel aan de slag konden met een succesvolle uitvoering van het project. En ondanks dat er natuurlijk al veel gedaan is – veel werkzaamheden zijn ook al wel verricht en ook naar volle tevredenheid – moeten we gewoon constateren dat de voortgang van de aanpak van de zuidelijke ringweg gewoon niet zo gaat als we hadden gehoopt. Door verschillende raadsleden is al in verschillende toonaarden gezegd dat ze daar niet zo gelukkig mee zijn en dat is het college ook niet. En ook wel sterker dan dat. Op het moment dat wij hebben gezegd, na al die jaren van planvorming: “Dit is het plan dat wij willen”, dan wil je dat je daar zo snel mogelijk mee aan de slag kunt, dat de overlast zo min mogelijk is voor de omgeving en dat we zo snel mogelijk kunnen toewerken naar het eindresultaat waar we het eigenlijk allemaal om doen. Dat je dan moet constateren dat je na – we zijn natuurlijk al een tijd bezig met de aannemer – ongeveer een jaar na de start van het project aan moet kijken tegen een vertraging die inmiddels lijkt op te lopen tot ongeveer drie jaar. Dat is een scenario waar we natuurlijk wel rekening mee hadden gehouden, want in elke risicodossier staat natuurlijk wel zoiets, maar wij hadden het allemaal niet gehoopt. En het feit dat het zo is, als ik zeg dat het ontzettend vervelend is, vooral voor de mensen die daar dagelijks mee te maken hebben, dan is dat nog steeds eufemisme. Dat is eigenlijk het scenario waar wij absoluut niet in terecht willen komen.
Maar voorzitter, tegelijkertijd is dat wel het scenario waar wij nu in terecht zijn gekomen en de vraag waar het college zich nu met name op richt is: hoe komen we daar nou zo snel mogelijk weer uit?
Voorzitter, ik denk dat het goed is voor mijn woordvoering om een kleine tijdlijn te maken, want dan komen er ook veel vragen die door de raad gesteld zijn wel aan de orde.
Eind juni heeft de raad van het college een brief gehad waar het nieuws in stond over de staat van de zuidelijke ringweg, dat de samenwerking niet zo liep als we gehoopt hadden en dat er nu sprake was van een vertraging van twee tot misschien wel drie jaar. We hebben in het debat dat daarop volgde, in juni, en later in het debat nog in juli ook uitgebreid stilgestaan bij de vraag die daar natuurlijk meteen achter weg komt in een politieke arena, namelijk: hoe komt dat dan? Hoe kan het nou zo zijn dat wij daar nu in terechtkomen? En ik vat het even kort samen, want wij hebben dat denk ik uitgebreid gewisseld. De diagnose die we daar eigenlijk bij gesteld hebben, van wat nu het probleem is, komt er eigenlijk in het kort op neer dat de aannemer het project wat ons betreft op een aantal onderdelen heeft onderschat en dat dit, in combinatie met een krapte op de personeelsmarkt, ertoe leidt dat het de aannemer te veel moeite kost om tijdig te leveren wat door de opdrachtgever van hem wordt verwacht. Dat is eigenlijk in het kort de diagnose, zou je kunnen zeggen.
De heer Ruddijs heeft een heel terechte opsomming gegeven van wat daar allemaal onder te vangen valt. Het aantal aanleidingen en dingen dat er speelt is velerlei, maar het komt eigenlijk allemaal hierop neer. We hebben gezegd, ook in die brief van juni, dat we ook een oplossing hebben voor dat probleem, namelijk dat wij van de aannemer hebben gevraagd – en dat gaan ze ook leveren – om het bijschakelen van mensen en het verbeteren van de beide projectstructuren, zowel aan de opdrachtnemers als aan de opdrachtgeverskant. 18 juli, dat was de volgende brief die wij naar de raad hebben gestuurd, dat was vier weken later, hebben wij helaas moeten constateren dat die nieuwe aanpak er nog niet voor zorgde dat de zomerstremming kon worden gegund. Je zou kunnen zeggen dat wel begonnen is met de oplossing, maar dat die nog niet snel genoeg zijn werk kon doen om de kwaal waar we mee te maken hebben, weg te kunnen nemen. Binnen die vier weken waar je het dan over hebt, is dat misschien ook niet zo gek. Maar de conclusie was natuurlijk wel dat er geen toestemming kon worden gegeven en daardoor schoot de vertraging van twee jaar zelfs naar drie jaar.

Misschien is het nog wel uit te leggen dat die zomerstremming op het kritische pad zat van de verdiepte ligging van de werkzaamheden van de zuidelijke ringweg en dat betekent dus ook, omdat de zomerstremming niet kan plaatsvinden, dat er pas weer kan worden verdergegaan op dat deel van het traject, als er een nieuw moment is gevonden voor die zomerstremming. De meest logische aanname daarbij is dat dit in de volgende zomer is, volgend jaar. Dat verklaart dus ook dat verschil tussen drie jaar en twee jaar, maar dat verklaart dus ook waarom er nu op heel veel bouwplaatsen niet de werkzaamheden plaatsvinden die wij verwacht hadden. En dan kan ik ook nog wel geloven, dat de journalist, als hij daar langsfietst, denkt: hé, hier stonden bouwmaterialen en die zijn nu weggehaald. Maar dat is totaal iets anders dan dat de aannemer zou zijn gestopt met de werkzaamheden. Dat heeft daarmee te maken. De werkzaamheden zaten op het kritische pad en toe wij moesten afwijken van plan A, zou je kunnen zeggen, de zomerstremming, zijn we doorgeschoten naar plan B. En dat betekent eigenlijk een jaar vertraging, waardoor we dus uit zijn gekomen op die drie jaar.
De zomer is besteed aan het bekijken, ook door de aannemer, of wij nou niet toch verder kunnen, op korte termijn. Kunnen we niet op korte termijn verder met het treffen van de voorbereidingen voor een verdiepte ligging? Het antwoord daarop, tijdens de zomer, is eigenlijk vrij duidelijk geworden: nee. Die zomerstremming was noodzakelijk, zo’n type stremming, zolang. De afsluiting was noodzakelijk om verder te gaan. Dat betekent dat we niet op korte termijn verder konden en dat daarom ook deze brief door het college is verstuurd.
Wij hadden natuurlijk liever een planning gestuurd. En dan niet een planning met een soort van houtskoolschets van zo denken we ongeveer dat het gebeurt, want we hebben ook eerder in het huis al wel gewisseld dat verwachtingen maar zo zijn gewekt en daarna heel slecht weer te corrigeren zijn. Dus we willen alleen maar planningen communiceren die wij kunnen harden, waarvan wij de overtuiging hebben, ook aan de opdrachtgeverskant, dat die haalbaar zijn, dat die realistisch zijn. En het feit is dat die er op dit moment gewoon nog niet liggen. Vandaar dat dit ook geen onderdeel is geweest van de brief die de raad heeft gekregen, maar dat eigenlijk in algemene zin een stand van zaken is geschetst.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, dat begrijp ik. U wilt melden wat redelijk betrouwbaar is. Daar kan ik het helemaal mee eens zijn. Maar het uitleggen waarom dingen niet gaan zoals ze gaan, dat al is voor Stadjers en ook voor ons als raadsleden een forse stap voorwaarts. Nu hebben we gisteravond een en ander gehoord, nu horen we het hier. Daar heeft drie maanden tussen gezeten, voordat allerlei oorzaken tot ons doordringen. Waarom hebt u niet voor een offensievere PR, een uitlegachtige strategie gekozen?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, misschien is dit wel een goed moment om even in te gaan op de vragen die onder andere door de heer Koks zijn gesteld over de informatievoorziening en ook het beeld dat werd geschetst dat er een oorverdovende stilte zou zijn geweest.
Op 21 juni hebt u van ons een brief gehad. Wij hebben die volgens mij een week later hier in de raad besproken, met een debat van ongeveer twee uur, waarbij we uitvoerig zijn ingegaan op alle oorzaken die er zijn.
Vier weken later hebben wij opnieuw een brief aan uw raad gestuurd. Dat was brief van 17 juli over de zomerstremming. Die hebben wij vervolgens een dag later in de raad van 18 juli met elkaar wederom in een volgens mij vrij lang en stevig debat met elkaar bediscussieerd. Daarbij hebben we ook stilgestaan bij de verschillende oorzaken die dat heeft. Daar is ook verslag van gekomen, het staat ook op de site van de Aanpak Ring Zuid.
Vervolgens hebt u tweeënhalve week na het reces, het vorige debat was twee dagen voor het begin van het reces, opnieuw van onze brief gekregen en dat is de brief die wij hier vandaag bespreken, die we ook een week daarna weer op de raadsagenda hebben.
Voorzitter, dus het beeld alsof er niets zou zijn gecommuniceerd, alsof de raad in een informatievacuüm is gehouden, is volgens mij bezijden de waarheid. Als er één dossier is waarover we de afgelopen periode veelvuldig brieven hebben verstuurd en ook hebben besproken in dit huis, uitvoerig, in de volle openbaarheid, dan is het de Aanpak Ring Zuid. Dus het beeld alsof er niet zouden worden geïnformeerd, is volgens mij niet juist.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, die brief van twee weken geleden was anderhalf kantje. Wij hebben gisterenavond een bijeenkomst gehad bij het projectbureau waar al aan gerefereerd is. Ik heb daar in die bijeenkomst meer gehoord van de achtergronden en de details dan in de hele drie maanden hieraan voorafgaand. Als die informatie die we gisteren gekregen hebben, naar de stad was gegaan, dan had je een heleboel onrust weggehouden.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, het beeld dat werd geschetst vanuit de raad is alsof wij niet zouden informeren. Volgens mij is dat niet waar. Er speelt natuurlijk nog wel wat anders en dat zou ik ook wel even willen adresseren. Dat is wat de heer Ruddijs ook heeft gezegd over de communicatie. Er zit gewoon een verschil tussen wat wij doen aan aanbod van communicatie en de manier waarop dat maatschappelijk wordt beleefd en wordt ervaren. Wij moeten gewoon constateren dat rond dit project ook een hele hoop desinformatie is geboden, waar het college niet verantwoordelijk voor is en zich ook niet verantwoordelijk voor voelt, maar tegelijkertijd deelt het natuurlijk wel met de raad dat kennelijk het feit dat er heel veel beelden zijn over dit project die niet kloppen, een probleem is waar wij wat mee moeten. Dus ondanks het feit dat ik naar eer en geweten kan zeggen dat ik volledig heb geïnformeerd – op de site van Aanpak Ring Zuid staat elke vijf dagen een bericht dat over de voortgang gaat – heeft het dus aan het aanbod wellicht niet gelegen, maar aan de effectiviteit denk ik wel. En daar moeten wij volgens mij ook reëel over zijn. Op het moment dat er allerlei beelden in de stad leven, moeten we gewoon constateren dat we een communicatieprobleem hebben en dat we daar dus wat aan moeten gaan doen. Dat ligt volgens mij niet aan de hoeveelheid communicatie, maar misschien aan de manier waarop of aan de manier waarop wij ons instrumentarium hanteren om dat voor het voetlicht te kunnen brengen. Dus ik vind ook, en die gesprekken worden ook al wel gevoerd, dat we binnen het project en ook binnen de gemeente moeten kijken hoe wij er beter voor kunnen zorgen feit en fictie van elkaar te scheiden in de buitenwereld rondom dit project.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, dank u wel. Het gaat mij voornamelijk om de informatievoorziening op een vrij basaal niveau, in de zin van de voortgang van het project. Maar ja, hier werd ook door drie insprekers ingesproken met allerlei technische vragen. Een opsomming waar ik ook geen antwoord op heb. Is dat ook nog een optie, nog een soort van vraagbaak waar Stadjers met hun vragen naar toe kunnen? Meneer kan hier inspreken, maar ik kan daar gewoon geen antwoord op geven, op allerlei technische moeilijke vragen.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, ik heb niet de indruk dat het de afgelopen jaren aan de interactie tussen het project en de drie insprekers heeft ontbroken. Volgens mij is die er veelvuldig geweest. Veelvuldig zijn die argumenten ook gewisseld. Het waren ook de argumenten die aan de orde kwamen om uw raad te bewegen om een ander besluit te nemen dan dat u genomen hebt, op het moment dat wij het tracébesluit hier met elkaar bespraken.
Maar natuurlijk, als mensen vragen hebben, dan staat de postbus Aanpak Ring Zuid daar altijd voor open. Sterker nog, als er reacties op het forum plaatsvinden, worden die vaak binnen een dag nog voorzien van een reactie. Dus ik heb niet het idee dat het ligt aan de openheid die er binnen het project is of aan input of het beantwoorden van vragen daarover. Dus dat daarover.
Maar het is natuurlijk wel zo dat er rond dit project ook mensen zijn die tegenstander waren ervan. En die zijn dat nog steeds. En die laten zich ook niet door onze argumenten overtuigen en wij niet door die van hen. En dat is denk ik voor een deel de situatie die we rondom de hele planvorming met elkaar moeten leren accepteren.
Voorzitter, dan over de brief die wij hebben gestuurd. Misschien is het goed om dat nog even wat te duiden. Die brief heeft geprobeerd om drie dingen over het voetlicht te brengen. Ten eerste dat wij naar de buitenwereld een bepaalde duidelijkheid wilden bieden, door te zeggen: verwacht u de komende maanden maar geen grootschalige werkzaamheden meer rond de zuidelijke ringweg. We zouden kunnen zeggen: over een paar weken zien we wel verder, misschien ziet de wereld er dan wel anders uit. Maar wij hebben gemeend om te zeggen, als je goed vooruitkijkt, moeten we tegen de buitenwereld zeggen: er komen de komende periode geen grootschalige werkzaamheden meer.
En omdat wij, dat is het tweede element van de brief, op het kritische pad zaten met de zomerstremming, hebben we nu ook de tijd om keihard aan de slag te gaan. Maar niet zozeer buiten de deur of met werkzaamheden, maar met het verbeteren van de projectstructuur, de samenwerking die er binnen het project plaatsvindt en de manier waarop, dat hebben we gisteren ook gewisseld, die processen functioneren,

de manier waarop de voorbereidingen worden gedaan, dat er wordt aangeleverd, dat er wordt beoordeeld, dat er wordt getoetst, en dat we zo snel mogelijk daarna aan het werk kunnen, dat moet gewoon beter. En we hebben nu dus ook de tijd, in die komende maanden om juist daarmee aan de slag te gaan, omdat dit het euvel is dat we moeten oplossen voordat wij met voldoende vertrouwen weer verder kunnen met dit project.
Voorzitter, een derde element uit die brief, en dat is volgens mij de keerzijde die voor de stad ook heel belangrijk is: op het moment dat wij constateren dat er de komende maanden geen grootschalige nieuwe werkzaamheden meer plaatsvinden, dan zullen wij dus ook een aantal van de tijdelijke overlastgevende situaties moeten gaan oplossen, of in ieder geval voorzien van een tijdelijke oplossing. Dan verwijs ik bijvoorbeeld naar de situatie bij de Helperzoom. Daar ligt een hartstikke mooi nieuw fietspad, maar dat ligt nog steeds te wachten op een Helperzoomtunnel die er nog niet in komt. Heel lang is natuurlijk het beeld geweest: het zou maar zo elk moment kunnen, dus we laat dat maar even met rust. Maar dat beeld is niet reëel, dat het binnen enkele weken zal lukken, en op het moment dat we dat tegen de bevolking zeggen, dan moeten wij dus ook onze verantwoordelijkheid nemen – vindt het college als projectorganisatie – om een aantal van die overlastgevende situaties op te lossen. En wat het college betreft – ik zeg het maar even zo, het is ook een signaal van uw raad geweest – valt de situatie in Hoogkerk daar ook onder. Zo zijn er misschien nog meer situaties in de stad. Die willen we de komende periode gaan inventariseren en, zoals in de brief ook staat, voorzien van een tijdelijke oplossing.
Voorzitter, ik wil nog even iets adresseren dat ook in de beeldvorming een rol lijkt te spelen en ook enigszins wordt aangeraakt in de motie die de SP heeft ingediend, namelijk het idee van een alternatief. Moeten wij niet eens kijken of het allemaal niet anders kan?
Voorzitter, volgens mij zijn er in hoofdlijnen twee belangrijke argumenten om dat nu niet te doen. Het eerste argument daarvoor is een politiek argument. Namelijk dat wij een plan hebben vastgesteld dat aan onze eisen voldoet, dat wij met elkaar hebben gewild. Sterker nog, dat voor ons een voorwaarde was om uiteindelijk tot uitvoering van dit project over te gaan. Dus wat het college betreft zou de raad, maar het college ook, niet eens een alternatief of een ander project moeten willen. We hebben niet voor niets dit project op deze manier gesteund, juist omdat wij heel veel van onze hoge ambities daarin gerealiseerd zagen.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, de wethouder zegt dat onze motie ook linkt naar een alternatief. Dat is pertinent niet het geval. Wij overwegen geen alternatief, wij willen het huidige plan op zijn merites, zoals dat heet, beoordelen.

Wethouder DE ROOK: Oké.
Het tweede argument om niet naar een alternatief te kijken, is eigenlijk een juridisch argument. Het juridische argument heeft ermee te maken dat er een tracébesluit is vastgesteld voor de zuidelijke ringweg en dat zijn de planologische kaders waarbinnen wij ons te bewegen hebben. Op het moment dat wij nu zouden zeggen, want die suggestie wekte mevrouw Woldhuis wel: ‘laten we nou eens kijken welke alternatieven er nog zouden kunnen zijn voor die ringweg’, dan leggen we eigenlijk het planologische raamwerk waar we ons voor hebben ingezet naast ons neer. Dat is juridisch ingewikkeld. De vraag is of dat überhaupt juridisch kan. Er ontstaat natuurlijk een speelveld waarbij zowel de huidige aannemer als ook de aannemers die wel een bieding hebben gedaan, maar die bieding hebben verloren, een reden hebben om te zeggen: ja, als de gemeente zelf twijfelt aan de haalbaarheid van het project of aan een tracébesluit gaat morrelen, dan hadden wij misschien ook wel deze aanbesteding kunnen winnen.
Dus langs die twee lijnen, zowel de politieke als de juridische lijn, is er op geen enkele manier nu aanleiding om te zeggen: laten we nu maar gaan kijken naar een alternatief. Wat het college betreft staat het huidige plan niet ter discussie en moet de energie vooral gericht zijn op hoe wij dat huidige plan zo snel mogelijk gaan realiseren.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja, dank u, voorzitter. Wethouder De Rook walst wel heel makkelijk over de opmerking van de heer Koks heen, vind ik. Ik heb het woord ‘alternatief’ ook niet gelezen. Sterker nog, ik denk niet eens dat ik onder die motie was gaan staan als dat er stond. Dus ik zou het eerlijker vinden wanneer de wethouder dit debat eer aandoet door dan niet vervolgens verder te gaan met te zeggen: “Er staat een alternatief in die motie”

Wethouder DE ROOK: Nee, helder. Ik was ook nog van plan om apart in te gaan op de motie van de heer Koks. Dat was nog iets wat later in mijn woordvoering zou komen. Namelijk nu. Dus laat ik dat dan ook meteen maar doen.
Waar de heer Koks wel over spreekt, gaat over haalbaarheid. In hoeverre is alles wat wij hebben voorgesteld nou haalbaar en zou je daar niet opnieuw naar moeten kijken? Misschien is het wel goed om te beseffen dat, als het gaat over die haalbaarheid, wij natuurlijk in elke fase van het project in de planvorming met de haalbaarheid in gedachten, met daarbij de ondersteuning van Rijkswaterstaat, hebben gekeken naar hoe wij hier een haalbaar project van kunnen maken. Wij hadden dit project natuurlijk niet in de markt gezet als wij zelf ook maar enige twijfel hadden over de haalbaarheid ervan.
Het tweede wat er over te zeggen valt, is dat wij natuurlijk niet voor niets drie aannemers hadden die met veel liefde dit project hadden willen uitvoeren. Alle drie binnen het budget en binnen de tijd. Dat is ook een belangrijke aanleiding. Twee ervan hebben overigens een geldige aanbieding gedaan, maar dat had niets met de haalbaarheid van het project te maken. Als drie aannemers dit project willen realiseren binnen de planologische kaders, binnen de tijd en binnen het budget, dan is dat volgens mij een belangrijke indicator dat wij wel zeker een haalbaar plan hebben gemaakt.
Bovendien is er, toen de aanbieding van de combinatie Herepoort eenmaal duidelijk was, alsnog een check geweest door Rijkswaterstaat, die dialoogfase is daar ook voor aangewend, of de plannen zoals voorgesteld wel binnen de kaders vallen zoals wij die hadden vastgesteld. En ook daar was het oordeel ja.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, we zijn nou twee jaar verder, denk ik. We hebben ondertussen een aantal ervaringen opgedaan. Zegt de wethouder nog steeds: het gaat lukken, die uitvoering van dit plan, binnen het budget dat hiervoor beschikbaar is en binnen die drie jaar vertraging die er nu ondertussen ontstaan is? Het gaat lukken? Dat zegt u?

Wethouder DE ROOK: Als we het hebben over het plan, de technische haalbaarheid daarvan, zijn wij daar nog steeds van overtuigd. Ik sluit me aan bij de opmerking die de heer Leemhuis daarover heeft gemaakt: gaat dit binnen het projectbudget lukken? Ja. Want we hebben een afspraak met de aannemer gemaakt dat dit gaat gebeuren. Dus ook wat dat betreft lijkt het antwoord wat het college betreft bevestigend.

De VOORZITTER: Laatste punt, mijnheer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja. En ook binnen die drie jaar vertraging?

Wethouder DE ROOK: Nou ja, nogmaals: wat ons betreft wel. U vraagt ook welke garanties we daarvoor hebben. Nou, die hebben we dus allemaal in het contract dat u volgens mij ook kent, of in ieder geval de kaders die we hebben vastgesteld, zijn ook met uw raad gedeeld en daar zitten alle waarborgen in die wij hebben dat er gewoon betaald wordt, extra, als er vertraging plaatsvindt. Nou is dat volgens mij niet het grootste belang. Wij willen het liefst allemaal, u ook en het college ook, zo snel mogelijk dit project op een goede manier realiseren, maar dat zijn de waarborgen die wij hebben ingebouwd. Is dat een garantie? Nou nee, kennelijk niet. Maar er zitten zeker waarborgen in die de aannemer prikkelen om zo snel mogelijk tot realisatie over te gaan.
Maar voorzitter, waarom ik deze inleiding gebruik om richting de motie van …

De VOORZITTER: Ja, maar ik zou eigenlijk graag willen dat u langzamerhand tot een afronding komt. Het wordt steeds later. Mevrouw Woldhuis heeft nog een opmerking en ik ga het aantal interrupties enigszins beperken.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, voorzitter, dank u wel. Natuurlijk, ik snap wel dat het college geen twijfels heeft, en het lijkt mij ook hartstikke goed dat u geen twijfels heeft, maar wij hebben als raad echt een heel duidelijke andere rol. Wij hebben een controlerende functie. En ik meen het oprecht dat wij wel moeten controleren of het college zijn werk goed doet en of het plan nu wel is wat het beste is voor Groningen. En echt, ik durf mijn hand daar nu niet voor in het vuur te steken. Als u met een routetijdtabel komt met allerlei technische informatie …

De VOORZITTER: Het is een interruptie, mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja. Als u met allemaal technische informatie komt, of we echt goed kunnen beoordelen: is dit nou de goede weg die we inslaan? Bent u dat met mij eens? Dat die onafhankelijkheid zo belangrijk is?

Wethouder DE ROOK: Ja, maar voorzitter, wat het college zegt: er is een fase waarin wij met elkaar hebben gekeken naar de haalbaarheid en de wenselijkheid van dit plan. En volgens mij hebben wij twee jaar geleden gezegd: ja, dit plan is haalbaar en wenselijk en daarom zetten we het in de markt.
Maar wat ook belangrijk is: bij de opdrachtgever is er geen twijfel bij de haalbaarheid, maar bij de opdrachtnemer is die er ook niet. Herepoort zegt ook dat het project haalbaar is en dat ze ermee verder willen. Op het moment dat de opdrachtgever zegt dat het haalbaar is, en de opdrachtnemer zegt dat het haalbaar is, dan is de vraag: waar zou dan die twijfel vandaan komen? Dat is natuurlijk ook de vraag die men zich kan stellen. Op het moment dat de raad zelf zegt: laten we daar nog maar eens naar kijken, dan wordt volgens mij de twijfel waar de heer Koks bang voor is en waar u volgens mij ook bang voor bent, daardoor alleen maar versterkt. Wat het college zegt, en daar heb ik net een aantal argumenten voor gegeven, is dat er geen aanleiding is om te twijfelen op dit moment aan de haalbaarheid van het ontwerp.
Voorzitter, dan ga ik naar een aantal vragen dat is gesteld. De Partij voor de Dieren heeft gevraagd naar de bomenkap. Dat is door meerdere fracties aan de orde gesteld. De gemeente heeft er een rol in om de vergunningen te verlenen en het feit dat een project vertraagd is, als die vergunning is verleend, is voor ons geen reden om die vergunning weer in te trekken. Wat ons betreft zijn die werkzaamheden aangevraagd. Die hebben wij vergund en we hebben juridisch geen mogelijkheden om die, met vertraging als argument, weer in te trekken. En bovendien moeten deze werkzaamheden natuurlijk wel gewoon gaan plaatsvinden om de verdere werkzaamheden aan de ringweg goed te kunnen laten uitvoeren.
Mevrouw Jongman heeft gevraagd naar een zinnetje in de opdracht van de commissie, dat verdere escalatie moet worden voorkomen. Nou, waar dat natuurlijk mee te maken heeft is dat op het moment dat je met elkaar samenwerkt en het gaat goed, het gaat voortvarend, dan heb je wat minder afspraken en vaak wat minder regels nodig. En we merken, en dat is denk ik heel logisch binnen een project als dit, dat als je gaat praten over een vertraging van twee tot drie jaar, het dan gaat over heel grote bedragen. Dan betekent dat natuurlijk wel een verscherping van de verhoudingen. Dus dat betekent soms wat meer formalisering. Als het allemaal goed gaat, dan zeg je: ach, we spreken het af en dan pakken we het volgende week weer op. Maar nu zit je in een situatie waarin je wat vaker een brief stuurt bijvoorbeeld, om dat toch nog even te bevestigen. Vaak is het bij dit soort projecten zo dat op het moment dat er een brief wordt gestuurd, er twee weer terugkomen. En als je niet oppast, zou je dat kunnen zien als een bepaalde escalatie of een formalisering van een project waarbij je juist wilt dat er dingen soepeler lopen in plaats van strakker of stroperiger. Dus als het gaat over het voorkomen van verdere escalatie, heeft dat vooral met dat thema te maken. Hoe zorgen we dat we niet in een verstrakking terechtkomen, waar wij juist een versoepeling van de samenwerking met elkaar beogen?
Dan heeft de PvdA nog gevraagd over het D&C-construct. Inderdaad, D&C biedt meer ruimte en in die zin meer onzekerheid voor de opdrachtgever, maar tegelijk biedt het meer ruimte voor een aannemer om zijn eigen methodes te ontwikkelen en te bedenken en ik zal er maar zo bij zeggen dat zonder een D&C-constructie wij De Papiermolen in ieder geval nooit hadden gehad. Dus je kan je überhaupt afvragen of een discussie daarover nu terecht is. Volgens mij hebben wij ook die keuze destijds bewust gemaakt, met alle voor- en nadelen die een D&C-constructie met zich meedragen.
Voorzitter, volgens mij heb ik dan de vragen gehad. Dan rest mij in ieder geval nog de conclusie dat het college het ermee eens is en ook het geluid uiteraard heel duidelijk is dat het beter moet. We moeten uit deze onzekerheid weg. We hebben nog steeds geloof in het plan en het blijft voor het college ook wel heel belangrijk dat we daar dus ook niet op marchanderen.
Een van de redenen dat wij het ook eens waren met het niet doorgaan van de zomerstremming, ondanks de impact op het project, is dat dit de manier voor ons was om de belangen van de omwonenden, van de weggebruikers gewoon te blijven beschermen. En wat het college betreft blijven we dat voor de rest van dit project doen. Wij zullen de energie steken in het weer aan de praat krijgen van het project, omdat dat doel voor ons nog steeds centraal staat. Dus wij willen ervoor zorgen dat dit plan, waar wij volgens mij met elkaar nog steeds achterstaan, zo snel mogelijk op een goede manier wordt gerealiseerd.

De VOORZITTER: Ik kijk nog even rond of er nog een onontkoombaar punt is blijven liggen, dat echt nog even op tafel moet komen. De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Ja voorzitter, wat mij betreft een onontkoombaar punt. Ik hoorde de wethouder spreken over dat er weliswaar veel werd gecommuniceerd, maar dat de effectiviteit van de communicatie kan verbeteren. Daar worden ook inspanningen op gepleegd de komende tijd. Kan ik van de wethouder dan ook de toezegging krijgen dat wij daarvan op de hoogte worden gehouden wat in wezen de veranderingen zullen zijn? Krijgen wij binnenkort op OOG TV een zuidelijk ringjournaal? Wordt er organisatorisch iets aangepast? Kunnen wij …

De VOORZITTER: Het punt is helder. Het woord is aan de wethouder.

Wethouder DE ROOK: Volgens mij hoef ik nu niet zo specifiek in te gaan op de suggesties van de heer Ruddijs, maar het antwoord is dat op het moment dat wij daar een andere aanpak voor hebben, wij u dan natuurlijk daarover zullen informeren.

De VOORZITTER: Oké. De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Kan de wethouder ons dan een termijn geven waarop de planning de wereld in gaat?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, daar moet ik helaas een minder duidelijk antwoord op geven dan de heer Koks van mij graag zou willen horen, want wij zijn afhankelijk van wat er wordt aangeleverd. Dat moet worden beoordeeld. En pas als wij het gevoel hebben dat dit voldoende zeker is, ook voor de buitenwereld om te delen, dan zullen we dat zo snel mogelijk doen. Omdat het initiatief daarvoor niet bij ons ligt, kan ik u daar helaas geen concrete deadline voor geven.

De heer KOKS (SP): En ook niet ongeveer?

De VOORZITTER: Dank u. De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja dank u, voorzitter. Ik had een vraag gesteld waar ik volgens mij nog geen antwoord op heb gekregen. Dat gaat over de afgegeven vergunningen voor het kappen van een aantal openbaargroenbomen. Of het inderdaad nodig is om dat op korte termijn te doen, of dat het misschien ook op een later moment kan, omdat er nu een forse vertraging is.

Wethouder DE ROOK: Volgens mij heb ik die beantwoord, voorzitter.

De VOORZITTER: Dan zullen wij dit in de handelingen na kunnen lezen.
Ik stel voor dat wij de beraadslagingen nu sluiten. Wij hebben een motie die is ingediend en die ter stemming gebracht moet worden. Ook na het debat neem ik aan dat die motie gewoon in stemming gebracht wordt. Dat klopt, mijnheer Koks? Akkoord. Dan vraag ik of er nog behoefte is aan stemverklaringen. De heer Blom.

De heer BLOM (VVD): Dank u wel, voorzitter. Er kleven veel risico’s aan deze motie. Het gaat veel extra tijd en waarschijnlijk ook geld kosten en het tracébesluit ter discussie stellen is onverantwoord en de optimalisaties waar wij in deze raad zo voor gestreden hebben, komen in gevaar. Daarom zullen wij tegen deze motie stemmen.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ik sluit mij volledig aan bij de stemverklaring van de VVD.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ik heb eigenlijk niet zo goed geluisterd naar de heer Blom. Sorry mijnheer Blom, maar er is geen aanleiding om te twijfelen aan de haalbaarheid van het project, dus wij zullen tegen deze motie stemmen.

De VOORZITTER: De heer Rustebiel.

De heer RUSTEBIEL (D66): Eens met de VVD.

De VOORZITTER: Stemmen.

De heer SNELTING (Student en Stad): Voorzitter? Voorzitter! Ik zou graag nog een stemverklaring willen afleggen.

De VOORZITTER: Ah. Heb ik u over het hoofd gezien?

De heer SNELTING (Student en Stad): Ja.

De VOORZITTER: Onvergeeflijk. Gaat uw gang.

De heer SNELTING (Student en Stad): Een nieuw gezicht. Ik kan heel kort zijn. Ik zou me willen aansluiten bij de stemverklaring van de ChristenUnie. Ik heb overigens wel naar de heer Blom geluisterd, maar bij het vervolg zou ik mij willen aansluiten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. 10 voor, 28 tegen. De motie is verworpen.

8.a: Voorlopig Ontwerp revitalisering Stadhuis (raadsvoorstel 31 augustus 2018, 7121319)

De PLV VOORZITTER: We gaan het hebben over de revitalisering van het stadhuis. Als iedereen de aandacht weer even kan herpakken, dan geef ik het woord aan de heer Dijk van de Socialistische Partij.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, wat de SP betreft restaureren en verduurzamen we dit monumentale stadhuis wel. Maar de SP heeft geen problemen met de zichtlijnen hier in deze raadzaal en wij zien ook geen problemen met de verhoogde stoelen van het college. Sterker nog, dat verbetert wat ons betreft de zichtlijnen. De hele verhuizing van deze raadzaal naar de tweede verdieping is wat de SP-fractie betreft onnodig, onverklaarbaar en onbetaalbaar.
Maar de eerdere verwachte kosten van 15,5 miljoen euro werden door de meerderheid van deze raad als doodnormaal gezien. En voorzitter, dat verbaast mij, want als ik dan net het discussietje over basisbanen aanhoor, dan ga ik even rekenen. En er was ook een variant die 8 miljoen euro goedkoper was; dat zijn zo'n vijfhonderd basisbanen. Dat is pas echt investeren in Stadjers, in plaats van in het stadhuis, zou ik willen zeggen tegen de fractie van de PvdA.
En nu voorzitter, nu geeft dit raadsvoorstel aan dat door de marktwerking en de stijgende kosten in de bouw, deze 15,5 miljoen euro onvoldoende zijn om de huidige ambities te realiseren. En dat leidt bij de SP-fractie toch tot een aantal vragen.
De SP-fractie is van mening, gezien de andere urgente problemen in de stad, bijvoorbeeld waar het gaat om armoede of zorgmijding door een hogere eigen bijdrage, dat deze uitgaven voor het stadhuis onverantwoord zijn en dat ze zeker niet boven de 15,5 miljoen euro mogen uitstijgen. En eigenlijk hebben we dat hier in de raad al eens met elkaar besproken, maar ik ben nu wel eens geïnteresseerd in de reactie van het college. Wat vindt het college hiervan?
En is het college bereid, gezien de nu al voorspelde kosten over stijging, als wij deze ambities houden zoals ze nu in de plannen voorliggen, om de oorspronkelijke nulvariant opnieuw te bekijken, waar toch ook een aantal partijen voor was, die ook al zo'n 7,5 miljoen euro kostte, die zorgde dat er hier een aantal stoelen bijkwam? De tribune was wel ietsje kleiner, maar laten we wel wezen, volgens mij zitten de mensen op de tribune er hartstikke best bij. En als er een paar stoelen afkunnen, dan is daar nog een ruimte met wat zalen. Ik denk dat wij best 8 miljoen euro kunnen besparen om dat te gaan onderzoeken..

De PLV VOORZITTER: U hebt een interruptie van de heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. De SP-fractie vraagt aandacht voor het beheersen van de kosten en dat lijkt me heel terecht en dat zal ik zo meteen in mijn bijdrage ook doen. Wat mij echter verbaast, is de suggestie dat dit alleen maar bij het stadhuis zou gebeuren en bij al die andere dingen die SP en GroenLinks belangrijk vinden niet. Is het niet zo dat kostenoverschrijdingen in de Wmo,

overschrijdingen rond BUIG, ook keer op keer in de begroting van dit college, van deze raad bijgeplaatst worden? Voor heel veel grotere bedragen dan deze mogelijke kostenoverschrijding.

De PLV VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja, als ik dan zie dat dit de problemen voor de mensen niet heeft opgelost, dan vind ik het extra pijnlijk dat wij hier in dit stadhuis miljoenen euro's extra moeten gaan uitgeven. Ik heb het een beetje ridicuul in een filmpje verwoord door daar zes stoelen bij te gaan zetten, maar ik meen het serieus. Zet daar zes stoelen bij, wij zitten hier hartstikke prima, daarmee kunnen we ook nog een monumentaal stadhuis opknappen en restaureren, zoals ik al zei. Ik zie echt geen enkele reden. We moeten dat geld in mensen steken en niet in dit stadhuis. Niet in deze raadzaal, sorry. In de verhuizing van deze raadzaal.

De PLV VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Is ook dat niet het eruit nemen van een onderdeel, namelijk de raadzaal, terwijl het gaat om het gehele complex, waar nu sprake van is dat er een overschrijding is? Er één ding uit halen is toch geen correcte, eerlijke weergave van het project?

De PLV VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, er was een nulvariant, die ook 7,5 miljoen euro kostte. Daarbij werd het stadhuis gerenoveerd, gerestaureerd, dat was beter voor de mensen die aan het werk waren. Wij zouden op deze verdieping blijven en er zouden zes stoelen bijkomen. Dat zou in ieder geval in de verste verte niet tot die 15,5 miljoen euro gaan komen. En dat zou inderdaad, met de kostenoverschrijding zoals die hier staat, iets meer dan 8 miljoen euro gaan kosten. Dat ben ik met u eens, dat zou kunnen, maar wat mij betreft bezuinigen we dat dan ook helemaal stuk.

De PLV VOORZITTER: U hebt nog een vraag van mevrouw Akkerman.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Dank u wel, voorzitter. Ik was benieuwd of de heer Dijk heeft gezien hoe druk het vandaag was en is op de publieke tribune en hoe dat er straks zal uitzien, met een nog grotere gemeente en wat dan de bedoeling is volgens de SP. Moeten die mensen dan maar thuis gaan kijken?

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik kijk de mensen op de tribune even aan. Ik denk dat ze er prima bij zitten. Ze weten dat daar ook een zaal is met wat schermen. Ik denk dat zij alleszins bereid zijn om met hun stoeltje in een andere zaal te gaan zitten om naar ons te gaan kijken en ons te volgen en dat er buiten dit stadhuis toch echt beduidend meer mensen zijn die ons geld, het geld van deze gemeenteraad, beter kunnen gebruiken dan een aantal mensen die hier af en toe op de tribune komen zitten. En ik heb al eerder in een discussie aangegeven: wij zijn bereid om dat aantal stoelen op de publieke tribune een beetje in te perken en daarmee miljoenen euro's te gaan besparen.
Voorzitter, ik dien een motie in om in ieder geval bij deze brief twee varianten te onderzoeken die in ieder geval niet de kosten gaan overschrijden van die 15,5 miljoen euro die jullie wel ter beschikking willen stellen voor de verbouwing van dit stadhuis en deze raadzaal. Dank u wel.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter?

De PLV VOORZITTER: Het spijt me, mijnheer Dijk is door zijn tijd heen.

Motie 7: Scenario's Stadhuis binnen budget (SP, CDA, Stad en Ommeland, Partij voor de Dieren)
De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 26 september 2018, besprekende het Voorlopig Ontwerp revitalisering Stadhuis,

constaterende dat:
- de gemeenteraad besloten heeft tot de revitalisering van het stadhuis, waarmee een budget van 15,53 miljoen euro gemoeid zou zijn;

overwegende dat:

- het raadsvoorstel aangeeft dat door stijgende kosten in de bouw (door marktwerking) de 15,53 miljoen euro voor de revitalisering van het stadhuis onvoldoende zijn om de huidige ambities te realiseren;
- budgetoverschrijdingen bijvoorbeeld bij de nieuwbouw van MFC De Wijert en het Cultuurcluster Ebbingekwartier tussen de 30 en de 50% bedroegen;

verzoekt het college:

- bij verdere uitwerkingen van de revitalisering van het stadhuis minimaal twee scenario's uit te werken waarbij de kosten niet het budget van 15,53 miljoen euro overschrijden;

en gaat over tot de orde van de dag.

De PLV VOORZITTER: De heer Bolle, CDA.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, dank u wel. De verbouwing van het stadhuis, en laat ik eens beginnen met complimenten te maken. Het college heeft de vragen goed beantwoord in de commissie. Nou niet goed in de zin van inhoudelijk goed, maar goed in de zin van: ik kan er precies niks mee en daarmee is mijn kritiek gecounterd en ben ik er verder niks mee opgeschoten. Want ik heb nog steeds geen inschatting van de overschrijding die het college verwacht.
In het proces is heel duidelijk geworden dat er verschillende varianten mogelijk waren. Een variant die alles aanpakt wat noodzakelijk was. Die was zo'n 7,5 tot 8 miljoen euro. En twee andere varianten, waarvan de duurste 15,5 miljoen euro. Daar is uiteindelijk voor gekozen. En die duurste variant, met de raadzaal op de bovenste verdieping, daarvan zegt het college: we zijn er eigenlijk zeker van dat die duurder gaat worden. Dat is geen risico meer, dat is een zekerheid. Dat gaat gewoon gebeuren.
Daarom is het ook goed dat het college met verschillende scenario's wil komen en het geeft daarbij dan ook aan dat er eigenlijk meer voor nodig is dan het krediet dat we tot nu toe hebben voorgesteld.

De PLV VOORZITTER: U hebt een vraag van mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Ja, er moet mij toch iets van het hart. We hebben het nou de hele tijd over het college, maar volgens mij is er een stuurgroep aan het werk waar ook raadsleden in zitten, onder wie mevrouw Van Gijlswijk van de SP, die toch ingaat op de verschillende varianten. Dus zou het niet zuiverder zijn voor de discussie om onszelf dan de opdracht te geven om in elk geval zo'n scenario mee te nemen, in plaats van de hele tijd het college aan te spreken?

De PLV VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, volgens mij spreek ik het college aan op de beantwoording in de commissie. Daar zat volgens mij het college met een raadsvoorstel waar wij vandaag over beslissen. De hele voorbereiding is inderdaad gedaan door een stuurgroep, maar ik weet niet of de stuurgroep nog in werking is. Maar volgens mij praat ik nu gewoon met het college en tegen u.
Daar is dus meer voor nodig en dat extra voorbereidingsgeld hebben we dus nodig, zodat we exact kunnen zeggen: zo duur gaat het worden. En laat duidelijk zijn: wij hadden voor die noodzakelijke variant gekozen van 7,5 miljoen euro en niet voor die allerduurste variant. Maar het is wel van belang dat, als alles aanbesteed is, we ook nog een keuze moeten laten aan de nieuwe raad. Er is jaren geleden gekozen voor die variant van 15,53 miljoen euro door een meerderheid van de raad. En het is eigenlijk niet meer dan logisch dat dit bedrag terugkomt in de scenario's die het college ons gaat voorleggen.
Wij dienen daarom samen met de SP een motie in om ten minste met twee varianten te komen, die binnen dat vastgestelde budget vallen. We moeten namelijk die nieuwe raad een goede keuze kunnen laten maken en ook laten zien wat we daarvoor krijgen. Het kan niet zo zijn dat we een jaar geleden een bedrag van 15,5 miljoen euro hebben gezien en onze keuze daarop hebben gebaseerd en dat er dan begin volgend jaar varianten komen te liggen waarin dat voorgestelde bedrag helemaal niet meer tevoorschijn komt en dat alleen maar overschrijdingen aan ons voorgesteld worden. En dan weten we in ieder geval een ding zeker: dan kunnen we zeker zijn van een kostenoverschrijding.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Bolle. Mevrouw Woldhuis, 100% Groningen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, dank u wel. De burgemeester gaf aan in de commissie dat het ondenkbaar is dat het gemeentebestuur uit dit gebouw trekt. Afijn. Voor onze

burgemeester is het misschien ondenkbaar, voor 100% Groningen is het nog steeds geen gekke gedachte.
Waar andere partijen via moties proberen alle functionaliteiten binnen het budget van 15,3 miljoen euro gerealiseerd te krijgen, en waar andere partijen zelfs nog extra wensen aan het lijstje willen toevoegen, willen wij vooral de nadruk leggen op het out-of-the-boxdenken. Want voorzitter, over één ding zijn we het allemaal eens: aan het onderhoud moet wat gebeuren.
Aan de andere kant kent het gebouw zoveel ruimtelijke beperkingen, met alle huidige functies, dat het voor de architecten een bijna onmogelijke opgave gaat worden. Voordat ik interrupties krijg van 'wat wil mevrouw Woldhuis dan'?: wij denken een oplossing te bieden door serieus, maar dan ook echt serieus, onderzoek te doen naar de mogelijkheden om bepaalde functies te verplaatsen naar buiten de muren van het stadhuis. Welke? Fracties, bestuur of andere ondersteunende functies die hier in het gebouw plaatsvinden, dat laat ik open. Maar het zou wel een oplossing kunnen zijn waar de SP en het CDA en ook wij zo naar hunkeren. Minder geld voor een heel dure verbouwing. Dank u wel.

De PLV VOORZITTER: U hebt een vraag van de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, toen we een jaar geleden dit bespraken, hebben de heer Dijk en ik een amendement ingediend om in te stemmen met de noodzakelijke variant van 7,5 miljoen euro waarin we op deze verdieping de raadzaal zouden houden en waarbij we de fractiekamers niet zouden verbouwen. Toen was de fractie van 100% Groningen tegen. Dus ik snap niet zo goed waarom u nu dit verhaal houdt, terwijl u nog geen jaar geleden tegen die variant was, die de helft goedkoper was.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dank u wel, voorzitter. Dat klopt, mijnheer Bolle heeft helemaal gelijk. Wij waren tegen de dure variant, omdat het voor ons te duur was. Maar we waren ook tegen het amendement van de heer Bolle en de heer Dijk en dat was omdat bepaalde functionaliteiten daar niet in zaten. Uw refereerde er al even aan: de fractiekamers werden niet verbouwd. Nou, ik kan u vertellen: ik zit zonder raam daarboven te werken. Volgens mij mag dat arbotechnisch helemaal niet. Dus voor ons was dat ook geen goede optie. Vandaar dat wij bij alle scenario's tegen hebben gestemd.

De PLV VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, zou ik dan mevrouw Woldhuis mogen herinneren aan haar eigen woorden? Out-of-the-boxdenken: u hoeft niet per se daarboven in een kamertje te gaan zitten zonder raam. Er zijn allerlei, bijvoorbeeld horecagelegenheden in de stad of andere mogelijkheden om dan te gaan zitten. Out of the box. Dan hoeft u niet in dat vervelende kamertje te zitten.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Oké. De suggestie die de heer Bolle nu doet is, werkelijk waar, de fractiekamers nu gaan verplaatsen naar horecabedrijven hier in de stad. Dat is natuurlijk ook niet de bedoeling. Wij moeten hier gewoon fatsoenlijke fractiekamers hebben, met goede arbeidsomstandigheden, met ramen, met goede luchtfuncties. En dat is wat ik zeg.
Dus uw sobere variant om geen enkele verbouwing bovenin te doen was voor ons ook geen optie. En de dure variant was voor ons ook geen optie. Daarom zeggen wij: denk even out of the box. Haal bepaalde functies hier uit, als we uit de voegen barsten. Kijk out of the box.

De PLV VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja. Dus out of the box bepaalde functies eruit. Maar in ieder geval niet de fractiekamers. De fractiekamers moeten tiptop verbouwd worden. Dan zou ik van 100% Groningen willen weten: welke functies moeten er dan wel uit? Want u moet daar in ieder geval blijven zitten, maar de medewerkers die er dagelijks zitten, moeten die dan ergens anders gaan werken? Wat wilt u precies?

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja voorzitter, ik zal nog even exact herhalen wat ik net zei. Welke functies, fractiekamers, bestuur of andere ondersteuningen laat ik open. Kortom, wat mij betreft mogen wij ook gaan verhuizen, maar ik wil gewoon vragen om serieus onderzoek te doen of we een van deze functies toch buiten de muren van het stadhuis kunnen plaatsen, omdat we hier maar een wel heel erg beperkte ruimte hebben.

De PLV VOORZITTER: Dan een interruptie van de heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja dank u wel, voorzitter. Volgens mij hebben alle functies van dit stadhuis die hier gehuisvest zijn te maken met de democratie en het besturen van de stad. Althans, het grootste deel.
Maar is het niet zo dat uw out-of-the-boxdenken ertoe leidt dat wij tot in lengte van dagen huur moeten gaan betalen voor panden waar dan bepaalde ondersteuning moet gaan zitten of waar de gemeenteraad moet gaan zitten? In dat laatste geval moet die ruimte veel groter zijn dan wanneer we een paar wethouders gaan verhuizen, wat misschien in sommige gevallen een oplossing kan zijn. Maar dat kost toch ook een heleboel geld? Dan wordt uw out-of-the-boxdenken toch ook heel duur out-of-the-boxdenken?

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nou, ik ga de heer Sijbolts vragen om out of the box te denken en te vragen om diezelfde reactie te geven na het onderzoek waar wij naar vragen. Dan kunnen we het er uitgebreid met elkaar over hebben. Dank u wel.

Motie 8: Out of the box denken, óók bij het stadhuis (100% Groningen)
De raad van Groningen, in vergadering bijeen op 26 september 2018, besprekende het Voorlopig Ontwerp revitalisering Stadhuis,

constaterende dat:
- de gemeenteraad heeft besloten het stadhuis te verbouwen voor 15.53 miljoen euro;
- er nu al bekend is dat dit waarschijnlijk niet genoeg geld is;

overwegende dat:
- budgetoverschrijdingen de norm in plaats van de uitzondering lijken te zijn;
- mensen nu moeten werken in omstandigheden die niet voldoen aan de arbeidsnormen;
- er een groot ruimtetekort binnen de muren van dit stadhuis is, wat de architect dwingt in (duurdere) noodoplossingen te denken;
- er nooit gekeken is naar de mogelijkheden om delen van de activiteiten af te stoten naar buiten dit stadhuis;
- het potentieel goedkoper is om activiteiten af te stoten naar buiten het stadhuis;
- er vele steden zijn waar niet alle raadsgerelateerde activiteiten plaatsvinden binnen het stadhuis;

verzoekt het college:
- onderzoek te doen naar de mogelijkheden om functies te verplaatsen naar buiten de muren van het stadhuis en de financiële gevolgen van een dergelijke optie;

en gaat over tot de orde van de dag.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel. Wie dan het woord over het stadhuis? De heer Koopmans.

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Dank u. Ja, zoals we in de commissie hebben aangegeven, vinden wij dat het stadhuis van groot belang is voor de stad en de functies die het hier herbergt, en dan ook een renovatie verdient. Daarom hebben we in april ook voor optie B gestemd. Een verbouwing met een budget van 15,5 miljoen euro. De vraag is echter nu of dit budget voldoende is voor de eveneens uitgesproken ambities. Sterker nog, volgens het voorstel is de kans groot dat dit niet het geval is.
De ChristenUnie wil in elk geval vast blijven houden aan het beschikbaar gestelde budget van 15,5 miljoen euro en wat ons betreft is het budget dus ook leidend en zal de ambitie daar zoveel mogelijk op moeten worden aangepast. Maar ook wij kunnen niet in de toekomst kijken, om maar een cliché te gebruiken. Ik zou het daarom nu ook te gemakkelijk vinden om te zeggen dat mijn partij koste wat het kost aan het budget zal blijven vasthouden. Voor extra budget zal echter wel een nieuw voorstel nodig zijn en dat voorstel zullen we dan ook beoordelen. Daarover kunnen we dan het debat aangaan.

Maar nogmaals, wij vinden wel dat het beschikbaar gestelde budget maatgevend moet zijn. Daarom zullen we ook de motie die door de SP en CDA is ingediend, om in alle toekomstige plannen een optie mee te nemen die strookt met dit budget, steunen.
Om het project echter wel in gang te houden, zullen we voor het voorliggende voorstel stemmen om het voorbereidingskrediet te vergroten. Dank u wel.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Koopmans. De heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. We worden geconfronteerd met het feit dat de kosten in de voorbereidingsfase fors gaan toenemen. Voordat het verbouwingsproces begint, hebben we al bijna 2 miljoen euro uitgegeven. We komen mogelijk in de situatie zoals we bij vele andere bouwprojecten hebben gezien, dat we zoveel hebben uitgegeven dat er een point of no return wordt bereikt. We kunnen dan niet meer terug. Alleen duurdere opties worden dan nog mogelijk. En dat is een scenario waar we niet naartoe willen. Wij zullen daarom niet met dit raadsvoorstel instemmen.
Het lijkt ons dat deze 800.000 euro aan extra voorbereiding uit het vastgestelde budget van die 15,5 miljoen euro gehaald moet worden. Dat is het bedrag dat de raad voor dit project heeft bestemd. Indien het niet binnen dit budget past, zullen we in moeten zetten op een versoberde uitvoering van de werkzaamheden aan het stadhuis. Voor ons zijn daarin duurzaamheid, een goed binnenklimaat en een energieneutraal gebouw de belangrijkste elementen.
Graag zien we in het uitvoeringsplannen een aanbod van versoberde opties terug. Daarom staan we ook op de motie van de SP en het CDA hierover. Dank u wel.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Kelder. Gaan we naar GroenLinks, de heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Ik zal de bijdrage in de commissie niet overdoen en misschien maak ik hier dan een 1-minuut-bijdrage van.
Wat de fractie van GroenLinks betreft, zal die het voorstel steunen. We zijn het eens met de opmerkingen bijvoorbeeld nu net van de ChristenUnie, dat we heel scherp willen letten op het beschikbare bedrag, maar dat we ook weten dat door de stijgende bouwkosten, kijk ook maar naar scholen en dergelijke, dit niet zomaar gezegd is. Dus wij wachten de scenario’s van het college af. Ik moet geloof ik nu stuurgroep zeggen.
En tot slot: de motie zullen wij niet steunen, omdat wat de fractie van GroenLinks betreft de toezegging daarover in de commissie door de burgemeester en de wijze waarop de burgemeester dat daar benaderde, al voldoende is. Dank u wel, voorzitter.

De PLV VOORZITTER: U hebt nog een vraag van de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja. Wat zei de burgemeester dan precies?

De PLV VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Waar de burgemeester het in de commissie over heeft gehad, is het feit dat er scenario’s gaan komen en dat er ruimte is om te kiezen en in de ogen van GroenLinks is dat voldoende om die keuze te kunnen maken op het moment dat het college, de burgemeester daarmee komt.

De PLV VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank u, voorzitter. Maar dat is dan dus wel nadrukkelijk zonder de kanttekeningen die de heer Koopmans daar net bij stelde. Wat de heer Koopmans zegt: er kunnen inderdaad varianten zijn waarin je misschien wat extra nodig hebt, maar ik wil wel tenminste varianten zien waarin dat oorspronkelijke budget terugkomt. Waarom wil GroenLinks dat niet gewoon vastleggen?

De PLV VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Omdat, en dan herhaal ik mijzelf, mijn fractie voldoende vertrouwen heeft dat er een voorstel komt waarbij duidelijk onderscheidbaar is hoe die bouwstenen van de begroting bij elkaar opbouwen.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Leemhuis. De fractie van Stad en Ommeland, de heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, in de commissie ben ik heel duidelijk geweest dat bij ons alle alarmbellen afgingen toen wij lazen dat het college niet zeker weet of het binnen het budget kan. Ik kan mijn bijdrage vrij kort houden: dat is dan ook de reden dat wij op de motie van SP en CDA staan. Wat ons betreft was vorig jaar 15,53 miljoen euro het kader en daarbinnen vinden wij nog steeds dat de revitalisatie moet worden uitgevoerd. En als dat niet lukt, dan zal er gekeken moeten worden of de ambities bijgesteld kunnen worden om binnen dat budget te blijven. Dank u wel.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Sijbolts. Wie dan het woord nog? De heer Luhoff, D66.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, een jaar geleden maakte mijn fractie de bewuste keuze om bij de noodzakelijke revitalisering van dit stadhuis, de raadzaal naar boven te plaatsen. Want met die optie kan het beste met respect voor de monumentale waarde gewerkt worden aan een duurzaam, fris en open stadhuis. Het voorlopig ontwerp dat nu voorligt laat dat ook zien. Sterker nog, op een aantal punten verbetert dit voorlopig ontwerp zelfs de optie waar wij vorig jaar toen besloten.
Want een lager dak over de nieuwe raadzaal en het behouden van de trap op de huidige locatie beschermen de monumentale status van dit stadhuis nog beter. En ook een hoger energielabel zorgt voor een nog frisser en duurzamer pand. De flexibel te gebruiken representatieve ruimte, betere ontvangstruimte en de ingetekende tentoonstellingsruimte bieden het stadhuis de mogelijkheid voor een open en flexibel gebruik.
Voorzitter, naast het vaststellen van het voorlopig ontwerp, besluiten we hier ook over iets anders. Het besluit om niet alleen een krediet vast te stellen voor het werken aan een nieuw, definitief ontwerp, maar ook om vast te beginnen met het technisch ontwerp in de aanbesteding.
En voorzitter, dat is een interessant en slim voorstel. Want door in de aanbesteding alvast te werken met opties, is er de mogelijkheid om straks in de zomer van 2019 een onderbouwd besluit te kunnen nemen, met helderheid over de kosten, waarbij het dus ook mogelijk is om in geval van een budgetoverschrijding op onderdelen die uit te stellen en als het moet zelfs scope en ambitie aan te passen.
Voorzitter, het moge duidelijk zijn: mijn fractie steunt dit voorstel.

De PLV VOORZITTER: Dan de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, maar zou het dan ook niet interessant en slim zijn om dan in ieder geval nu al de motie aan te nemen, waardoor we er zeker van zijn dat er varianten zijn waaruit je kunt kiezen? En die binnen het oorspronkelijke budget vallen.

De PLV VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, de kern van het raadsvoorstel is dat wij, en dan ga ik even uit dat raadsvoorstel citeren: “helderheid willen hebben over het resultaat van de aanbesteding, inclusief voorstellen over eventuele maatregelen om ambities en of scope van het project in overeenstemming te brengen met het budget”. En niet andersom. Deze motie is totaal overbodig.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Bloemhoff, Partij van de Arbeid.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Ja dank u wel, voorzitter. Voorzitter, gelet op het tijdstip en dat we dit al in de commissie heel uitvoerig hebben besproken, zal ik het heel kort houden.
Wij hebben in de commissie de burgemeester nadrukkelijk horen zeggen dat, wat de heer Luhoff op het laatst ook zegt, we varianten krijgen en dat er wordt gekeken hoe we eventueel kunnen versoberen om binnen het budget te blijven. Dus wat de consequenties zijn van de verschillende varianten. Dus wij vinden een aanvullende motie nu niet nodig. We hebben de burgemeester wel degelijk horen zeggen dat alles aan ons wordt voorgelegd. Dank u.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Bloemhoff. Dan gaan we naar de heer Snelting, Student en Stad.

De heer SNELTING (Student en Stad): Ja voorzitter, dank u wel. Laat duidelijk zijn dat wij er ook van balen dat de kans groot is dat het budget van het voorontwerp boven die 15,3 miljoen euro uitkomt. We roepen uiteraard op om de kosten binnen dit ontwerp zoveel mogelijk te beheersen, maar de revitalisering dient wel goed uitgevoerd te worden en voor een duurzame oplossing te zorgen. Wat ons betreft is goedkoop duurkoop. We moeten voorkomen dat er half werk wordt geleverd en we over tien jaar weer in debat gaan over een nieuwe revitalisering.
Essentieel zijn de scenario's die moeten worden opgesteld met de bijbehorende budgetten, om beter te weten met welke overschrijdingen we te maken gaan krijgen en wat de impact daarvan is. Die scenario's met bijbehorende budgetten willen we beoordelen en verder het debat daarover voeren in deze raad. Dank u wel.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Snelting, dan gaan we naar mevrouw Akkerman, VVD.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Dank u wel, voorzitter. Ook de VVD vindt dat het uitgangspunt moet zijn dat we binnen het budget alsnog de plannen kunnen uitvoeren en dan moeten kijken wat je eventueel anders zou moeten doen. Die wens begrijpen wij ook. Tegelijkertijd is het raadsvoorstel, zoals wij hebben begrepen, bedoeld om ons die mogelijkheid te geven om de risico's die ontdekt zijn nog te kunnen beheersen. Dus wat dat betreft sluiten wij eigenlijk aan bij de vraag van de Partij van de Arbeid aan het college.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Akkerman. Dan heeft elke fractie kunnen spreken. Dan gaan we naar de beantwoording door de burgemeester. Gaat uw gang.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Dank u wel, voorzitter. We hebben vorig jaar met elkaar gesproken en de variant gekozen die nu de grondslag is van dit voorstel. Ik zou eigenlijk niet weer nu met terugwerkende kracht willen kijken naar andere varianten, daarmee ook gelijk even reagerend op de motie die mevrouw Woldhuis heeft ingediend. Wij hebben de functies vastgesteld die in dit stadhuis een plek zouden moeten krijgen, we hebben ook met elkaar gekeken op welke manier dat hier ruimtelijk zou kunnen worden ingevuld. Dat is de basis van dit voorstel geweest en het interessante van uw opmerking is dat ik eigenlijk voel dat we het in belangrijke mate met elkaar eens zijn.
Laat ik tegen de raadsleden zeggen die wat kritisch zijn op die mogelijkheden van overschrijding: u wordt er niet ingerommeld met dit voorstel. En ik kan dat ook wel aantonen. Het werkt eigenlijk normaal gesproken als volgt. U neemt een besluit op basis van een prijspeil in een bepaald jaar. Dat hebt u vorig jaar ook gedaan. Bij het bedrag van die 15 miljoen euro staat ook "prijspeil 2017". En het is normaal gesproken zo dat, op het moment dat er een definitief krediet wordt gevraagd, de fluctuaties in de markt en de prijzen van dat moment worden betrokken bij de uiteindelijke bepaling van welk bedrag dat zou moeten zijn. Wij hebben geconstateerd dat de prijsstijgingen in de markt op dit moment hoger zijn dan je eigenlijk normaal gesproken zou moeten verwachten. Dat hebben wij u in dit voorstel als waarschuwing meegegeven. We hebben u dus vooraf zelf geattendeerd op het feit dat die marktsituatie zo is, dat als we geen extra beheersmaatregelen zouden treffen, u dan de kans zou lopen dat u voor veel hogere kosten dan wij u oorspronkelijk hebben voorgeschoteld, dit project zou moeten realiseren. Dat vind ik behoorlijk bestuur en dat vind ik ook de functie van het college, om u op tijd, als dit soort situaties zich voordoen, te waarschuwen. Het is logisch dat u dat betrekt bij de besprekingen van dit moment.
Vervolgens hebben wij gezegd: wij willen een aantal basisvoorwaarden vervuld hebben voordat wij u een definitief krediet kunnen voorleggen. En die basisvoorwaarden zitten voor een deel in de vergunningensfeer en monumentenzorg, de mogelijke versterking in het kader van mogelijke aardbevingsrisico's, dat type dingen, maar liggen er vooral ook in dat wij willen weten wat uiteindelijk de prijs is van de voorstellen die wij u doen. En we willen daarom ook graag de aanbesteding nu gelijk meenemen, zodat we in de verschillende modules die aanbesteding kunnen doen en u ook uiteindelijk de verschillende varianten kunnen voorleggen die je zou kunnen hanteren om die prijs zoveel mogelijk te beheersen.
Daar hoort dus ook bij, dat is misschien wel goed om even te zeggen, dat u ook een variant krijgt voorgelegd waarin u zeker binnen het huidige budget, 15,5 miljoen euro, een keus kunt maken. En dan kunt u zelf kijken: wat doe ik wel en wat doe ik niet. En dat op een moment dat wij ook echt kunnen besluiten wat het uiteindelijke bedrag voor het krediet zal zijn.

De PLV VOORZITTER: U hebt een vraag van de heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, ook als ik naar uw woorden luister, of de woorden van het college luister, dan is het toch niet zo gek dat wij dan om twee scenario's vragen? Zeker gezien de eerste keer, dat er eigenlijk twee scenario's waren: de nulvariant van 7,5 miljoen euro en twee super-de-luxevarianten van 15,5 miljoen euro. Dan is het toch niet zo heel gek dat wij nu vragen naar twee varianten die binnen het budget blijven? Zeker als u zelf, zoals u zegt, volgens goed bestuur de raad informeert over dat de kosten stijgen. Dan is het toch niet heel gek dat wij als fracties vragen om minimaal twee scenario's uit te werken? Anders weet ik wel een beetje hoe dat gaat bij deze gemeenteraad. Dan komt er een variant, inderdaad de allerbeste, mooiste variant. Ja die is even ietsje duurder dan 15,5 miljoen euro, ja en als je al die andere varianten kiest: die zijn eigenlijk allemaal heel erg slecht en uitgekleed.

De PLV VOORZITTER: Ik denk dat uw vraag wel duidelijk is. Burgemeester.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Ja kijk, ik beschouw de motie als overbodig, omdat ook in mijn beantwoording, maar ook in het raadsstuk zelf al nadrukkelijk besloten ligt dat wij proberen beheersmaatregelen zodanig te treffen, dat wij het budget als basis gewoon in stand houden en tegelijkertijd u aangeven wat de verschillende varianten en mogelijkheden zijn. Dan krijgt u misschien nog wel meer dan alleen maar twee varianten binnen dit budget.

De heer DIJK (SP): Er staat ook minimaal twee.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Ja, dat begrijp ik best. Maar als ik uitleg, zoals ik dat ook in de commissie heb gedaan, dat wij u varianten en mogelijkheden voorleggen om uiteindelijk met elkaar te bepalen op welke manier en tegen welk bedrag we het krediet uiteindelijk beschikbaar stellen, dan krijgt u eigenlijk alles wat u hebben wilt, zonder dat deze motie daarvoor hoeft te worden aangenomen.

De PLV VOORZITTER: En dan nu de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, als de burgemeester zegt: u krijgt ten minste twee varianten binnen de 15,53 miljoen euro, dan is die motie inderdaad overbodig. Maar dat zou ik dan graag horen. Gewoon die uitspraak.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Ja, maar dat ga ik dus niet zeggen, want wat u krijgt, is verschillende varianten en mogelijkheden op basis van aanbestedingsresultaten, zodat wij met elkaar kunnen kiezen wat we wel en wat we niet doen. En dat is meer dan twee varianten binnen het budget.

De PLV VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, u geeft toch net inderdaad aan dat de kosten zullen gaan stijgen? En u weet, als je zo'n aanbestedingsvariant doet met deze opdracht, dat die kosten hoger zullen uitvallen.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Wij weten dat niet precies, want we moeten nog een definitief ontwerp maken. Het kan best zijn dat er ook nog kosten meevallen. Dat zou ook nog best kunnen. We weten de prijsstijging voor het komend jaar niet, er zijn allerlei onzekere factoren. Wij waarschuwen nu wel dat er op dit moment een opwaartse druk is op die prijzen. We kennen ook de percentages van het afgelopen jaar, waarmee ook de bouwwereld zelf rekent en wij zien dus dat wij extra maatregelen moeten treffen om te proberen de kosten zodanig te beheersen dat we blijven binnen de besluitvorming zoals we die vorig jaar hebben gedaan.
Nou, dat is wat wij u voorleggen. En daar kunnen ook best varianten bij zitten waarvan wij zeggen: dit is duurder, maar u moet maar kiezen of u dat wel of niet wilt. Dit is verantwoord, dat is niet verantwoord. En zo krijgt u een aantal dingen voorgelegd waaruit volgend jaar de nieuwe raad echt een gerichte en gefundeerde keuze kan maken.
En dat is eigenlijk meer dan u nu vraagt in deze motie. Ik begrijp best dat u zegt: het mag absoluut niet meer worden. Ik begrijp best dat dit ook de insteek is voor dit debat. Ik begrijp ook de argumentatie daarvoor, het is ook onze drive om binnen dat budget te blijven. Maar we zien ook beweging in de markt, waardoor we proberen een manier te vinden om zo te werken dat u volgend jaar varianten krijgt voorgelegd, waardoor u zelf gericht een keuze kunt maken. Dat is al ongebruikelijk en dat is vooral bedoeld om die kosten te beheersen en daar in open overleg met u over te spreken.

De PLV VOORZITTER: Dan de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, dus zegt de burgemeester: u krijgt meer, maar ik kan niet zeggen dat u ten minste krijgt wat u vraagt in die motie. Dat is toch heel vreemd? Dan kunt u toch ook gewoon zeggen: u krijgt waarschijnlijk veel meer, maar die twee varianten krijgt u ten minste ook. Het gaat er misschien iets anders uitzien, het worden er misschien wel tien, maar daar zitten absoluut twee varianten bij binnen het bestaande budget.
Maar dan krijgen we een warrig verhaal, dat dit op de een of andere manier niet kan, want we krijgen meer. Ik kan dat niet rijmen met elkaar.

De PLV VOORZITTER: De burgemeester.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Ja voorzitter, ik denk dat we aan het herhalen zijn. Volgens mij moeten we daar nu mee stoppen. Als u het raadsvoorstel goed leest, dan ziet u op welke manier het college u voorstelt om de kosten beheersbaar te houden. En dat geeft u volgens mij meer mogelijkheden om te sturen dan alleen maar via een besluit zoals u dat aan ons voorlegt met deze motie.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter, begrijp ik de burgemeester zo dat wij eigenlijk een keuzemenu voorgeschoteld krijgen waar verschillende onderdelen in zitten waaruit we een keuze kunnen maken? Dus dat is meer dan twee. Moet ik het zo interpreteren?

Burgemeester DEN OUDSTEN: Ja, u krijgt varianten voorgelegd, dat kunt u ook zo uitleggen dat het een keuzepakket is. Dat kan ook. Wij zullen u mogelijkheden aangeven, als het definitieve ontwerp in een financiële situatie terechtkomt dat het veel duurder is, wij weten dat niet precies, dat wij u ook aangeven op welke manier de kosten beheerst kunnen worden. En ik denk dat dit een goede, gedegen manier is om u voor te leggen en met de raad in een open debat tot besluitvorming te komen.

De PLV VOORZITTER: De heer Sijbolts nog.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja, over het laatste punt dat de burgemeester nu toelicht. Dus als het zo is dat het niet binnen die 15,53 miljoen euro kan, dan komt het college met een voorstel: haal dit onderdeeltje eruit en dan komt het er wel?

Burgemeester DEN OUDSTEN: Wij komen met voorstellen waarop we met elkaar kunnen bespreken wat het uitgangspunt is voor het beschikbaar te stellen budget en wat je eventueel kunt schrappen, soberder kunt doen, et cetera.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel. Alles is duidelijk en gewisseld wat u betreft? Dat is het geval? We gaan wij over tot de moties.
Allereerst de motie ‘Scenario’s stadhuis binnen het budget’. Dat is motie 7. Zijn er mensen die vooraf een stemverklaring willen geven op de motie? Dat is niet het geval? Oh, mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dank u wel, voorzitter. Even over motie 7. Wij zijn dus ook niet voor de dure variant, dus wij zullen wel meestemmen op deze motie, want deze behelst wel dat er niet nog meer geld aan dit project wordt uitgegeven.

De PLV VOORZITTER: Nog andere stemverklaringen? Dat is niet het geval. Dan gaan we over tot stemming op motie 7. De stemming is geopend. De motie heeft 15 voor stemmen en 23 tegen. Die motie is niet aanvaard.
Dan gaan we naar motie 8. Dat is de motie ‘out-of-the-boxdenken, ook bij het stadhuis’. De stemming is geopend. 2 stemmen voor, 36 tegen. Ook deze motie is niet aangenomen.
De heer Sijbolts?

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Het spijt mij vanwege het tijdstip, maar ik zou graag een korte schorsing willen aanvragen.

De PLV VOORZITTER: Hoe lang denkt u nodig te hebben, mijnheer Sijbolts? Zullen wij het daarvan af laten hangen? Nee, het is goed. Drie minuten. Net niet genoeg tijd voor sigaretten!

(Schorsing 22.22 uur – 22.26 uur)

De PLV VOORZITTER: Als iedereen zijn plaats weer zou willen innemen, en dan vervolgens ook gewoon zou willen ophouden met met elkaar praten, maar het even centraal houden allemaal, dan kunnen we verder. Dank voor de concentratie. De heer Sijbolts. U hebt de schorsing aangevraagd.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Dank u, voorzitter. Wij hebben overlegd en kunnen overgaan tot besluitvorming.

De PLV VOORZITTER: Prima. Dan gaan wij over tot stemming over het raadsvoorstel ‘Revitalisering stadhuis’.

De heer DIJK (SP): Voorzitter?

De PLV VOORZITTER: Zijn er stemverklaringen? De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, wij zullen niet instemmen met dit raadsvoorstel, omdat er ook een voorbereidingskrediet voor 800.000 euro wordt gevraagd. Wij waren in eerste instantie wel voor het restaureren en verduurzamen van het stadhuis an sich, maar niet voor de verhuizing van de raadzaal en het verder opknappen daarvan, en dat is ook een onderdeel van het voorbereidingskrediet. Dus daarom zullen wij tegen dit voorstel stemmen.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel. Anderen nog stemverklaringen? CDA, de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Dank u, voorzitter. Ik sluit me aan bij de stemverklaring van de SP. En de andere reden om tegen te stemmen is dat ik eigenlijk nog steeds niet begrijp dat, als wij vragen om twee scenario’s op te nemen, het college zegt: u krijgt er meer, maar die twee kan ik u eigenlijk niet toezeggen. Daar spreekt voor ons niet echt vertrouwen uit. Dus ook daarom zullen wij tegenstemmen.

De PLV VOORZITTER: Dan de heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Dank u wel voorzitter. Wij zullen wel instemmen met het voorstel, omdat wij naar onze beleving de burgemeester duidelijk hebben horen zeggen dat, als het niet binnen de 15,53 miljoen euro kan, de raad voldoende mogelijkheden krijgt om dat alsnog binnen die 15,53 miljoen euro te doen.

De PLV VOORZITTER: Andere stemverklaringen nog? Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Wij waren vanaf het begin al tegen dit plan en nu nog steeds. We vinden het jammer dat we niet in de oplossing worden meegenomen, en daarom zullen wij tegen dit voorstel stemmen.

De PLV VOORZITTER: Anderen nog een stemverklaring? Dan gaan we nu over tot stemming op het raadsvoorstel. De stemming is geopend. Mevrouw Woldhuis!

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Sorry.

De VOORZITTER: 28 stemmen voor, 10 stemmen tegen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nee, nee, nee!

De PLV VOORZITTER: Het voorstel is aanvaard.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, mag ik even? Ik ben wel tegen!

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis, ik heb u gewaarschuwd.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, sorry. Maar als mijnheer Leemhuis het over mag doen, dan mag ik het ook overdoen.

De PLV VOORZITTER: Nee, dat is dus daarstraks afgesproken dat we dat niet zouden doen. Als de stemming gesloten is, dan is de stemming gesloten.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Sorry hoor, maar ik vind dit echt … Ik was alweer met het volgende punt bezig. Voorzitter, ik wil even gezegd hebben dat ik wel tegen dit voorstel gestemd heb.

De VOORZITTER: Dat is duidelijk gehoord door iedereen, denk ik.

8.b: Verkenning nieuw muziekcentrum (raadsvoorstel 11 juli 2018, 7047860)

De VOORZITTER: Wij gaan over tot het behandelen van het voorstel 8b, Verkenning nieuw muziekcentrum. Wie mag ik het woord geven? De heer Brandenbarg. Ik krijg door van onze grote rekenmeesters dat u nog een halve minuut spreektijd hebt.

De heer BRANDENBARG (Student en Stad): Genoeg. Ja voorzitter, ik zou eigenlijk willen beginnen met een lofzang op de Oosterpoort, de sfeer, de uitstekende ontvangst en het geweldige publiek in Groningen, maar dat laat ik vanwege de tijd even zitten.
Het college stelt voor om een ambitie vast te stellen door de raad, waarbij we de Oosterpoort uitbreiden met een extra grote popzaal en dat we alleen een variant in een businesscase uitwerken, waarbij die extra grote popzaal onderdeel is.
Voorzitter, mijn fractie vindt niet dat wij die keuze op dit moment kunnen maken. De wethouder kan in de commissie wel aangeven dat die popzaal uit kan, dat het alleen maar goed is voor het culturele klimaat, maar mijn fractie heeft meer nodig dan blauwe ogen van wethouders. Wij willen onze controlerende taak serieus nemen en we willen vooraf een gedegen onderbouwing van nut en noodzaak van deze ambitie.
Daarom stellen wij voor om ook een scenario te onderzoeken waarbij die grotere popzaal er niet komt. Alleen dan kan deze en ook een toekomstige raad een afweging maken of die popzaal toegevoegde waarde heeft, financieel maar vooral cultureel. En alleen dan kan een gemeenteraad bepalen of de ambities zinvol zijn of dat we blind het ambitieuze pad van optimistisch wensdenken bewandelen.
Ik dien daarvoor een amendement in, mede namens Stad en Ommeland, 100% Groningen en de Partij voor de Dieren.

Amendement 1: Ambitie is goed, onderbouwing is beter (SP, Stad en Ommeland, 100% Groningen en de Partij voor de Dieren)
De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 26 september 2018, besprekende het raadsvoorstel Verkenning nieuw muziekcentrum,

is van mening dat,
- de ambitie voor een grote popzaal in een nieuw muziekcentrum onvoldoende is onderbouwd;
- de gevolgen van deze ambitie voor de exploitatie, het culturele klimaat en de toegankelijkheid inzichtelijk moeten zijn alvorens een ambitie uit te spreken;
- er een grote som gemeenschapsgeld gemoeid is met het realiseren van een nieuw muziekcentrum;

is van oordeel dat:
- een keuze voor de toekomst van een nieuw muziekcentrum gemaakt dient te worden op basis van businesscases en becijferde gevolgen voor het culturele klimaat;

besluit:
- de onder I, het kopje ‘Ambities en vervolg’ beschreven ambities voor het nieuwe muziekcentrum vast te stellen als uitgangspunt voor het vervolgonderzoek (2=fase) naar het nieuwe Muziekcentrum

Groningen met inachtneming van de volgende wijziging van punt 1 onder ‘ambities en vervolg’ (blz. 9 raadsvoorstel):

“Wij stellen voor een muziekcentrum vorm te geven volgens de ambities van onze cultuurnota en daarbij voorlopig uit te gaan van twee scenario’s, te weten:

A. nieuw te realiseren integraal muziekcentrum met tenminste drie zalen:
    a. een grote popzaal (3000 - 3.500 sta, schaalbaar);
    b. een klassieke zaal (800 - 1.000 zit, schaalbaar, multifunctioneel);
    c. een kleine zaal (500 zit - 1.000 sta, multifunctioneel).
B. nieuw te realiseren en/of te renoveren muziekcentrum met twee zalen (zoals de huidige Oosterpoort):
    a. een grote/klassieke zaal (800 - 2.000 zit/sta, schaalbaar, multifunctioneel);
    b. een kleine zaal (500 zit - 1.000 sta, multifunctioneel)”

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, ik probeer mijn woordvoering in te korten. Ik heb eigenlijk twee punten waar ik aandacht voor vraag. Het eerste punt is de ambities die uitgesproken moeten worden in dit document. Wij hebben daar ernstige twijfels bij. Voor het exploiteren van zo’n duur centrum heb je gewoon grote publiekstrekkers nodig. En die zijn in de afgelopen vijftien, twintig jaar niet meer in Groningen geweest. Ze blijven allemaal in het westen van het land. De kosten voor het verplaatsen van grote producties zijn gewoon veel te hoog geworden. Voorbeelden als de producties van Joop van den Ende bevestigen dit beeld. Een groter podium zal de kosten voor het reizen niet minder maken. Daarom de vraag: waaruit blijkt dat als we een grotere zaal hebben, opeens iedereen wel naar Groningen komt? Dat is m’n eerste punt.
En het tweede punt van dit hele ambitiedocument is het creëren van draagvlak. Want voorzitter, volgens mij is de hele volgorde verkeerd van dit voorstel. Draagvlak is iets wat je in eerste instantie meet. Is er draagvlak voor dit plan? Je gaat niet eerst een voorstel neerleggen bij de Stadjers: dit willen we, willen jullie dit misschien ook? Nee, dat is de verkeerde volgorde. Je moet eerst gaan meten: willen Groningers dit wel? En dan pas de volgende stap zetten of we het ook gaan doen. Daarom is het ons betreft deze volgorde verkeerd. Ga eerst eens in de stad uitgebreid meten: willen Groningers dit wel? En met een project als dit lijkt mij dat een heel goede optie. Dank u wel.

Motie 9: Draagvlak meten, niet creëren (100% Groningen)
De raad van Groningen, in vergadering bijeen op 26 september 2018, besprekende het raadsvoorstel Verkenning nieuw muziekcentrum,

constaterende dat:
- voor een nieuw muziekcentrum rekening moet worden gehouden met een bandbreedte van 145 tot 170 miljoen euro (excl. btw);
- het voorliggende stuk alleen spreekt over kennis mobiliseren en draagvlak creëren, niet over een verkenning van het huidige draagvlak;

overwegende dat:
- er gesprekken zijn gevoerd met “vrijwel alle stakeholders uit de keten van podia en muziek, zowel in Groningen als het Noorden”, maar niet met burgers op voorhand;
- nog niet is onderzocht wat het huidige draagvlak is voor een nieuw muziekcentrum;
- daardoor volledig onbekend is wat het huidige draagvlak is voor een nieuw muziekcentrum;
- een project van dit (financiële) formaat nooit zonder draagvlak onder Groningers uitgevoerd mag worden;

verzoekt het college:
- breed onderzoek te doen naar het draagvlak onder Groningers om een nieuw muziekcentrum te gaan bouwen en tot die tijd geen verdere (financiële) stappen te ondernemen met betrekking tot het verkennen van een nieuw muziekcentrum;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Koopmans.

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Met de Oosterpoort spreken we over een beeldbepalend gebouw in de stad. Dan bedoel ik met beeldbepalend niet zozeer de gevel aan de Trompsingel, ja ook, maar eigenlijk meer in overdrachtelijke zin. Want alleen al Noorderslag met de jaarlijkse popprijzen wordt in heel Nederland denk ik in één adem genoemd met de Oosterpoort, en daarmee met Groningen. Dat geldt in misschien iets mindere mate ook voor het TakeRoot-festival, Noord Nederlands orkest en veel meer zaken die zich regelmatig in de Oosterpoort afspelen. Al met al een locatie waar we trots op mogen zijn.
In het voorstel wordt een aantal mogelijke nieuwe locaties genoemd, die in de commissie uitgebreid besproken zijn. Mijn fractie heeft daarbij geopperd om het uitwerken van de optie Vrydemalaan te laten vervallen. In onze ogen is deze, alleen al in verband met de bereikbaarheid, niet interessant. Zoals de wethouder heeft aangegeven, gaat dit ten eerste niet heel veel voorbereidingskosten schelen en ten tweede wil het college juist de opties zoveel mogelijk uitgewerkt hebben, om in een later stadium te kunnen vergelijken en een keuze aan te kunnen bieden. Wij kunnen ons wel in deze redenatie vinden en zullen daarom ook geen motie daarvoor indienen. Waarom ik dit dan nog wel noem? In het kader van vergelijkingsmateriaal vinden wij het amendement van de SP om ook een optie uit te werken met het huidige aanbod aan zalen, ook interessant en eigenlijk vergelijkbaar met de locatiekeuze. We begrijpen dat de culturele keten, zoals dat genoemd wordt, van Vera, Simplon, Grand Theatre naar de kleine en de grote zaal dan wat korter wordt en dus ten koste gaat van een stukje ambitie, maar soms moet je ook die vergelijking kunnen maken. We hebben dat bij het vorige voorstel ook besproken. We vragen ons af of we ons nu al zouden moeten vastleggen op die ambitie, terwijl we in de toekomst wellicht noodgedwongen een andere keuze moeten, dan wel zouden willen maken. Daarom wachten we de reactie van de wethouder op het amendement van de SP af. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Misschien even een kleine update. Ik heb net gezegd over het amendement van de SP, ondersteund door Stad en Ommeland, 100% Groningen en Partij voor de Dieren: “dat moet u eerst maar even zelf tot u nemen”, maar de kern van dat amendement is dat er twee varianten worden uitgewerkt, één met en één zonder een grotere popzaal.
Dan is ook nog door 100% Groningen een motie ingediend.
De heer Ubbens heeft het woord.

De heer UBBENS (CDA): Dank u, voorzitter. Ja ook het CDA, in aansluiting op wat de ChristenUnie net noemde, ziet het belang van een goed muziekcentrum voor onze stad. Wij vonden echter in het verleden de stap gelijk naar nieuwbouw te snel gaan. Daarom goed dat de renovatie nog een keer goed is onderzocht. Voor ons is wel duidelijk geworden dat alleen renoveren van de huidige Oosterpoort een groot aantal nadelen heeft. We begrijpen ook de vraag naar een grotere popzaal in onze stad en daarom is het ook goed dat dit verder wordt verkend. Waar de discussie in de toekomst wellicht over zal gaan, is de betaalbaarheid van het hele project. Straks wordt er een prijskaartje aan gehangen en feitelijk kunnen we dan pas echt zeggen wat we ervan vinden als er een businesscase onder ligt, die dan gaat over de verschillende locaties. Dat sluit ik eigenlijk ook aan bij de opmerkingen van ChristenUnie. Nu lijkt het alsof we alleen de verschillende locaties bekijken en dan op die verschillende locaties de duurste/grootste variant gaan uitwerken. Juist daarom is het misschien wel goed om daar tegenover, in aansluiting op het amendement van de SP, Stad en Ommeland, 100% Groningen en de Partij voor de Dieren, te kijken of je toch niet ook onderzoek kan blijven doen naar die kleinere variant en niet alleen om later een keuze te maken, maar ook om beargumenteerd te zeggen: kijk, die businesscase van zo’n grote zaal werkt gewoon veel beter. Daar is een veel betere businesscase op te maken dan op die andere variant. Dan heb je een goed onderbouwde keuze in de toekomst en vaar je niet alleen op de keuze voor een zo groot mogelijk centrum.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. In de commissie hebben we al gepleit voor het renoveren van de huidige Oosterpoort in plaats van te kiezen voor nieuwbouw, in verband met de kosten. Het debatje dat daaruit voortkwam hoeven we hier natuurlijk niet over te doen. Het is duidelijk dat renovatie niet alle knelpunten kan oplossen en ook niet alle ambities van een nieuw muziekcentrum kan waarmaken. Toch zien wij in het rapport van draaijer+partners dat renoveren zeker mogelijk is en dat bij renovatie in etappes geen tijdelijke huisvesting nodig is. Om tot een goede en gegronde vergelijking te komen, met een businesscase voor nieuwbouw, is het in onze ogen dan ook wenselijk om ook voor het scenario van renovatie een businesscase uit te werken. Hiertoe dienen wij een amendement in. Dank u wel.

Amendement 2 Renoveren Kan Je Leren (Partij voor de Dieren)
De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 26 september 2018, besprekende het raadsvoorstel Verkenning nieuw muziekcentrum,

constaterende dat:
- het raadsvoorstel enkel voorziet in het uitwerken van businesscases voor vier nieuwbouwlocaties;
- uit het onderzoek van draaijer+partners naar de mogelijkheid van renovatie van de huidige Oosterpoort is gebleken dat renoveren een groot deel van de knelpunten op het gebied van techniek, esthetica en functionaliteit kan oplossen;

overwegende dat:
- de genoemde redenen voor de noodzaak van nieuwbouw voornamelijk liggen op het gebied van logistiek en het ambitieniveau voor het nieuwe muziekcentrum;
- het prijskaartje voor nieuwbouw aanzienlijk veel hoger ligt dan de kostenraming voor renovatie en een groter gedeelte aan variabelen kent die buiten de beschouwing van de kostenraming zijn gelaten;
- het genoemde investeringsbedrag van 62 tot 87 miljoen euro aan renovatiekosten zonder tijdelijke huisvesting ook uitgewerkt zou moeten worden tot een businesscase om tot een valide kostenvergelijking met de nieuwbouwopties te komen;

besluit:
- II: “opdracht te geven tot het opstellen van een businesscase voor het nieuwe Muziekcentrum Groningen, met differentiatie naar de genoemde potentiële locaties en duiding van de te maken financiële en kwalitatieve investerings- en exploitatiekeuzes”;
  te vervangen door:
  II: opdracht te geven tot het opstellen van een businesscase voor het nieuwe Muziekcentrum Groningen, en tot het opstellen van een businesscase voor een gerenoveerde Oosterpoort, met differentiatie naar de genoemde potentiële locaties en duiding van de te maken financiële en kwalitatieve investerings- en exploitatiekeuzes;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Ik heb het woord niet gevraagd, maar dank u wel dat ik het krijg. Voorzitter, wij willen de lofzang van de SP even vervolgen op de Oosterpoort. De Oosterpoort is nog niet eens zo lang geleden opgeknapt en ziet er, in onze ogen in ieder geval, voortreffelijk uit. Aan de akoestiek is jarenlang gesleuteld en die is prima op dit moment, volgens het NNO en volgens de andere kenners. In de stad wordt gezegd: “Als de Oosterpoort wordt gesloopt, is dat echt kapitaalsvernietiging.” Dat willen wij eigenlijk niet meer meemaken. Dat is destijds met de harmonie gebeurd, in de jaren zeventig, en daar hebben mensen nog spijt van.
Wij vinden het voorstel voor een groot muziekcentrum eigenlijk niet zo goed onderbouwd. Bovendien zijn wij niet zo voor megalomane projecten, dat is bekend. Wij pleiten dus eigenlijk voor renovatie van de Oosterpoort en zoeken elders een plek voor een sober uitgevoerde popzaal. Dit was het. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Brouwer, GroenLinks.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. We hadden al aangegeven in de commissie dat het voor GroenLinks ondenkbaar is dat er geen muziekcentrum in Groningen zal zijn. Om een goed beeld te krijgen, is het goed om de verschillende locaties te kunnen vergelijken. Groningen is een volwassen stad. Daar past ook een volwassen muziekcentrum bij en dat verdient ook een volwaardige popzaal, wat GroenLinks betreft een aparte zaal voor het Noord Nederlands orkest. En mijn fractie is van mening dat, als je dat nu nieuw doet, je het dan ook goed moet doen.

De VOORZITTER: De heer Brandenbarg.

De heer BRANDENBARG (Student en Stad): Ja, ik hoor GroenLinks zeggen: het is goed om te vergelijken en een beeld te krijgen van de verschillende scenario’s. Maar vindt GroenLinks het dan ook niet wenselijk

om te vergelijken wat het verschil is tussen een scenario met en een scenario zonder zo'n extra popzaal? Want zij gaat er nu eigenlijk zonder de informatie van uit dat die er hoe dan ook moet komen.

De VOORZITTER: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Ja, wat is uw vraag hierin?

De heer BRANDENBARG (Student en Stad): Dat we die scenario's ook zouden moeten vergelijken. Met en zonder popzaal.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Nou, voor GroenLinks is het eigenlijk ook ondenkbaar dat er geen aparte popzaal is. Dus dat is ook duidelijk.

De VOORZITTER: De heer Van der Meide.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Wij mogen ontzettend trots zijn op de Oosterpoort die wij hebben, op de bezoekers die daar komen en die muziek die daar telkens gehoord wordt. Maar het gebouw is aan zijn eind en kan ook niet meer gerenoveerd worden. Daarom ligt er een geweldige nieuwe opgave om een nieuw muziekcentrum in Groningen te bouwen.

De VOORZITTER: Ja, u weet natuurlijk wel wat de heer Brandenbarg nu gaat vragen, hè?

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Ja, ik heb hem al drie keer gehoord.

De VOORZITTER: Ja, we geven hem de gelegenheid. Gaat uw gang.

De heer BRANDENBARG (Student en Stad): Kijk, het kan een politieke keuze zijn om te vinden dat je daar niet meer terug moet komen, maar uit het onderzoek blijkt dat het wel degelijk te renoveren is. Dus ik zou wel willen weten waarom de PvdA dat dan bij voorbaat toch afschrijft.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Nou, het valt wel te renoveren, maar in deze collegebrief is ook wel heel duidelijk aangegeven dat die renovatie niet de oplossing biedt die wij met zijn allen willen, namelijk dat je toch een upgrade doet van de huidige Oosterpoort.
Bijna alle opties die voorliggen, alle vier, kennen voor- en nadelen. Ik kan ze allemaal opnoemen, maar eigenlijk staan ze ook wel in de stukken vermeld. Wij willen toch graag dat al die vier locaties uitgezocht worden. En het kan best zo zijn dat misschien die locatie niet altijd en overal die 3000 plaatsen haalt, maar misschien soms 2500 of 3500. Dat zouden wij graag in het onderzoek zien.
Dus wij gaan akkoord met het raadsvoorstel en zijn benieuwd wat er over een halfjaar uitkomt.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wie nog meer? Mevrouw Van Doesen.

Mevrouw VAN DOESEN (D66): Dank u wel, voorzitter. D66 is ontzettend blij om te merken dat de Oosterpoort toch uit zijn jasje groeit. Het toenemen van het aantal popconcerten en de bezoekers en de klassieke concerten met hun bezoekers, kwamen elkaar een beetje in de weg te zitten. Dus het is goed dat er een aantal onderzoeken is gedaan, dat er nu besloten wordt om te kijken naar een nieuwe Oosterpoort, een nieuw muziekcentrum, op vier locaties, afwegend wat de beste plek zou zijn.
Wij zijn echt van mening dat een grotere popzaal een vereiste is om naar de toekomst toe ook een duurzame ontwikkeling in ons muziekleven te kunnen hebben. Dat hebben ook de onderzoeken aangetoond en we zijn ook overal bij betrokken geweest en over geïnformeerd. Dus ik denk dat wij het voorstel van het college kunnen steunen.

De VOORZITTER: De heer Brandenbarg.

De heer BRANDENBARG (Student en Stad): Ja, ik ben toch ook wel benieuwd waar D66 nou die stellige overtuiging vandaan haalt dat die popzaal een absolute noodzaak is en waaruit zij dan nu ook die duiding trekt dat het uit kan en dat het goed is voor de culturele sector in de stad.

Mevrouw VAN DOESEN (D66): We zijn ervan overtuigd dat er een popzaal moet komen, maar we zijn er ook van overtuigd dat er een grotere popzaal moet komen. Als je de uitkomst van de gesprekken ziet die met de aanbieders van de popmuziek gehouden zijn, dan merk je dat Groningen een plek heeft veroverd in Nederland als een van de vijf plaatsen waar grote popconcerten plaats kunnen vinden en waar artiesten ook graag komen. Dan is het niet zo, zoals mevrouw Woldhuis van 100% Groningen zei, dat dit enorme karavaans zijn van Joop van den Ende. Nee, dat zijn gewoon popgroepen die bediend worden met materiaal en technische ondersteuning in de zaal zelf. Dus daar is helemaal niet zo'n groot probleem mee als zij wel suggereert.

De VOORZITTER: Oké, laatste punt.

De heer BRANDENBARG (Student en Stad): Maar dit is niet in het begin een antwoord op mijn vraag. Ik vroeg waar de D66-fractie deze stellige overtuiging op baseert. En dat er gesprekken zijn gevoerd met aanbieders van de pop en dat Groningen een popstad is, dat heeft de Oosterpoort al gedaan met de kleinere popzaal. Dus waarom moet die grotere er nou komen? Behalve dan dat u met wat mensen in de sector hebt gepraat, want ik geloof best dat die willen dat we hier een grotere popzaal hebben.

Mevrouw VAN DOESEN (D66): Het feit dat wij nu praten over een nieuw muziekcentrum, komt mede door het feit dat er eigenlijk te veel concerten worden gegeven in de Oosterpoort en het uit zijn jasje groeit. En daarmee zijn we naar de toekomst toe ook een stap verder gaan denken, van: hoe zit je dan ten opzichte van het popaanbod in Nederland? En daar blijken wij toch een goede positie in te kunnen innemen, als wij met een zaal komen die groter is dan de huidige capaciteit.

De VOORZITTER: Ik heb net gezegd dat ik het aantal interrupties ga beperken. Ik geef mevrouw Riemersma nog de gelegenheid voor een korte interruptie.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Een interruptie, ja, ja.

De VOORZITTER: Nou, begint u maar.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Ik wil graag aan D66 vragen, gezien zijn bijdrage, of het dan niet logischer is om de boel te splitsen. Dus klassieke muziek blijft in de Oosterpoort en elders zoek je dan een popzaal.

Mevrouw VAN DOESEN (D66): Dat lijkt heel voor de hand liggend, maar er staat ook in de brief van het college dat dit qua exploitatie een veel hogere financiële uitkomst heeft en dat het een heel ongemakkelijke splitsing is.

De VOORZITTER: Ik beschouw dit als afgerond. Ik ga naar de heer Honkoop.

De heer HONKOOP (VVD): Dank u wel, voorzitter. Kortheidshalve: de VVD kan het voorstel steunen en wij kunnen ons kortheidshalve aansluiten bij de woordvoering van D66.

De VOORZITTER: Dank u wel. Nog anderen? Gaat uw gang.

De heer SNELTING (Student en Stad): Voorzitter, dank u wel. Ik zal het ook kort houden. Wij kunnen dit voorstel steunen en wij staan ook achter de ambities die in het voorstel staan, ook met de grotere popzaal. Die achten wij toch wel van groot belang. Kijkende naar de vier locaties die voorliggen, dan zie je toch dat er wat haken en ogen bij sommige locaties zijn en dat je daar al snel keuzes in wilt maken. Daar hebben we ook discussie over gehad in de fractie. We achten het van belang om voor nu toch die vier locaties goed te onderzoeken en uit te werken en op een later moment daar goede keuzes in te kunnen maken, goed onderbouwd, met een goede businesscase. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is aan de wethouder.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dank. Groningen is een van de meest vooraanstaande muzieksteden van Nederland en om dat te blijven, vereist het niet alleen maar dat we blijven doen wat we doen, maar dat we

ook af en toe investeren in de kwaliteit daarvan. En het afgelopen jaar is duidelijk geworden dat die kwaliteit op de huidige plek van de Oosterpoort niet meer te leveren is op de langere termijn. Dus vandaar dat wij aan het onderzoeken zijn op welke manier we een vervolg kunnen geven aan de Oosterpoort en het succes dat de Oosterpoort heeft geboden aan Groningen muziekstad.
Dit document formuleert eigenlijk een aantal ambities voor de raad om het verder in te kaderen. Geen realisatie voor alle duidelijkheid. Dus dat betekent dat ook de financiële uitwerkingen van deze ambities en hoe dan investeringen en exploitatie zich tot elkaar verhouden, allemaal in de volgende fase uiteraard nog bij uw raad langskomen, waarbij u ook gewoon kunt gaan zien hoe dat er financieel allemaal uit gaat zien. Dat is denk ik even voor de volgende fase. Wat nu van de raad gevraagd wordt, is of de raad met het college een aantal van de ambities in dit document deelt.
Dan kom ik even op de motie en ook de woordvoering van mevrouw Woldhuis, die zegt: je moet eigenlijk je draagvlak organiseren. Wat het college betreft, maar dat heeft misschien ook iets te maken met welke opvatting je hebt over de representatieve democratie, is dat wat wij hier aan het doen zijn. Omdat bij dit soort stedelijke vraagstukken de vraag aan de raad is: wat vindt u dat de stad nodig heeft? De mensen hebben daar natuurlijk wat over te zeggen, maar voor dit soort stedelijke vraagstukken kiezen ze elke vier jaar een groep mensen aan wie wij dit soort voorstellen voorleggen, om te peilen of er onder de bevolking ook draagvlak voor is. Wij hebben hier volgens mij een raad en ook verschillende fracties die juist heel dicht bij hun kiezers staan. Dus als het gaat over wat nu de beoordeling is van de bevolking bij dit voorstel, zijn volgens mij alle fracties prima in staat om dat met hun achterban goed te beoordelen en hier daarover een uitspraak te doen. Dus wat ons betreft zijn wij juist bezig met het peilen van draagvlak en we zijn we daar op dit moment zelfs in de raad mee bezig. Dus de manier die mevrouw Woldhuis daarbij voorstelt, delen wij niet, dus ik zal die motie in ieder geval ontraden.

De VOORZITTER: De heer Brandenbarg.

De heer BRANDENBARG (Student en Stad): Ja, toch kort even daarover. We slaan hier wel ongeveer een maand voor de verkiezingen een richting in, waarbij we een ambitie vaststellen waar alleen een businesscase – tenzij de wethouder straks anders over ons amendement denkt – uitgewerkt wordt. Dan zou ik zeggen dat het wel zo chique is om straks een nieuwe raad in ieder geval ook een variant te presenteren zonder zo’n popzaal.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, daarom heb ik ook benadrukt dat dit geen realisatiebesluit is. Mocht er nu een gemeenteraad worden gekozen in een volstrekt andere samenstelling dan deze, dan heeft die natuurlijk de mogelijkheid om daar een andere ambitie op te formuleren. Natuurlijk. Maar als wij wel voortgang willen boeken, dan is het wel belangrijk dat wij ook nu wel aangeven wat de stappen zijn wat deze raad betreft. Dan kunnen we de komende maanden, als er verkiezingen zijn en als er onderhandeld wordt, al bezig gaan met de uitwerking. Mocht de wereld dan toch helemaal anders zijn, dan is het uiteraard aan de nieuwe raad om daar dan op dat moment wat van te vinden.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Dank u, voorzitter. En dan komen wij dus niet in de problemen met de realisatie? Want dit gaat allemaal zo snel omdat wij binnen zoveel jaar dit project gerealiseerd willen hebben.

Wethouder DE ROOK: Nou, kijk, voorzitter. Als ik kijk waar de discussie op dit moment in de raad nog over gaat, dan vermoed ik dat, hoe de samenstelling van de raad er ook uitziet na 21 november of na 1 januari, die verandering niet van die orde van grootte is dat we de planning niet kunnen gaan halen. Als alternatieven kunnen we er nu allerlei andere opties naast doen, waarbij we ook de planning zouden kunnen gaan belasten, dus in die zin denk ik niet dat dit een probleem zal worden.
Voorzitter, de discussie in de commissie en ook in de raad is met name gegaan over het formaat van de popzaal en de onderbouwing daarvan. De onderbouwing zit er wat het college betreft keurig bij. Er is een marktverkenning gedaan, de stakeholders zijn bevraagd over wat zij denken dat Groningen nodig heeft. Dat hebben we niet alleen maar lokaal gedaan, maar ook eigenlijk in heel Nederland. En dan krijg je eigenlijk inzicht in de manier waarop de popmuziek in Nederland werkt. Natuurlijk is het formaat van een zaal belangrijk. Enerzijds voor de vraag: wie kun je krijgen? Welke artiesten kun je verleiden om naar Groningen te komen? Het is overigens niet zo, zoals mevrouw Woldhuis stelt, dat we op dit moment met de handen in het haar zitten over waar alle artiesten blijven. Sterker nog, het gaat ontzettend goed. Men weet Groningen

ontzettend goed te vinden, maar we zien wel dat Groningen een relatief kleine grote zaal heeft in vergelijking met andere podia in Nederland. En dan speelt een ander aspect dat natuurlijk ook veel invloed heeft in de hele popwereld een rol, namelijk: wie wil nog komen? Want op het moment dat je bijvoorbeeld in Tilburg of elders in Nederland wel 2500 kaarten kan verkopen of 4000 kaarten kan verkopen, en in Groningen een stuk minder, dan gaat toch de blik van de commissie vaak naar andere podia en niet naar ons.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, voorzitter, dat mensen liever naar Tilburg of naar Utrecht gaan, dat heeft ook zeker met de geografische ligging te maken. En mij is nog niet in het hele voorstel duidelijk of wij die concurrentie wel aankunnen met betrekking tot de geografische ligging.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, wat volgens het college in alle verkenningen heel duidelijk is geworden, en ook als je wat dieper in de popwereld duikt, is dat dit artiesten zijn die heel Europa overvliegen. Sommigen ervan maakt het niet eens zoveel uit waar ze allemaal staan. Dan kijkt iemand gewoon: hoeveel euro blijft er aan het eind van de rit over? En als jij een zaal hebt met 1500 stoelen dan ziet het plaatje er gewoon substantieel minder uit dan dat er een zaal is met bijvoorbeeld 2500 stoelen. We zien op verschillende plekken in Nederland dat er wel wordt geïnvesteerd in grotere zalen en als Groningen niet iets doet, dan verliezen we uiteindelijk die concurrentieslag en dan heeft de stad daar uiteindelijk last van. Niet alleen maar omdat de exploitatie dan onder druk komt te staan, maar ook omdat we er dan minder in slagen om goede Europese artiesten aan te bieden voor onze bevolking.

De VOORZITTER: Mijn voorstel was net om het aantal interrupties te beperken. Dat blijf ik ook doen. De heer Brandenbarg krijg nog de gelegenheid voor een ultrakorte.

De heer BRANDENBARG (Student en Stad): Ja, heel kort. De wethouder zou dit mooie verhaal toch perfect kunnen onderbouwen door die twee businesscases door te werken? Zonder popzaal en met popzaal, zodat we die keuze straks ook goed kunnen maken.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, eigenlijk vraagt de heer Brandenbarg opnieuw naar zijn amendement. Dat zal ik nog behandelen, dus laat ik dat dan ook maar doen.
Wat ik merk dat in de discussies vaak terugkomt is dat een aantal leden van de raad ook wel wat bevreesd is voor het scenario dat er straks één optie is en dat het is: die optie kiezen of niet. We hebben juist ook om die reden de locatiestudie zo breed uitgedaan. En de vraag is: wat zouden we nog kunnen bekijken binnen de bandbreedte die ook over de inhoud van het podium gaat? Wat het college betreft hebben wij ons huiswerk in die zin goed gedaan en kunnen wij op basis van die analyse al vrij duidelijk een richtinggevende uitspraak doen over wat er wel en niet nodig is binnen de verschillende verdelingen van de zalen. Als je kijkt naar het amendement dat is ingediend, dan vraagt dit eigenlijk om twee zalen te verkennen, waarvan een zaal, dat is de klassieke zaal, 2000 stoelen zou moeten hebben. Dat is 2 keer zo groot als het college dat voorstelt. En dat is een schaalbare zaal, zoals het voorstel van het college ook is, maar als je naar het NNO luistert, zitten die helemaal niet te wachten op een zaal die 2 keer zo groot is als de zaal nu. Dus dat is wat het college betreft geen goede oplossing.
Wat ik wel zie, en dat voorstel wil ik eigenlijk doen, is dat wij eigenlijk twee scenario's hebben die wij verkennen als het gaat over de grote popzaal. Dat is een scenario van 3000 of een scenario van 3500 stoelen, zoals het college voorstelt. En die zullen allebei aan uw raad worden voorgereden waar het gaat over de gevolgen voor de exploitatie van beide scenario's en de gevolgen voor de investering. Wat ik heb begrepen van een aantal leden van de raad is: je zou in plaats van groter dan 3000 stoelen ook kunnen kijken naar kleiner dan 3000 stoelen. Wat ik u wel voorstel, en ik hoop dat dit er bij u toe leidt dat u dan met die toezegging het voorstel wel kunt steunen, is dat wij ook nog een scenario verkennen, in de businesscase naar voren brengen, waarbij wij uitgaan van een zaal van 2500 stoelen. Om gewoon te kijken wat dit doet op het gebied van exploitatie en investering voor het voorstel, zodat de raad ook dat scenario kan meewegen in het verdere vervolg. Want nogmaals, de verschillende financiële doorvertalingen komen allemaal in het vervolg nog aan de orde. Daar heeft ook de raad nog ruimte om daar wat van te vinden of verschillende varianten bespreekbaar te maken.

De VOORZITTER: De heer Brandenbarg.

De heer BRANDENBARG (Student en Stad): Ja, maar dan leest de wethouder mijn amendement verkeerd. Ik wil een scenario doorgerekend hebben zonder derde zaal, maar met een grote/klassieke zaal. Dus net zoals in de huidige samenstelling van de Oosterpoort, waarin je zoveel zitplaatsen hebt en zoveel staanplaatsen. Waar je de stoelen dus uit kunt halen. Dat is wat wij beogen met dit amendement.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dat nuanceert inderdaad mijn interpretatie van hoe u met de klassieke zaal wilt omgaan. Maar het maakt mijn punt in die zin niet anders.
Voorzitter, ik heb nog een amendement van de Partij voor de Dieren dat ik nog niet heb behandeld. Wat het college betreft is in het onderzoek dat wij hebben gedaan in de verkenning afdoende duidelijk geworden dat het verschil tussen renovatie en nieuwbouw dusdanig beperkt is, dat het college geen aanleiding ziet om die renovatie verder nog te verkennen. Dat is uiteraard technisch wel mogelijk, maar ik denk dat de vraag aan de raad is of de raad dat ook wil en wat het college betreft zijn de conclusies helder en zouden wij moeten koersen op nieuwbouw.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik stel u voor dat wij de beraadslagingen hierover sluiten. Dan hebben wij nog een stemming te gaan. Twee amendementen, een motie en het voorstel zelf.
Ik breng allereerst in stemming amendement 1. Is er behoefte aan een stemverklaring voor dit amendement? Niet? Dan gaan we stemmen. 15 voor, 23 tegen. Het amendement is verworpen.
Amendement 2, ingediend door de Partij voor de Dieren. Een stemverklaring? Ja, u moet niet te snel drukken. Eerst de stemverklaringen. Niemand? 9 voor, 28 tegen. Het amendement is verworpen.
Wij gaan naar de motie, ingediend door 100% Groningen. De heer Brandenbarg.

De heer BRANDENBARG (Student en Stad): Een stemverklaring. Voorzitter, waar wij draagvlak een beetje een vies woord vinden, sluit het wel aan bij de oproep die wij eerder hebben gedaan, namelijk om breed in de stad te onderzoeken wat mensen hiervan vinden. Dus zullen wij voorstemmen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Anderen nog? Niet? Dan gaan we stemmen. 10 voor, 28 tegen. De motie is verworpen.
Dan gaan we naar het voorstel zelf. Is er behoefte aan een stemverklaring? De heer Brandenbarg.

De heer BRANDENBARG (Student en Stad): Ja, voorzitter, wij zouden toch graag een variant doorgerekend zien zonder een extra popzaal, een derde zaal dus. En dat heeft het niet gehaald, dus zullen wij tegen het voorstel stemmen.

De VOORZITTER: De heer Koopmans.

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Ondanks dat het amendement van de SP het niet gehaald heeft, maar met de toezegging van de wethouder dat er wel een tweede variant wordt meegenomen voor een kleinere zaal, zullen wij het voorstel steunen.

De VOORZITTER: Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Wij sluiten ons aan bij wat de SP heeft gezegd.

De VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Aangezien wij renovatie wel zo belangrijk vinden, zullen wij nu niet instemmen.

De VOORZITTER: Gaat uw gang, mijnheer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja, ik sluit mij ook aan bij de stemverklaring van de ChristenUnie.

De VOORZITTER: We gaan stemmen. 28 voor, 10 tegen. Het voorstel is aanvaard.

9. Moties Vreemd aan de orde van de dag

De VOORZITTER: Dan is aan de orde de motie Vreemd van Student en Stad, over de Eikenlaan. Gaat uw gang.

De heer SNELTING (Student en Stad): Voorzitter, dank u wel. Omwille van de tijd zal ik proberen het kort te houden. De oversteek van de Eikenlaan is een welbekend probleem. Dagelijks steken er duizenden fietsers, voetgangers, auto's en bussen over. Gelukkig is het zo dat er een structurele oplossing aankomt om dit knelpunt op te lossen. Het is echter zo dat in de dagelijkse praktijk er zich nu nog steeds gevaarlijke situaties voordoen. Wij krijgen ook veel signalen binnen van verkeersdeelnemers, dat dit nog steeds dagelijkse praktijk is en dat er vaak bijna-ongelukken plaatsvinden.
Wij vinden daarom dat het noodzakelijk is om op zeer korte termijn levensgevaarlijke situaties te voorkomen. Wij vragen dan niet om een onderzoek dat tijd kost, maar een directe oplossing en dat zijn stoplichten. Elders in het land worden deze stoplichten regelmatig ingezet bij gevaarlijke kruisingen waarvoor ook nog een langetermijnoplossing moet worden gerealiseerd. Stoplichten vormen wat ons betreft een duidelijk middel om structuur en orde te gaan scheppen bij deze oversteek en deze kunnen ook gewoon op zeer korte termijn worden geplaatst. Daarvoor dien ik een motie in, die mede wordt gesteund door SP, 100% Groningen en Partij voor de Dieren.

Motie 10: Hé hij is groen! Nou is 'ie weer rood! (Student en Stad, SP, 100% Groningen, Partij voor de Dieren)
De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 26 september 2018,

constaterende dat:
- dagelijks zo'n 16.000 fietsers de Eikenlaan oversteken en dit aantal groeit;
- dagelijks 2000 tot 10.000 voetgangers de Eikenlaan oversteken;
- op werkdagen 12.000 motorvoertuigen over de Eikenlaan rijden, waarvan 400 bussen[1];
- de oversteek Eikenlaan, ter hoogte van het Wilgenpad, een levensgevaarlijke verkeerssituatie betreft voor fietsers, auto's, voetgangers en andere verkeersdeelnemers;
- de gemeente bezig is met een structurele ongelijkvloerse oplossing, maar deze niet op korte termijn kan worden gerealiseerd;

overwegende dat:
- wachtende op de structurele ongelijkvloerse oplossing, verkeersdeelnemers dagelijks in gevaar zijn;
- het daarom van levensbelang is om structuur en orde te scheppen bij de oversteek van de Eikenlaan;
- stoplichten voor deze structuur en orde kunnen zorgen;
- gemeenten in Nederland er regelmatig voor kiezen om gevaarlijke kruisingen te voorzien van stoplichten, totdat er een structurele oplossing is gerealiseerd[2] [3];

verzoekt het college:
- de Eikenlaan ter hoogte van het Wilgenpad te voorzien van (tijdelijke) stoplichten voor fietsers, auto's en voetgangers totdat er een structurele oplossing is;
- daarbij te onderzoeken of de stoplichten alleen dienen te werken tijdens de spitsuren of de hele dag actief moeten zijn;
- te monitoren of stoplichten de gevaarlijke situatie inderdaad doet afnemen en de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

[1] https://gemeente.groningen nl/sites/default/files/11a%20Vervolg%20verkeersmaatregelen%20Paddeboel%20Selwerd%20V %20Bijlage%201.pdf
[2] https://www.ad.nl/gouda/verkeerslichten-op-gevaarlijke-kruising-op-hanzeweg~a3e343412/
[3] https://vvww.bd.nl/uden/stoplichten-moeten-gevaarliike-kruising-bij-udense-dicoterrein-veiliger-maken~af517f61/

De VOORZITTER: Dank u wel. Zijn deze moties al eerder verspreid onder de raadsleden? Kent u de inhoud? Kan de wethouder nu gelijk reageren of moeten we even wachten? Nee, nee, het is een motie Vreemd, dus u krijgt gelijk de gelegenheid.

Wethouder DE ROOK: Nou ja, voorzitter, naast dat volgens mij de uitspraak die eerder deze vergadering viel in de raad eigenlijk wel een hele ware is, namelijk dat wij met elkaar geen verkeerskundigen zijn en dat wij dus ook niet ons moeten laten verleiden tot verkeerskundige opmerkingen, heb ik toch wel de behoefte om iets te zeggen over het proces, voordat ik toekom aan de inhoud.
Het is volgens mij een goed gebruik dat we een meldpunt Verkeer hebben en op het moment dat er vraagstukken zijn, dan brengen we die in de commissie aan de orde. Dat doen we door middel van een rondvraag, dan kan het college kijken naar de situatie en dan nadenken over de oplossingen. Dan is het volgens mij niet wenselijk dat raadsleden zelf een verkeerskundige oplossing verzinnen en die dan per motie proberen af te dwingen.
Als we kijken naar de situatie ter plaatse: stoplichten die daar tijdelijk zouden moeten worden geplaatst, dan heb je het over een oplossing die ook ingrijpt in de verkeersconfiguratie, waarbij de situatie waarschijnlijk niet heel veel zal gaan verschillen van toen de voorrangssituatie nog in stand was gehouden. Bovendien zijn tijdelijke stoplichten ook een heel kostbare optie en ik zie ook geen dekking bij dit voorstel. Dan moet je het toch wel hebben over enkele honderdduizenden euro’s aan kosten die daarmee te maken hebben.
Het college heeft zelf natuurlijk die signalen ook wel gekregen en de oplossing die wij zelf daarvoor bedacht hadden, ook na overleg met een aantal raadsleden daarover, is om te kijken of wij niet weer zouden kunnen gaan werken met verkeersregelaars ter plaatse, zoals we ook gedaan hebben ten tijde van de experimenten. Dat kunnen we dan bijvoorbeeld alleen doen tijdens de ochtendspits, want dan is eigenlijk het probleem, de rest van de dag eigenlijk veel minder, en dat vooral doen in de periode van de herfst, omdat het onze ervaring is dat er elk jaar een piek is voor de herfstvakantie en dat na de herfstvakantie die piek weer afneemt.
Dus ik wil eigenlijk voorstellen om niet mee te gaan met deze motie, die motie te ontraden, en mijn voorstel aan de raad is om aan de slag te gaan met verkeersregelaars ter plaatse. Dat kost, verwachten wij, een paar duizend euro en dat kunnen wij denk ik binnen de bestaande budgetten wel oplossen.

De VOORZITTER: Dank u wel. De manier van behandelen van moties Vreemd aan de orde van de dag, even voor degenen die het vergeten zijn, is dat de indiener het woord krijgt. Dan wordt de motie ingediend. Dan krijgt het college het woord voor een antwoord. Dan gaan wij stemmen en er is er gelegenheid tot het afgeven van stemverklaringen. Zo gebeurt dat.
Dus we gaan nu de motie in stemming brengen en u krijgt de gelegenheid voor het afleggen van een stemverklaring, als u dat wilt. Hoeft niet, maar mag wel. De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u, voorzitter. Ja, ik dacht dat de heer Ruddijs eerst was, maar geen probleem. Student en Stad en de indieners van de motie agenderen een terecht probleem. Alleen, de oplossing die erin staat heeft niet de voorkeur van mijn fractie en ik vind de oplossing van het college een heel goede. Ik hoop dat dit inderdaad effect zal hebben, afwachtende op een permanente oplossing, of dat nou een tunnel is of een andere oplossing.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Ja voorzitter, wij snappen heel goed dat de indieners van de motie aandacht vragen voor ons zorgenkind de Eikenlaan, maar we zijn het eens met de wethouder dat er goedkopere en flexibeler oplossingen zijn. En het voordeel van de verkeersregelaars is dat er ook nog een leuk werkgelegenheidsaspectje aan zit. Dus wij zullen tegen de motie stemmen en voor het idee van de wethouder.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Blom.

De heer BLOM (VVD): Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van GroenLinks.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Wij zullen de motie steunen. Er bestaan tegenwoordig ook mobiele VRI’s, dus dat zou dan misschien ook kunnen helpen.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Dank u, voorzitter. Ja, ook wij hadden in een eerder stadium al eens gesuggereerd of VRI's misschien zouden kunnen helpen, maar we begrijpen ook de reactie van de wethouder dat het op deze manier niet per motie kan worden afgedwongen, dat daar veel meer voor nodig is. En de suggestie van de wethouder om er iets anders aan te doen, is denk ik beter.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Een begrijpelijke oplossing voor een probleem, maar we volgen de lijn van het college vooralsnog, totdat blijkt dat het niet werkt in de praktijk.

De VOORZITTER: Dan gaan we stemmen. 11 voor, 27 tegen. De motie is verworpen.
We gaan naar de heer Kelder van de Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. We hebben vandaag meerdere voorstellen goedgekeurd waarmee we als Groningen vooroplopen in Nederland. Continuering van onze bed-, bad- en broodvoorziening, het verbod op rookgassen, onze APVG en het vergunningstelsel voor kamerverhuur.
Er wordt gezegd dat een goed voorbeeld goed doet volgen. Laten wij dan ook een prachtig voorbeeld volgen. Namelijk: enkele weken geleden heeft de gemeente Utrecht zich aangesloten bij de Eet Geen Dierendag van Wakker Dier. Het principe is heel simpel: op Werelddierendag, op 4 oktober, wordt er in de gemeentelijke kantines en restaurants geen vlees of vis geserveerd. Dit wordt ook actief naar buiten gedragen op sociale media. Hoe mooi zou het zijn als wij als gemeente Groningen ons ook hierbij aansluiten? In het teken van dierenwelzijn, klimaatverandering, maar ook in het teken van healthy ageing een dag zonder vlees of vis, gemeentebreed. Daartoe dienen wij deze motie in. Dank u wel.

Motie 11: Eet Geen Dierendag (Partij voor de Dieren, Student en Stad)
De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 26 september 2018,

constaterende dat:
- de consumptie van dierlijke eiwitten bijdraagt aan onder andere klimaatverandering, ontbossing en dierenleed;
- een meer plantaardig dieet wenselijk is voor het milieu en dierenwelzijn, maar ook voor de gezondheid;

overwegende dat:
- de gemeente Groningen een voorbeeldfunctie heeft en een leidende rol in het promoten van een gezonde levensstijl bij haar inwoners in het kader van healthy ageing;
- de gemeente Groningen een voorbeeldfunctie heeft in het promoten van een duurzame en klimaatvriendelijk samenleving;
- Wakker Dier dit jaar wederom de 'Eet Geen Dierendag' organiseert op Werelddierendag op 4 oktober;
- naast vele bedrijven, instanties en individuele personen ook reeds andere gemeenten zoals de gemeente Utrecht zich hierbij hebben aangesloten;

verzoekt het college:
- deel te nemen aan de 'Eet Geen Dierendag' van Wakker Dier en dit actief te promoten op sociale media,
- volgens de uitgangspunten van de 'Eet Geen Dierendag' geen vlees of vis te serveren in de restaurants en kantines van gemeentelijke gebouwen op 4 oktober;

en gaat over tot de orde van de dag.

[1] https://www.voedingscentrum.nl/nl/thema-siduurzaam-eten/meer-plantaardig-eten.aspx

De VOORZITTER: Het woord is aan het college.

Wethouder GIJSBERTSEN: Dank, voorzitter. Het is een beetje krap. Het is eind september, het is al bijna Dierendag, maar op zichzelf is de motie zoals ze op tekst staat uitvoerbaar. In elk geval met die aantekening: we kunnen kijken wat wij voor die tijd nog zouden kunnen doen.

Op zichzelf is het inhoudelijk natuurlijk ook zo dat wij als gemeente zijn aangesloten bij de City Deal Voedsel en u noemde zelf al een heel aantal andere voorbeelden. Dus op zich is het inhoudelijk ook in lijn. U kunt een afweging maken of u dit de manier vindt om dit onder de aandacht te brengen, maar die afweging laat ik graag aan de raad. Oordeel aan de raad.

De VOORZITTER: Hebt u voldoende beeld van de tekst om te gaan stemmen en om, als u dat wilt stemverklaringen af te leggen? Wie wil een stemverklaring afleggen? De heer Loopstra.

De heer LOOPSTRA (PvdA): Dank u, voorzitter. Ons ontgaat het verband tussen Dierendag en het niet eten van vlees. Toen ik jong was, en wij een hond en een kat hadden, toen kregen die gewoon wat extra's op dierendag. En dat was vlees. Dus ik zie het verband met de motie niet en dat was mijn stemverklaring. Wij gaan tegenstemmen.

De VOORZITTER: De heer Van der Glas. Houd het nog even vol, mensen.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Voorzitter, GroenLinks vindt het een sympathieke actie van Wakker Dier en daarom zullen wij deze motie steunen.

De VOORZITTER: De heer De Greef.

De heer DE GREEF (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. Meer aandacht voor gezond eten vinden wij prima. Daar hebben we voor de vakantie ook al over gesproken. Maar het niet eten van vlees blijft volgens de SP een eigen keuze, zoals er vele diëten zijn om te volgen. Bewustwording an sich biedt wat ons betreft geen fundamentele verandering in de vleesconsumptie. Daarom zullen wij tegen deze motie stemmen.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Koopmans.

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. De ChristenUnie is ook voor een duurzame samenleving en goede voeding. En gezond voedsel hoort daar natuurlijk zeker bij, maar dat kan in onze ogen ook vlees of vis te zijn. Het gaat er meer om hoe het vlees dan wel de vis op het bord terechtkomt. Om vanuit de gemeente dan een vlees- en visvrije dag op te leggen gaat ons te ver. We zullen daarom tegen de motie stemmen.

De VOORZITTER: De heer Honkoop.

De heer HONKOOP (VVD): Ja, ik overwoog nu ook een korte toelichting met wat worden zoals 'hier lusten de honden geen brood van', maar ik denk dat wij ons maar aansluiten bij de woordvoering van de PvdA.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Dank u, voorzitter. Mijn fractie vindt het goed dat de consumptie van vlees niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren. Maar een campagne steunen van een actiegroep als Wakker Dier, die het niet altijd even serieus neemt met de waarheden en onwaarheden over de landbouwsector, willen we niet. Het lijkt ons ook niet verstandig om dat als gemeentebestuur te doen. Het is veel beter om de bewustwording te vergroten en een gevarieerd aanbod te hebben, zodat mensen een keuze kunnen maken tussen het eten van wel of geen vlees, nog los van het feit dat we de constateringen van deze motie niet een-op-een zouden willen overnemen.

De VOORZITTER: Ik dank u. Dan ga ik naar mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dank u wel, voorzitter. Ja, als wij met ons eten in een gemeentelijk gebouw een stapje kunnen helpen aan de duurzaamheid, dat doen wij dat graag. Dus wij zijn voor deze motie.

De VOORZITTER: Dank u wel. Iedereen die een stemverklaring wilde afleggen, heeft dat nu ook gedaan? Behalve mevrouw Riemersma. Die krijgt als laatste de gelegenheid.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Natuurlijk. Ik vind, want wij stemmen verdeeld, dat iedere aandacht die wordt besteed aan de ongelooflijk ongebreidelde vleesconsumptie, heel goed. Dus ik stem voor. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u. We gaan stemmen. 11 voor, 27 tegen. De motie is verworpen.
Mevrouw Woldhuis heeft het woord voor de laatste motie Vreemd van vandaag. Mag ik nog even uw aandacht? Dank u. Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dank u wel, voorzitter. Dank allemaal, dat jullie het nog vijf minuutjes vol willen houden voor mijn motie.
Voorzitter, u zult begrijpen, mijn woordvoering op dit onderwerp zag er tot maandag wel anders uit. Maar de gebeurtenissen van maandag geven ons wel een belangrijk inzicht. Namelijk dat de dingen die wij voor vanzelfsprekend houden, dat soms helemaal niet blijken te zijn. Een icoon van onze stad, het Peerd van Ome Loeks, was plots weg van het dak voor het hoofdstation. De stad was in rep en roer.
Na onze oproep om het Groningse symbool niet langer te verstoppen tussen het beton, maar een beter plekje te geven, is het niet gek dat wij als hoofdverdachten werden aangekeken. Inmiddels weten allen dat wij het absoluut niet waren. Mijn partij kiest de democratische weg. En dus vraag ik u vandaag: is het wel zo vanzelfsprekend dat op het dak van een betonnen fietsenstalling ons icoon, het Peerd van Ome Loeks staat? Is het wel zo logisch dat een belangrijk icoon daar staat?
Voorzitter, voor 100% Groningen en vele anderen is dat het niet. Wij willen een locatie die meer eer doet aan dit stukje Groningse trots en identiteit. Dat kan ergens anders in de binnenstad zijn, op de historische belangrijke plek bij het A-kerkhof, of zelfs op de huidige plek voor het station. Maar dan wel graag omringd door ten minste wat meer groen, wat ook voor heel veel Stadjers een verzoek is.
Wij zouden graag onderzocht hebben door het CBK welke mogelijkheden er zijn om het Peerd de uitstraling en zichtbaarheid te geven die het verdient. Dat was immers het uitgangspunt van de petitie die wij eerder deze maand zijn gestart. Het Peerd op het dak van een kale fietsenstalling is duidelijk geen vanzelfsprekendheid meer, sinds maandag. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik dank u wel.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen):

Motie 12: Maak ‘het Peerd van Ome Loeks’ weer springlevend (100% Groningen, Student en Stad)
De raad van Groningen, in vergadering bijeen op 26 september 2018, besprekend motie Vreemd aan de orde van de dag,

constaterende dat:
- het liedje over het Peerd van Ome Loeks sinds 1900 wordt gezongen door de Groningers;
- het bekende lied als een kans werd gezien om het te gebruiken als kenmerkend symbool voor Groningen;
- de gemeenteraad in 1951 het standbeeld in het ‘Peerd van Ome Loeks’ op verzoek heeft laten ontwerpen en dat daarmee ‘het Peerd’ ook echt een icoon van de stad werd;
- de oorspronkelijke plek voor het beeld op de Vismarkt zou zijn geweest. Het plateau aan de oostkant is speciaal daarvoor ontworpen;
- de jaren daarna de discussie over het beeld, de kunstenaar en over de plaats volgde. Uiteindelijk werd het beeld niet op de Vismarkt, maar bij het station gezet na een smeekbrief van B en W aan de NS. Men was destijds niet blij met het ontwerp en uiteindelijk is het beeld zelfs nooit onthuld;
- het beeld sinds 1959 bij het hoofdstation staat. Voorheen in voile glorie in het gras. Later is het beeld op het dak van het stadsbalkon bovenop een fietsenstalling geplaatst;
- ondanks de vernieuwing van het stationsgebied – zoals het nu lijkt – het stadsbalkon de komende tientallen jaren nog zal blijven;

overwegende dat:
- het beeld voor veel Groningers een belangrijk onderdeel van de Groningse identiteit is en veel emotionele waarde heeft;
- het beeld ook een herkenbaar symbool voor de stad Groningen is, waar we trots op en blij mee zijn;

- het stilstaan bij historisch besef ook van toegevoegde waarde kan zijn bij alle nieuwe plannen van het stationsgebied en de binnenstad;
- het onderzoekswaardig is of de huidige locatie van het beeld – op het balkon van een fietsenstalling, in een oase van geel beton en zonder gras – wel de juiste eervolle omgeving is voor het beeld;
- deze mening gedeeld wordt door veel Stadjers en organisaties zoals de stichting Peerd van Ome Loeks en GCC;

verzoekt het college:

- onderzoek te doen naar welke mogelijkheden er zijn het standbeeld 'het Peerd van Ome Loeks' een zichtbaardere plek te geven, hetzij op de huidige locatie van het stationsgebied, hetzij op een andere locatie;
- dit juridisch, cultuurhistorisch en technisch onderzoek te doen in samenspraak met de Stadjers, stichting Peerd van Ome Loeks en CBK en dit onderzoek voor te leggen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.

* https://nl.m.wikipedia.org/wiki/Peerd_van_Ome_Loeks/
https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/moet-zadkine-verhuizen~bbda205b/

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Kan de wethouder nu alvast een antwoord formuleren?

Wethouder VAN KEULEN: Ja, voorzitter, dank u wel. Een sympathiek idee. We dragen het Peerd van Ome Loeks natuurlijk allemaal een buitengewoon warm hart toe. Ik heb drie weken geleden een gesprek gehad met mevrouw Woldhuis, haar aangegeven dat wij als college uiteraard bereid zijn om hierover mee te denken, dat we ook bereid zouden zijn geweest om mee te kijken wat een handige formulering van de motie was, want zoals u weet gaan wij binnen afzienbare tijd aan de gang op het stadsbalkon. Dat zou een heel logisch moment zijn om te kijken wat we met dat Peerd moeten. Dit ging over het beeld, dames en heren. Kunnen wij het nou het beste op deze locatie verwerken of elders in de binnenstad? Ik had graag meegedacht aan die motie, ik denk dat ze dan ook wel op een positief oordeel van het college had kunnen rekenen. Zoals het er nu ligt, uit het niets een onderzoek doen dat nogal breed is, terwijl wij eigenlijk nog niet eens weten wat er precies in dat stationsgebied gaat gebeuren, met de aanname dat dit stadsbalkon nog tientallen jaren zo zal blijven, lijkt mij buitengewoon onhandig en voorbarig.
Dus hoe sympathiek ook en hoe fijn wij het ook vinden dat het Peerd van Ome Loeks zo in de belangstelling staat, lijkt ons dit geen goed idee en zullen wij de motie ontraden.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, dat lokt een reactie uit.

De VOORZITTER: Ja, ja, ja. U mag een vraag stellen, maar u mag niet meer reageren.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nee, maar ik wil nog even een vraag stellen. Dus de wethouder zegt dat hij de discussie over het Peerd mee wil nemen als het onderwerp van het stadsbalkon binnenkort op de agenda staat. Klopt dat?

Wethouder VAN KEULEN: Nee, voorzitter, dat is niet wat ik heb gezegd. Ik heb gezegd dat het goed zou zijn geweest als dat in deze motie stond. Nu zult u bij de behandeling van het stadsbalkon dit opnieuw moeten indienen.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Tenzij we haar aannemen, hè?

De VOORZITTER: Even voor alle helderheid, want dit is een soort procedurele mist. Ik begrijp dat er wel een situatie is, als ik de wethouder goed begrijp, dat als de motie op dat moment opnieuw wordt ingediend, er geen belemmering is van de zijde van het college?

Wethouder VAN KEULEN: *(zegt iets zonder microfoon)*

De VOORZITTER: Akkoord.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): *(zegt iets zonder microfoon)*

De VOORZITTER: Trekt u haar in? Nu? Nee, zeg het maar. Dat lijkt me slim, om haar dan nu in te trekken, eerlijk gezegd.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja. Dat lijkt mij ook. Ik had de wethouder trouwens wel op de hoogte gesteld.

De VOORZITTER: Akkoord. Dank u wel, de motie is ingetrokken.

10. Sluiting

De VOORZITTER: De vergadering is gesloten.

(Sluiting 23.19 uur)